Finanțat de Uniunea Europeană NextGenerationEU

Planul Național de Redresare și Reziliență

„PNRR: Fonduri pentru România modernă și reformată!”

Profesori în tranziție digitală: competențe, impact și direcții de evoluție

Raport final de evaluare asupra dezvoltării competențelor digitale prin formare și mentorat în școli

„Activ Digital în Școala Ta!”

Cod proiect: PNRR ID_23

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.”

Apel PNRR/C15/Investiția 8 - Program de formare la locul de muncă pentru personalul didactic apelul „Pedagogie digitală pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar”
Numărul și dată contract de finanțare: 13365/21.10.2024
Solicitant: Asociația GO-AHEAD
Cod proiect: ID_23

PROFESORI ÎN TRANZIȚIE DIGITALĂ: COMPETENȚE, IMPACT ȘI DIRECȚII DE EVOLUȚIE

RAPORT FINAL DE EVALUARE ASUPRA DEZVOLTĂRII COMPETENȚELOR DIGITALE PRIN FORMARE ȘI MENTORAT ÎN ȘCOLI

MARTIE 2026

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”

Studiu realizat de Asociația GO-AHEAD, cu sprijinul Casei Corpului Didactic Maramureș și Casei Corpului Didactic Brașov, în cadrul proiectului Activ Digital în Școala Ta!

Autoare: Dr. Rodica-Corina Andrei
Supervizare instituțională:
Alexandra Daniela Bălșeanu, Președinte Asociația GO-AHEAD
Adeline Duca, Vicepreședinte Asociația GO-AHEAD

Asociația GO-AHEAD este o organizație non-guvernamentală înființată în august 2017 a cărei Misiune este schimbarea la nivel educațional. Misiunea noastră este să integrăm dezvoltarea socio-emoțională și consilierea în procesul educațional din România și să creștem astfel calitatea actului educațional, incluziunea socială și șansele egale la educație.
Website: www.go-ahead.ro/
Pagini social media: https://linktr.ee/asociatia.goahead

Mulțumiri: Autoarea dorește să mulțumească echipelor Asociației GO-AHEAD, Casei Corpului Didactic Maramureș și Casei Corpului Didactic Brașov pentru sprijinul oferit, precum și cadrelor didactice, formatorilor, experților comunități de învățare, mentorilor și elevilor care au răspuns la chestionare și au participat la interviuri și focus-grupuri.

CUPRINS

I. Introducere....8
II. Context și obiective. Aspecte metodologice....10
Despre proiect....11
Obiectivele analizei....13
Aspecte metodologice....14
III. Nivel inițial de competențe al cadrelor didactice....18
IV. Așteptări și atitudini ale cadrelor didactice....22
Așteptările cadrelor didactice de la cursul de competențe digitale....23
Nevoile și provocările cadrelor didactice....27
Atitudini față de digitalizare....31
V. Nivel de satisfacție privind cursul de competențe digitale....34
Detalii și aspecte generale privind evaluarea cursului....35
Percepțiile cadrelor didactice asupra cursului de competențe digitale....38
Sugestii de îmbunătățire a cursului....39
Cum a ajutat acest program cadrele didactice să își îmbunătățească competențele profesionale?....42
Bariere majore în folosirea instrumentelor digitale la clasă....44
Atitudinea participanților din cadrul programului de formare....46
Evaluarea și impactul cursului....47
Analiză SWOT. Nevoia de formare în competențe digitale pentru cadre didactice și experiența evaluată a cursului....48
VI. Așteptări și temeri privind activitatea de mentorat....50
Motivația participării la programul de mentorat....52
Obstacole în era digitală....53
Tipuri de sprijin din partea mentorilor....56
Modificări de atitudine, comportament sau învățare ale elevilor....57
Așteptările de la activitățile de mentorat....58
Avantajele integrării resurselor digitale în predare și evaluare....60
VII. Măsurarea nivelului de satisfacție a cadrelor didactice cu referire la activitățile de mentorat....62
Rezultatele și impactul programului....68
Cele mai utile aspecte din programul de mentorat....72

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

CUPRINS

Integrarea competențelor digitale integrarea competențelor digitale dobândite în urma parcurgerii cursului și a mentoratului....73
Provocări în integrarea tot mai accentuată a tehnologiei digitale în educație și în viața socială....75
Perspectivele cadrelor didactice asupra digitalizării după participarea la mentorat....76
VIII. Analiza nivelului de satisfacție a elevilor privind instrumentele digitale folosite la clasă de către cadrele didactice implicate în proiect....78
Utilizarea instrumentelor digitale de către profesor în cadrul evaluării....83
Percepția elevilor asupra comunicării cu cadrele didactice....86
Percepții asupra competențelor digitale....88
Aplicațiile cel mai des folosite de elevi....89
Aspectele apreciate de elevi în utilizarea tehnologiei la clasă....90
Aspecte de îmbunătățit....92
IX. Concluzii....93
Direcții de acțiune....98

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

INTRODUCERE

„Am trecut de la 'încerc să mă descurc' la 'folosesc tehnologia cu încredere și scop clar."(cadru didactic)

„Ne implică și pe noi, nu suntem doar spectatori." (elev)

Competențele digitale ale cadrelor didactice sunt esențiale în procesul educațional modern, având un impact semnificativ asupra calității predării, învățării și evaluării elevilor.
Formarea și pregătirea acestora în competențe digitale reprezintă o condiție relevantă pentru adaptarea sistemului educațional la realitățile tehnologice actuale.

În cadrul proiectului ACTIV DIGITAL, cofinanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență, au avut loc o serie de programe de formare profesională în competențe digitale pentru cadrele didactice, cât și o serie de activități de mentorat. În paralel, s-a desfășurat și evaluarea programului oferit, atât cantitativă, cât și calitativă, pentru a oferi o imagine reală a impactului acestuia, cât și pentru a permite verificarea alinierii programului la nevoile cadrelor didactice și identificarea măsurii în care competențele vizate au fost efectiv dezvoltate. În acest sens, raportul de evaluare de față a cuprinde trei componente. Prima parte se referă la evaluarea programului de formare în competențe digitale și cuprinde concluziile unei analize de diagnoză digitală, o analiză inițială privind așteptările și atitudinile față de digitalizare a cadrelor didactice la începutul intrării în program, cât și o analiză finală a nivelului de satisfacție față de cursuri. A doua parte se referă la evaluarea activităților de mentorat și are în vedere o analiză inițială, la începutul programului de mentorat și o analiză finală, la sfârșit de program, unde sunt enumerate toate beneficiile, oportunitățile și limitele programului

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României".

per ansamblu. Ultima parte vizează percepția elevilor față de modul cum sunt implementate la clasă elementele digitale, atât în predare, cât și în evaluare.

Dimensiunea cantitativă a analizei s-a bazat pe instrumente precum chestionare inițiale și finale, teste. Complementar, analiza calitativă a subliniat percepții, dificultăți, schimbări de practică pedagogică și gradul de transfer al competențelor în activitatea de la clasă prin focus grupuri cu formatori, mentori, interviuri, întrebări deschise în cadrul chestionarelor.

Prezentul raport reprezintă o analiză a rezultatelor evaluării cantitative și calitative a programului de formare și mentorat în competențe digitale pentru peste 3000 cadre didactice, având ca scop oferirea unei imagini de ansamblu asupra instrumentelor folosite și aduce într-un document concluziile analizelor calitative și cantitative de pe parcursul lui. Realizarea acestei analize a fost necesară nu doar pentru validarea intervenției, ci și ca bază pentru decizii ulterioare de adaptare, extindere sau replicare a programului.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

II. CONTEXT ȘI OBIECTIVE. ASPECTE METODOLOGICE

Conform raportului internațional al studiului privind competențele digitale și alfabetizarea informațională, bazat pe date din 34 de țări, inclusiv România, elaborat de Universitatea din București și Asociația Internațională pentru Evaluarea Performanțelor Educaționale (IEA) „majoritatea profesorilor posedă competențe digitale de bază, dar întâmpină dificultăți în utilizarea tehnologiilor avansate. De exemplu, 91% dintre profesori se simt capabili să pregătească lecții care integrează TIC, dar numai 28% declară că pot edita conținut video suficient de bine. 54% dintre profesori utilizează aplicații online pentru exerciții și teste la unele lecții, dar un procent mai mic, de doar 12%, le folosesc în mod constant. 25% dintre profesori afirmă că folosesc manualele digitale la fiecare lecție”(ICILS 2023)[1].

Astfel, Ministerul Educației a adoptat ca măsură legislative pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice-Cadrul național de competențe digitale al profesionistului din educație (DigCompEdu), un instrument conceput de Ministerul Educației pentru a sprijini cadrele didactice de la toate nivelurile educaționale, de la învățământul preșcolar până la cel universitar și educația adulților, în evaluarea și dezvoltarea competențelor digitale. Acest cadru oferă un model de progres structurat pe șase niveluri, de la A1 la C2, prin care cadrele didactice pot parcurge un traseu de creștere a abilităților digitale[2].

1 https://unibuc.ro/universitatea-din-bucuresti-anunta-rezultatele-studiului-international-privind-competentele-digitale-si-alfabetizarea-informationala-icils-romania-2023/

2 https://www.edu.ro/comunicat_presa_108_2024_rezultate_studiu_ICILS

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Această măsură ale la bază Cadrul european pentru competența digitală a cadrelor didactice (DigCompEdu), care este „un cadru științific solid care descrie ce înseamnă ca educatorii să fie competenți digital. Acesta oferă un cadru de referință general pentru a sprijini dezvoltarea competențelor digitale specifice cadrelor didactice în Europa.

DigCompEdu se adresează educatorilor de la toate nivelurile de învățământ, de la educația timpurie până la învățământul superior și educația adulților, incluzând educația generală și profesională, educația specială și contexte de învățare non-formală."[3]
Cunoștințele și competențele cadrelor didactice privind digitalizarea variază în funcție de experiența lor, formarea profesională și resursele disponibile.

Despre proiect

Scopul proiectului „ACTIV DIGITAL în școala ta!" a fost dezvoltarea și implementarea unui program de formare continuă pentru 3000 de cadre didactice din învățământul preuniversitar de stat din județele Maramureș, Mehedinți, Caraș-Severin, Brașov și Prahova, în vederea dezvoltării competențelor digitale și de pedagogie digitală ale acestora, pentru a integra eficient tehnologiile în practicile de predare, a pregăti elevii pentru era digitală și a crește calitatea educației, vizând toate activitățile specifice, de la predare, evaluare, comunicarea cu părinții și până la crearea și schimbul de conținut și resurse digitale, în conformitate cu cadrul european pentru competențele digitale ale cadrelor didactice DigCompEdu și standardul ECDL. În cadrul proiectului, au mai participat la formare și câteva cadre didactice din Suceava, Neamț și București.

3 https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României".

Rezultatele proiectului pe scurt:

- Organizarea a 3 programe de formare continuă (84 ore online, 42/42 sincron/asincron) încadrate pe 3 nivele de dificultate:
  - A2–B1 – PeDA – Pedagogie Digitală Activă: Strategii și Instrumente pentru Educația Modernă (nivel începător–intermediar);
  - B2 – Pro-Expert: Profesorul EXPERT în era digitală – de la RED la AI (nivel intermediar–avansat);
  - C1–C2 – Inovator pentru viitor – Pedagogia digitală și schimbarea în educație (nivel avansat–profesionist).
- 3005 cadre didactice certificate din județele Maramureș, Brașov, Prahova, Mehedinți, Caraș-Severin, Neamț, București, Suceava. Dintre acestea:
  - Educație timpurie: 584 persoane
  - Învățământ primar: 827 persoane
  - Învățământ gimnazial: 919 persoane
  - Învățământ liceal: 616 persoane
  - Învățământ profesional: 57 persoane
  - Învățământ postliceal: 2 persoane
- 115 grupe de formare profesională în domeniul pedagogiei digitale, dintre care:
  - 60 pentru programul de formare PEDA
  - 44 pentru programul de formare Pro-Expert
  - 11 pentru programul de formare Inovator pentru viitor
- Peste 270 de grupe de comunități de învățare/mentorat.
- Peste 2400 RED-uri elaborate de către cadrele didactice și publicate în catalogul proiectului[4].
- 234 de unități de învățământ partenere în cadrul proiectului

Proiectul a contribuit astfel la obiectivul general al componentei C15 - dezvoltarea sistemului educațional din România prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții-cheie, respectiv la îndeplinirea țintelor 480 și 481 (100.000 de profesori formați în

4 https://activdigital.go-ahead.ro/modules/red/catalog

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

domeniul educației digitale integrate și al tranziției digitale, 50.000 cadre didactice care publică materiale educaționale deschise pe platforma edu.cred pentru schimbul de practici).

Obiectivele analizei

Analiza rezultatelor evaluării cantitative și calitative a programului de formare și mentorat în competențe digitale pentru cadre didactice, pentru fiecare dintre cele trei etape ale analizei are câte un obiectiv:

1. Analizarea impactului și relevanței cursului de formare în competențe digitale destinat cadrelor didactice. Acest obiectiv s-a atins prin determinarea nivelului inițial de competențe digitale, a atitudinilor și așteptărilor față de digitalizarea educației, evaluarea experienței de participare la programul de formare, din perspectiva calității conținuturilor și a condițiilor de implementare, măsurarea progresului și a schimbărilor generate de program asupra competențelor, practicilor pedagogice și percepțiilor privind utilizarea instrumentelor digitale, precum și prin formularea unor concluzii integrate și recomandări fundamentate pentru optimizarea, adaptarea, replicarea sau extinderea viitoarelor programe de formare digitală, inclusiv prin realizarea unei analize SWOT bazate pe corelarea rezultatelor inițiale și finale ale intervenției.
2. Evaluarea eficienței și impactului activităților de mentorat destinate cadrelor didactice. Acest obiect este îndeplinit prin identificarea nevoilor și așteptărilor acestora în raport cu sprijinul oferit pentru dezvoltarea competențelor digitale; analizarea atitudinilor, motivației și gradului de deschidere față de procesul de digitalizare a educației; evaluarea nivelului de satisfacție privind activitățile de mentorat și suportul primit; precum și examinarea modului în care mentoratul a influențat aplicarea competențelor digitale în activitățile de predare și evaluare, utilizarea instrumentelor digitale dobândite în cadrul cursului de formare și raportarea cadrelor didactice la procesul de elaborare și utilizare a resurselor educaționale digitale (RED-uri).
3. Analizarea percepției și nivelului de satisfacție al elevilor față de utilizarea instrumentelor digitale în activitățile didactice, în vederea determinării eficienței și utilității acestora pentru îmbunătățirea experienței de învățare, precum și a

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

identificării preferințelor, gradului de utilizare și a atitudinilor elevilor față de digitalizarea educației.

Aspecte metodologice

În vederea atingerii obiectivelor analizei, au fost elaborate 8 instrumente de cercetare, mai precis:

1. Chestionar de autoevaluare a competențelor digitale.

În cadrul proiectului, anterior includerii în programele de formare a cadrelor didactice, pentru stabilirea nivelului lor de cunoștințe și competențe, acestea la înscrierea în program au parcurs un test – chestionar de autoevaluare a cunoștințelor și competențelor.
Testul are 30 de întrebări și exerciții, dintre care 10 întrebări au în vedere percepția cadrelor didactice cu privire la situații în care sunt necesare abilități digitale și modul cum se descurcă în aceste situații, cât și 20 exerciții cu variante de răspuns, dintre care o singură variantă corectă. În urma parcurgerii acestui test, cadrele didactice primesc un punctaj. Pe baza punctajului, sunt încadrați la un anumit nivel de pregătire de la A1-A2 (nivel începător), B1-B2(nivel mediu) până la C2 (nivel avansat). Analiza a inclus răspunsurile a **3465 cadre didactice** care au completat chestionarul pe parcursul a șase luni. Dintre acestea, 3005 au finalizat cursurile de competențe digitale.

2. Chestionar inițial pentru identificarea așteptărilor privind cursul de competențe digitale

Acest instrument cuprinde întrebări cu privire la așteptările legate de curs, dar și întrebări care să sprijine experții evaluare calitativă și cantitativă să identifice atitudinile față de digitalizare a cadrelor didactice.
Cunoașterea atitudinilor față de digitalizare oferă un reper util în evaluarea impactului formării, permițând comparația între starea inițială și cea de după finalizarea cursului, dincolo de dobândirea unor competențe tehnice În acest fel, se asigură premisele unei integrări sustenabile a tehnologiei în procesul educațional.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Analiza a fost realizată pe baza unui eșantion de 2622 răspunsuri colectate de la cadrele didactice participante la cursurile de formare profesională din cele patru serii. Acesta este numărul de cadre didactice care au răspuns la cel puțin una dintre întrebări.

3. Chestionar final de feedback pentru măsurarea nivelului de satisfacție cu referire la cursul de competențe digitale

Chestionarul cuprinde întrebări închise referitoare la evaluarea unor aspecte privind cursul de competențe digitale (precum utilitatea cursului, nivel de satisfacție, prestația formatorului, aprecierea calității sesiunilor practice și interactive), întrebări deschise cu privire la curs (percepția asupra atmosferei din cadrul cursului, sugestii de îmbunătățire, modul cum i-a ajutat programul), întrebări cu privire la modul de folosire al competențelor în activitatea didactică.
Chestionarul a fost completat de către 2052 cadrele didactice participante la cursurile de formare profesională.

4. Chestionar inițial pentru participanții la activitatea de mentorat

Scopul instrumentului este de a identifica nevoile și așteptările cadrelor didactice care participă la programul de mentorat. Astfel, chestionarul cuprinde întrebări închise și deschise despre așteptările și nevoile în cadrul programului de mentorat, percepții asupra resurselor educaționale deschise (RED), obstacole în elaborarea RED-urilor, dar și a lecțiilor cu componentă digitală. Chestionarul a fost completat de 1860 cadrelor didactice care au început activitatea de mentorat.

5. Chestionar final pentru participanții la activitatea de mentorat

Acest instrument conține itemi privind evaluarea unor componente a programului de mentorat, inclusiv aprecierea relației cu mentorul (comunicare, suport, expertiză), intențiile privind modul cum va transmite la clasă informațiile și competențele acumulate, părțile cele mai valoroase ale programului.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

6. Chestionar satisfacție elevi

Prezentul raport abordează și măsurarea nivelului de satisfacție a elevilor din clasele cadrelor didactice participante la cursurile de competențe profesionale, fiind important pentru a evalua impactul pe care îl are folosirea instrumentelor digitale la clasă de către cadrele didactice care și-au îmbunătățit competențe prin cursurile de formare, dar și prin activități de mentorat.
Chestionarul pentru elevi are 14 întrebări legate de utilizarea instrumentelor digitale de către profesor în cadrul lecțiilor și a evaluării, de modul cum a afectat această utilizare a instrumentelor interacțiunea cadrelor didactice cu elevii, dar și de cât de încrezători sunt în felul cum folosesc ei înșiși instrumentele digitale. Ultimele trei întrebări sunt deschise și se referă la instrumentele și aplicațiile digitale pe care le folosesc cel mai des, dar și la recomandări și sugestii pentru aplicarea instrumentelor digitale la clasă.
Chestionarul a fost administrat în platforma ACTIV DIGITAL, elevii din învățământul primar, gimnazial și liceal completându-l prin accesarea unui link sau a unui cod QR. Pentru elevii din ciclul primar a fost recomandată implicarea părinților, cu scopul de a facilita completarea instrumentului. Copiii de vârstă preșcolară nu au fost incluși în grupul-țintă, având în vedere vârsta și faptul că încă nu știu majoritatea să citească. Completarea chestionarului a fost opțională. În cadrul cercetării, au fost colectate 4812 răspunsuri de la elevi.

7. Ghid interviu cadre didactice participante la cursul de formare profesională

Scopul organizării de interviuri a fost analiza perspectivelor și percepțiilor individuale privind participarea la cursul de formare profesională, aplicabilitatea competențelor și schimbările generate la nivel personal, profesional și instituțional. Cele 17 interviuri au avut loc cu 13 cadre didactice care au parcurs cursul de competențe digitale PRO-EXPERT și 4 care au parcurs cursul de competențe digitale PEDA. Dintre acestea, unul singur este de sex masculin. Trei dintre interviuri s-au desfășurat online, pe platforma ZOOM și 14 s-au desfășurat telefonic. Printre cadrele didactice intervievate s-au aflat: 2 educatoare, 2 profesoare de învățământ primar, 1 cadru didactic învățământ special, un profesor consilier, 6 cadre didactice care predau la gimnaziu,

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

patru cadre didactice care predau la liceu.

8. Grilă Focus grup pentru formatori

În cadrul proiectului, au avut loc două focus grupuri cu formatorii care au susținut cursurile de competențe digitale.
Grila de focus grup a inclus întrebări referitoare la câteva aspecte desfășurarea cursului de competențe digitale pentru cadre didactice, atitudinea participanților și evaluarea eficienței programului.
Scopul grupurilor de discuții a fost analiza experienței formatorilor în lucrul cu grupele de profesori, a provocărilor întâmpinate și a percepțiilor privind impactul cursului de competențe digitale pentru cadre didactice. La aceste focus-grupuri au participat cumulat 26 persoane.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

III. NIVEL INIȚIAL DE COMPETENȚE AL CADRELOR DIDACTICE

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

În cadrul proiectului, anterior includerii în programele de formare a acestor cadre didactice, pentru stabilirea nivelului lor de cunoștințe și competențe, acestea la înscrierea în program au parcurs un test – chestionar de autoevaluare a cunoștințelor și competențelor.
Testul a avut 30 de întrebări și exerciții, dintre care 10 întrebări au în vedere percepția cadrelor didactice cu privire la situații în care sunt necesare abilități digitale și modul cum se descurcă în aceste situații, cât și 20 exerciții cu variante de răspuns, dintre care o singură variantă corectă. În urma parcurgerii acestui test, cadrele didactice primesc un punctaj. Pe baza punctajului, sunt încadrați la un anumit nivel de pregătire de la A1-A2 (nivel începător), B1-B2(nivel mediu) până la C2 (nivel avansat).

În urma analizei rezultatelor evaluării inițiale a cadrelor didactice, se observă nevoia de instruire suplimentară a acestora în vederea îmbunătățirii cunoștințelor și competențelor digitale.

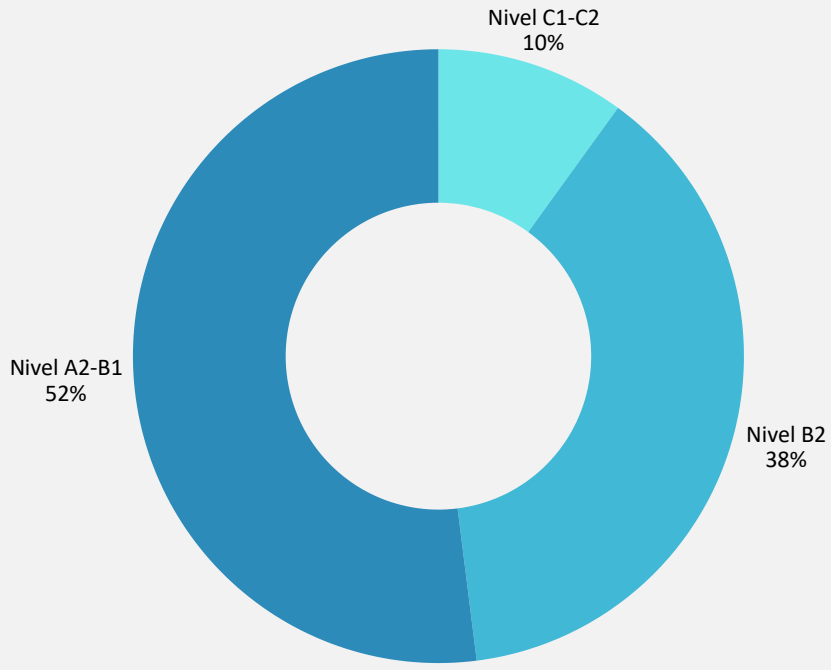

Fig. 1. Nivel de pregătire în competențe digitale

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Conform răspunsurilor la teste, cea mai mare parte dintre cadrele didactice au fost încadrate la nivel începător spre mediu – A2-B1 (52%), în timp ce 38% dintre ele au fost încadrate la nivel mediu – B2 și 10% dintre ele au obținut punctaje pentru nivel avansat – C1-C2.
Cadrele didactice cu punctaje de nivel C1-C2 sunt utilizatorii avansați, care pot juca un rol esențial în formarea colegilor lor.
Analizând rezultatele celor douăzeci exerciții și raportându-ne la răspunsurile majorității cadrelor didactice (un procent de peste 50%), 7 dintre exerciții au fost rezolvate greșit de mai mult de 50% dintre cadre didactice, în timp ce 13 exerciții au primit variantele de răspuns corecte de la majoritatea cadrelor didactice.

Analiza nivelului inițial de competențe digitale arată că majoritatea cadrelor didactice se află la un nivel începător spre mediu (A2–B1), iar aproximativ o treime la nivel mediu (B2), ceea ce indică un necesar ridicat de dezvoltare. În urma analizei răspunsurilor pot fi subliniate următoarele aspecte:

- Rezultatele subliniază nevoia de instruire practică, mai ales în domenii precum securitate cibernetică (parole, phishing, backup), etica digitală și protecția datelor și utilizarea instrumentelor colaborative și a platformelor cloud. Potrivit răspunsurilor există lacune semnificative în domenii precum: securitate cibernetică (parole, phishing, backup), aplicații și instrumente digitale (add-ons, geolocalizare, forumuri) și bune practici privind protecția datelor și a identității online.
- Mulți respondenți nu stăpânesc funcții esențiale precum: videoconferințe avansate, partajarea de documente, filtrarea imaginilor după licență sau utilizarea instrumentelor de învățare online. Astfel, majoritatea cadrelor didactice fie nu știu cum să utilizeze funcționalitățile videoconferințelor, fie au nevoie de ajutor, ceea ce subliniază și reconfirmă importanța organizării unor sesiuni de instruire pentru dezvoltarea competențelor digitale în domeniul videoconferințelor.
- Rezultatele susțin nevoia cadrelor didactice de a fi îndrumate în identificarea conținutului digital de calitate față de cel ilegal.
- Peste jumătate dintre cadrele didactice respondente nu sunt autonome în partajarea colaborativă a documentelor, o funcție esențială în munca didactică digitală.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

- Competența de a crea materiale didactice multimedia (text + imagine) este moderat spre bine dezvoltată în rândul cadrelor didactice. Totuși, peste un sfert dintre respondenți sunt mai nesiguri sau nu știu să facă acest lucru.
- Mare parte dintre cadrele didactice respondente au nevoie de sprijin pentru a învăța cum să verifice siguranța site-urilor. Doar 21% dintre respondenți sunt încrezători în capacitatea lor de a face acest lucru singuri(dintre care 4% pot oferi și sprijin altor persoane).
- Doar o minoritate de profesori (sub 10%) pot instrui și pe alții. În acest sens, este nevoie de dezvoltarea și sprijinirea acestor formatori interni ca multiplicatori de competențe digitale în comunitățile școlare.
- În medie, 1 din 4 profesori are nevoie de ajutor chiar și pentru sarcini digitale simple, precum copierea fișierelor, utilizarea opțiunilor de căutare avansată sau combinarea textului cu imagini.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

IV. AȘTEPTĂRI ȘI ATITUDINI ALE CADRELOR DIDACTICE

„O provocare este însăși frica de tehnologie.” (cadru didactic)

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Cunoașterea așteptărilor cadrelor didactice privind cursul de competențe digitale, cât și a atitudinilor cadrelor didactice față de digitalizare și utilizarea instrumentelor digitale sunt importante pentru evaluarea eficientă a unui program de formare în competențe digitale, pentru personalizarea conținutului, adaptarea nivelului de dificultate, a discursului formatorului și creșterea relevanței formării.

Majoritatea cadrelor didactice participante la analiză (52%) au o experiență profesională de peste 20 de ani. Un procent de 24% dintre respondenți au între 11 și 20 de ani de experiență, reprezentând un segment aflat într-o etapă matură a carierei, posibil deschis spre inovare, dar și ancorat în metode consacrate. Participanții aflați la început de carieră (0–5 ani experiență) reprezintă 14% din total, iar cei cu o experiență între 6 și 10 ani, reprezintă 10%.

O proporție majoritară a respondenților (63%) deține Gradul didactic I, 12% dețin gradul didactic II este deținut de 12% dintre respondenți, în timp ce participanții cu definitivat constituie 18% din eșantion. Doar 7% dintre respondenți se află la începutul carierei, în etapa de debutant.

Dintre respondenți, 85% dintre cadrele didactice respondente ocupă o poziție de titular, 12% dintre respondenți sunt suplinitori, ceea ce poate indica o categorie de cadre aflate într-o etapă de tranziție sau început de carieră, cu potențial interes ridicat pentru dezvoltarea competențelor digitale ca mijloc de profesionalizare și creștere a șanselor de titularizare.

Un procent redus, de 3%, se regăsește în alte situații (ex. colaboratori, personal didactic auxiliar cu rol educațional etc.).
De asemenea, cadrele didactice din ciclul primar și preșcolar reprezintă o pondere semnificativă, ceea ce aduce un potențial suplimentar de multiplicare a unei culturi digitale încă din etapele timpurii ale educației.

Așteptările cadrelor didactice de la cursul de competențe digitale

„Principala așteptare este să-mi îmbunătățesc modul de predare, astfel încât însușirea cunoștințelor să fie atractivă pentru elevii mei.” (cadru didactic)

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Conform datelor, majoritatea participanților la programul de formare au indicat dezvoltarea competențelor profesionale drept motivul principal al participării, reprezentând 61% din totalul răspunsurilor. Această percepție evidențiază o orientare spre consolidarea și îmbunătățirea abilităților profesionale, sugerând că programul este perceput ca având un impact direct asupra performanței în carieră.

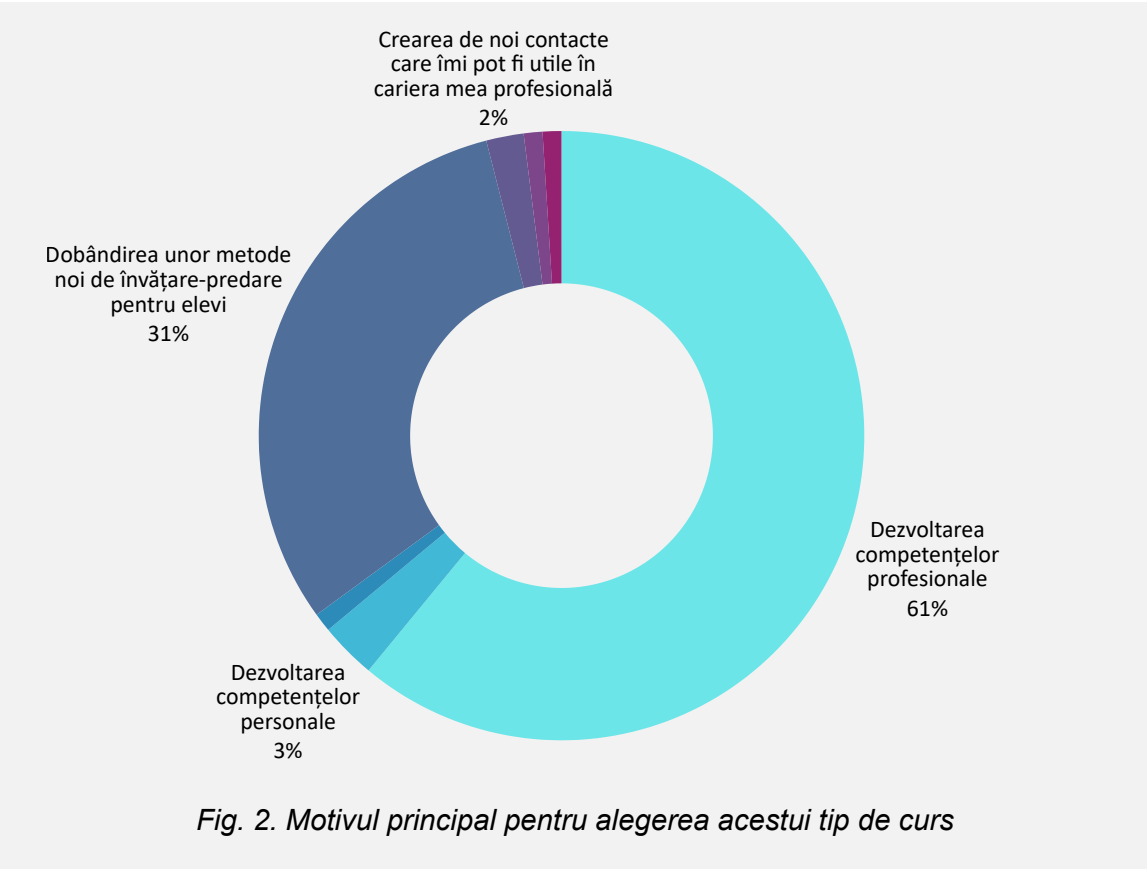

Fig. 2. Motivul principal pentru alegerea acestui tip de curs

Pe locul al doilea ca frecvență a răspunsurilor se află dobândirea unor metode noi de învățare-predare pentru elevi, cu un procent de 31%. Un procent mult mai redus dintre participanți (3%) au declarat că principalul motiv pentru participarea la program a fost dezvoltarea competențelor personale. De asemenea, alte motive precum crearea de noi contacte utile în cariera profesională (2%) și îmbunătățirea relației profesor-elev (1%) au fost menționate, însă într-o măsură foarte limitată. 1% dintre cadrele didactice au declarat că nu știu sau nu doresc să răspundă, în timp ce alte 1% au ales varianta „alt motiv”, unde au menționat:

- Obținerea creditelor aferente cursului;
- Gratuitatea cursului;

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

- Necesitatea formării în pedagogie digitală;
- Recomandarea din partea managementului instituției de învățământ unde predau de a participa.

„Dezvoltarea competențelor digitale și înțelegerea în profunzime a schimbărilor pe care le aduce digitalizarea în învățământ.” (cadru didactic)

Interesul crescut pentru platforme educaționale, resurse interactive și pentru utilizarea inteligenței artificiale în predare arată așteptări orientate spre aplicabilitate imediată și adaptare la tendințele actuale din educație.

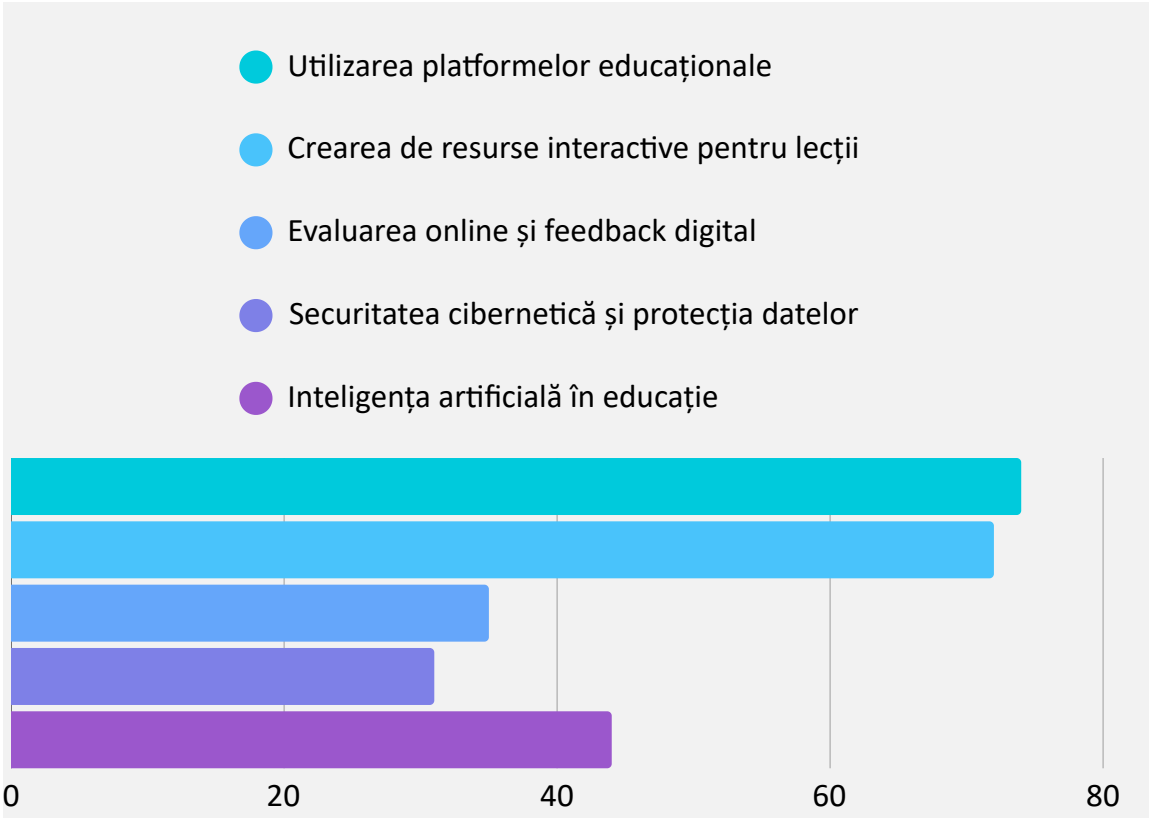

Fig. 3. Teme esențiale pentru curs

În urma consultării participanților cu privire la temele considerate esențiale pentru curs (răspuns multiplu), rezultatele evidențiate în figura de mai sus oferă o imagine asupra priorităților percepute. Astfel, utilizarea platformelor educaționale, este considerată cea mai importantă temă de către respondenți,

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

fiind selectată de 74% dintre aceștia. Pe locul doi se află crearea de resurse interactive pentru lecții cu 72%, semnalând un interes crescut pentru metode inovatoare de predare care implică elevii în mod activ. Inteligența artificială în educație a fost indicată de 44% dintre respondenți ca fiind o temă esențială, ceea ce arată un interes semnificativ pentru integrarea noilor tehnologii emergente în domeniul educației. Evaluarea online și feedbackul digital este considerată esențială de 35% dintre participanți, reflectând preocuparea pentru adaptarea evaluării la mediul digital. Deși în autoevaluare s-a remarcat nevoia de formare practică în domenii esențiale precum securitatea cibernetică, etica digitală, protecția datelor și utilizarea instrumentelor colaborative și a platformelor cloud, unde au fost identificate lacune semnificative, doar 31% au selectat securitatea cibernetică și protecția datelor.

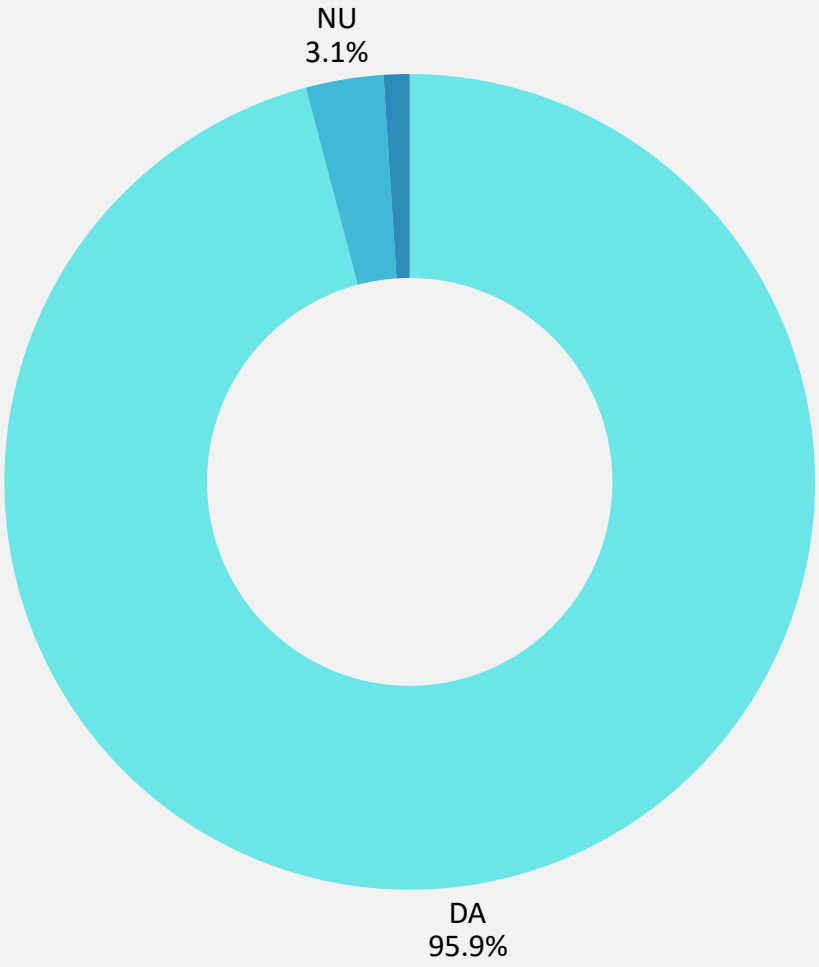

Fig. 4. Compatibilitatea disciplinei predate cu digitalizarea

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Conform datelor, o majoritate de 93% dintre respondenți consideră că disciplina pe care o predau este compatibilă cu integrarea tehnologiei digitale, ceea ce indică o deschidere largă și o percepție pozitivă față de digitalizarea procesului educațional. Doar un procent foarte mic, de 3%, a răspuns negativ, sugerând că percepția incompatibilității este aproape nesemnificativă. Aceste rezultate confirmă o atitudine favorabilă și un context propice pentru implementarea instrumentelor digitale în activitatea didactică, oferind un argument solid pentru continuarea și extinderea formării în domeniul competențelor digitale pentru cadrele didactice.

Nevoile și provocările cadrelor didactice

Din răspunsurile deschise, profesorii subliniază că au nevoie nu doar de informație teoretică, ci și de exemple concrete, tutoriale, aplicații adaptate specificului disciplinar și posibilitatea de a primi sprijin personalizat în procesul de integrare digitală la clasă.
Pentru a evidenția provocările întâmpinate de cadrele didactice în utilizarea instrumentelor digitale, răspunsurile cadrelor didactice au fost împărțite în categorii. Au ieșit astfel în evidență problemele de infrastructură (lipsa echipamentelor, conexiuni slabe la internet, limitări financiare), care sunt recurente și afectează direct posibilitatea de aplicare eficientă a competențelor digitale, cât și nevoia de sprijin personalizat și de instruire practică, care se reflectă în dificultatea de a utiliza la potențial maxim resursele digitale deja disponibile, precum și contextul educațional specific (ex. nivel preșcolar), ce poate determina provocări legate de adaptarea conținutului digital la nevoile elevilor foarte mici. Astfel, cele mai frecvente provocări sunt de ordin tehnic (echipamente și internet) și pedagogic (competențe și timp).

„Lipsa echipamentelor adecvate, conexiune slabă la internet, diferențe mari de competențe digitale între elevi, timp insuficient pentru pregătirea materialelor, necesitatea formării continue pentru profesori, dificultăți tehnice neprevăzute în timpul lecțiilor, lipsa sprijinului tehnic în școli, rezistența la schimbare a unor cadre didactice, dificultăți în menținerea atenției și implicării elevilor în online, incompatibilitatea unor aplicații cu dispozitivele personale ale elevilor, prea multe platforme de gestionat simultan, îngrijorări legate de siguranța datelor și confidențialitate.” (cadru didactic)

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

De asemenea, există și un segment de cadre didactice autonome, care declară că s-au descurcat până în prezent, cu un grad ridicat de competențe digitale.

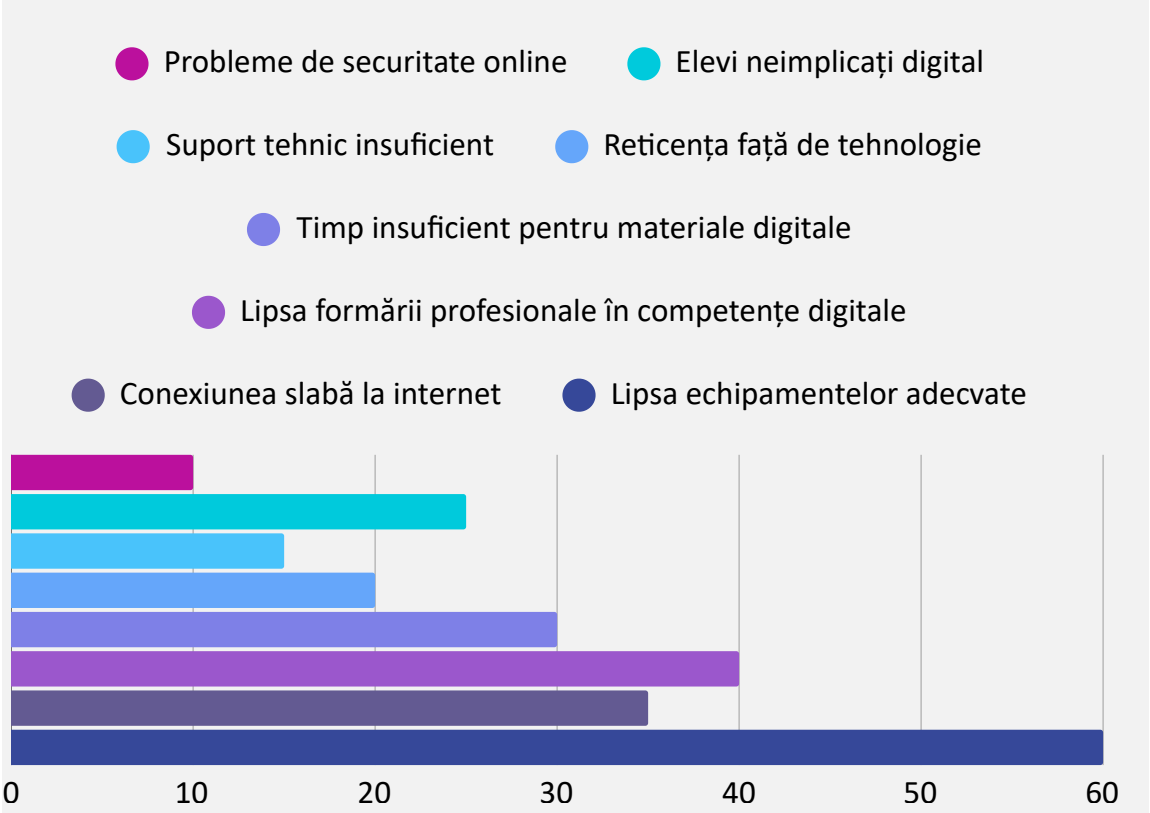

Fig. 5. Provocările întâmpinate de către cadrele didactice în utilizarea instrumentelor digitale (procente aproximative)

Astfel, conform răspunsurilor, cadrele didactice întâmpină următoarele provocări:

- Probleme tehnice și de infrastructură, care se referă la conexiunea slabă sau lipsă la internet, aparatură învechită sau insuficientă (lipsă table interactive, laptopuri, videoproiectoare etc.), erori tehnice și incompatibilitate între platforme sau dispozitive.

Lipsa de competențe digitale, care se reflectă în dificultăți în utilizarea unor funcții sau instrumente avansate, dar și la necesitatea formării continue în tehnologie educațională. Cadrele didactice menționează că nu stăpânesc anumite platforme sau aplicații.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

- Potrivit răspunsurilor cadrelor didactice, elevii nu dispun de dispozitive proprii, există conexiune la internet slabă în mediile defavorizate. De asemenea, există dificultăți în integrarea tehnologiei la clase numeroase sau speciale.
- Pentru o parte dintre cadrele didactice, crearea materialelor digitale consumă mult timp, iar integrarea instrumentelor digitale cere timp suplimentar pentru documentare și planificare. Profesorii declară că se simt copleșiți de ritmul rapid al evoluției tehnologice.
- Probleme pedagogice și de conținut. Unele cadre didactice spun că întâmpină dificultăți în adaptarea conținutului pentru vârsta sau nivelul elevilor, probleme de acces limitat la materiale de calitate sau gratuite.
- Alte provocări: probleme legate de securitate și confidențialitate (riscuri de securitate online, phishing, confidențialitatea datelor, reclame nepotrivite pe platforme gratuite, lipsa unui cadru clar de reglementare), dar și costuri și acces restricționat (platforme sau aplicații contra cost, lipsa licențelor sau conturilor instituționale)

Unele cadre didactice își pun problema când folosesc instrumentele digitale dacă nu afectează atenția elevilor. Ei menționează distragerea atenției elevilor, oboseala digitală, dependență de instrumente digitale la elevi.

În ceea ce privește suportul necesar pentru îmbunătățirea competențelor digitale, majoritatea cadrelor didactice (aproximativ 75%) indică nevoia unor traininguri specializate, aplicate și adaptate nevoilor reale din activitatea didactică. Profesorii solicită cursuri practice și interactive, sesiuni sincron (față în față sau online), ateliere și exerciții aplicate pe platforme educaționale concrete, cu accent pe utilizarea aplicațiilor digitale, a instrumentelor de evaluare online și a inteligenței artificiale. Răspunsurile evidențiază clar preferința pentru formare cu aplicabilitate imediată: *„Cursuri și ateliere practice dedicate utilizării eficiente a instrumentelor digitale și platformelor educaționale”* sau *„Tutoriale video, ghiduri și exemple concrete”.*

Un alt tip important de suport menționat se referă la accesul la echipamente moderne și infrastructură digitală adecvată, necesitate semnalată de aproximativ 45% dintre respondenți. Cadrele didactice subliniază importanța existenței unor dotări funcționale în fiecare sală de clasă, precum laptopuri,

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

table interactive, internet stabil, camere video sau tablete, ca premisă pentru utilizarea eficientă a tehnologiei în procesul educațional. Această nevoie este sintetizată sugestiv în răspunsuri precum: „Echipamente moderne în fiecare sală de clasă” sau „Acces la infrastructură digitală actualizată”.

De asemenea, aproape o treime dintre cadrele didactice evidențiază importanța asistenței tehnice și a suportului uman, sub forma unui tehnician IT, mentor sau formator care să ofere sprijin punctual, la fața locului sau de la distanță. Profesorii apreciază nu doar rezolvarea problemelor tehnice, ci și componenta de sprijin empatic, schimb de bune practici și învățare colaborativă.
Răspunsurile reflectă această nevoie prin formulări precum: „O persoană dedicată să mă ajute când întâmpin probleme” sau „Sprijin din partea unui formator răbdător și empatic”.
Nu în ultimul rând, cadrele didactice menționează necesitatea resurselor educaționale structurate și a sprijinului continuu, inclusiv ghiduri pas cu pas, manuale digitale, tutoriale video și colecții de exemple de lecții, precum și integrarea în comunități de învățare și colaborare. Aproximativ un sfert dintre respondenți subliniază utilitatea unor materiale clare și ușor de parcurs, în timp ce alții evidențiază importanța feedbackului personalizat și a recunoașterii eforturilor depuse în dezvoltarea competențelor digitale. Această perspectivă este reflectată în răspunsuri precum: *„Ghiduri și tutoriale clare”, „Feedback și sprijin continuu”* sau *„Grupuri de sprijin digital și mentorat”.*

În ansamblu, datele arată că profesorii nu opun rezistență digitalizării, ci dimpotrivă, au nevoie condiții, conținuturi și suport pentru a o implementa eficient, considerând că această transformare va conduce la creșterea motivației elevilor și la adaptarea școlii la realitățile educaționale contemporane.

Este important de menționat faptul că în cadrul proiectului, în etapa a doua de sprijin, cadrele didactice absolvente a cursurilor de competențe digitale sunt implicate în activități de mentorat, care presupun inclusiv includerea în comunități de învățare.
„Nevoia de ateliere practice aplicate pe specificul disciplinei, ghiduri video pas cu pas pentru utilizarea platformelor educaționale și suport tehnic în dotarea cu echipamente adaptate orelor de sport (tablete, cronometre, aplicații mobile).” (cadru didactic)

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Atitudini față de digitalizare

„Elevii își asumă un rol activ în învățare; motivarea elevilor în procesul de învățare prin prelucrarea rapidă a datelor, de efectuare a calculelor, de afișare a rezultatelor, de realizare de grafice, de tabele; aprecierea imediată a răspunsurilor elevilor și asigurarea unui feed-back permanent din partea profesorului; ajută elevii să fie pregătiți pentru carierele de viitor."(cadru didactic)

Potrivit răspunsurilor, cadrele didactice manifestă deschidere față de digitalizare, considerând-o benefică pentru procesul educațional. 96% dintre respondenți sunt de părere că digitalizarea contribuie pozitiv la predare, ceea ce confirmă un climat general favorabil implementării tehnologiei în educație. Învățarea interactivă, accesul rapid la informații și resursele variate sunt percepute drept cele mai mari avantaje ale digitalizării. Majoritatea cadrelor didactice apreciază potențialul tehnologiei de a face lecțiile mai atractive, eficiente și accesibile, contribuind la creșterea motivației elevilor.
De asemenea, legat strict de ce instrumente folosesc la clasă, majoritatea cadrelor didactice folosesc în mod curent tabla interactivă, laptopul și videoproiectorul pentru predare frontală, dar și platforme educaționale precum Google Classroom, Zoom sau Google Meet, aplicații interactive de tip Kahoot, Quizizz, Wordwall, Padlet ori Mentimeter, resurse multimedia (YouTube, Canva) și instrumente de colaborare online (WhatsApp, e-mail, Google Drive).
Utilizarea tehnologiilor avansate și a Inteligenței Artificiale este încă marginală. Potrivit răspunsurilor la chestionare, peste 85% dintre cadrele didactice folosesc frecvent tehnologiile digitale la clasă, majoritatea zilnic (circa 55%), în timp ce aproximativ 30% le utilizează de câteva ori pe săptămână, iar doar o minoritate de circa 5% declară că le folosesc rar sau deloc.

Figura de mai jos prezintă percepția cadrelor didactice asupra avantajelor pe care digitalizarea le aduce în educație. Răspunsurile reflectă o apreciere largă a potențialului tehnologiei de a transforma procesul educațional. Învățarea interactivă și atractivă (88%) și accesul rapid la informații (86%) se situează pe primele locuri, fiind considerate cele mai importante avantaje ale digitalizării în educație. Aceste rezultate sugerează că profesorii văd în digitalizare o oportunitate de a crește implicarea elevilor și de a facilita accesul ușor și eficient la cunoștințe.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României".

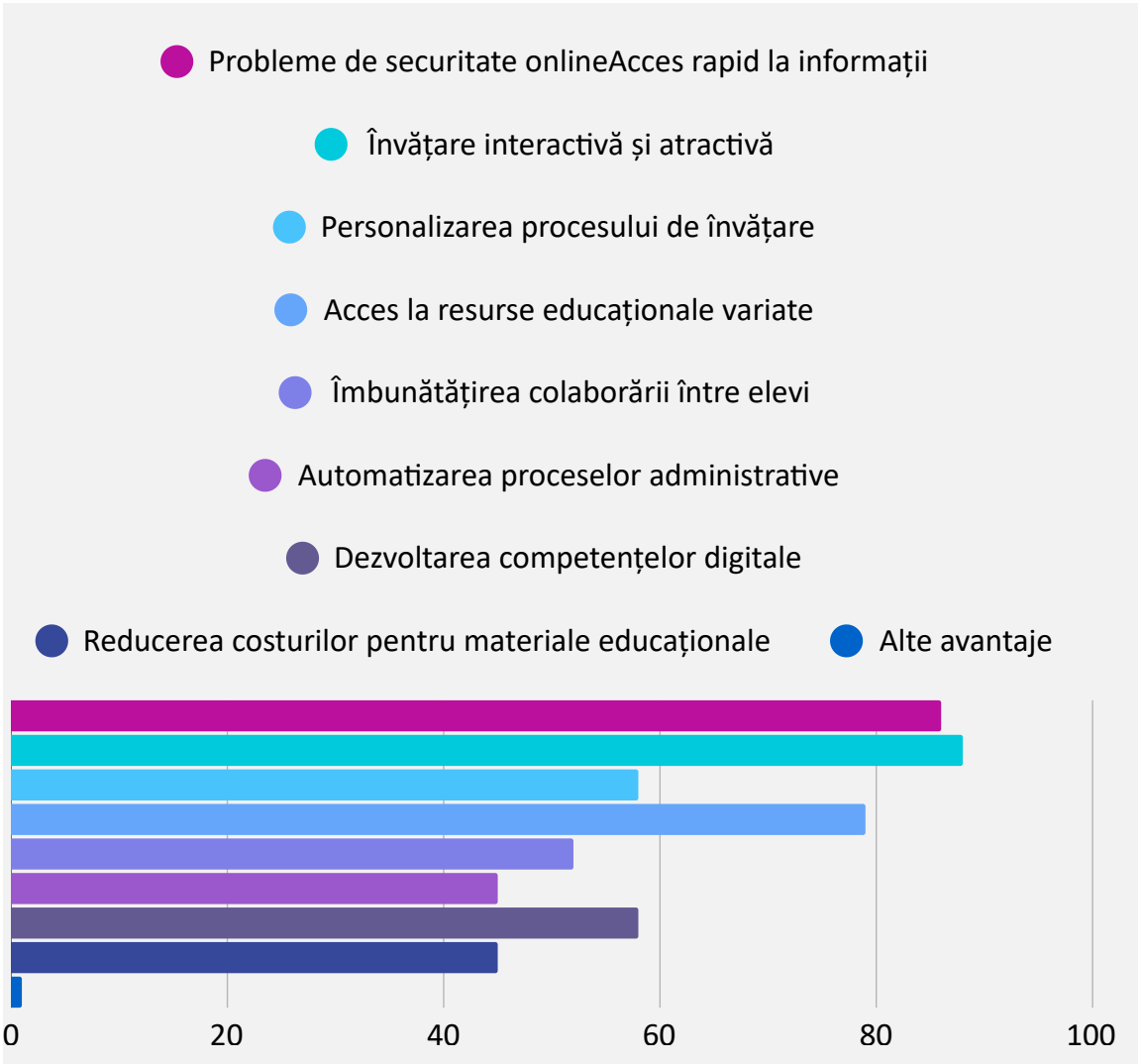

Fig. 6. Avantajele digitalizării

Accesul la resurse educaționale variate (79%), cum ar fi cursuri online, materiale video sau simulări, este perceput ca un avantaj major. Acest aspect confirmă interesul cadrelor didactice pentru diversificarea metodelor de predare și adaptarea lor la nevoile elevilor.

Dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor (58%) este un alt beneficiu important recunoscut de cadrele didactice, ceea ce indică preocuparea pentru pregătirea elevilor în contextul unei societăți digitalizate.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Pentru jumătate dintre respondenți, personalizarea procesului de învățare (58%) și îmbunătățirea colaborării între elevi și profesori (51%) sunt, de asemenea, avantaje relevante, care reflectă dorința de a crea un proces educațional mai flexibil, adaptat individual și centrat pe comunicare eficientă.
Pe de altă parte, automatizarea proceselor administrative (45%) și reducerea costurilor pentru materiale educaționale (45%) sunt văzute ca avantaje secundare, dar totuși importante, indicând potențialul digitalizării de a eficientiza activitatea didactică și resursele utilizate.

Corelând diagnoza cu percepțiile și motivațiile raportate, rezultă că punctul de plecare este caracterizat de un nivel de competență digitală insuficient pentru autonomie, dar plasat într-un context psihologic și organizațional favorabil schimbării: cadre didactice cu atitudini pozitive, motivație intrinsecă, statut profesional stabil și dorință clară de transfer imediat în practică. Astfel, nevoia dominantă identificată nu a fost de a convinge profesorii de utilitatea digitalizării, ci de a le furniza formare aplicată, structurată pe exemple concrete, tutoriale, exerciții și sprijin personalizat, capabilă să transforme deschiderea declarată în competențe operaționale utilizabile la clasă.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

V. NIVEL DE SATISFACȚIE PRIVIND CURSUL DE COMPETENȚE DIGITALE

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Detalii și aspecte generale privind evaluarea cursului

Analiza feedback-ului cantitativ și calitativ arată că programul de formare în competențe digitale a avut un impact pozitiv, atât la nivel de percepție, cât și la nivel de practică profesională.

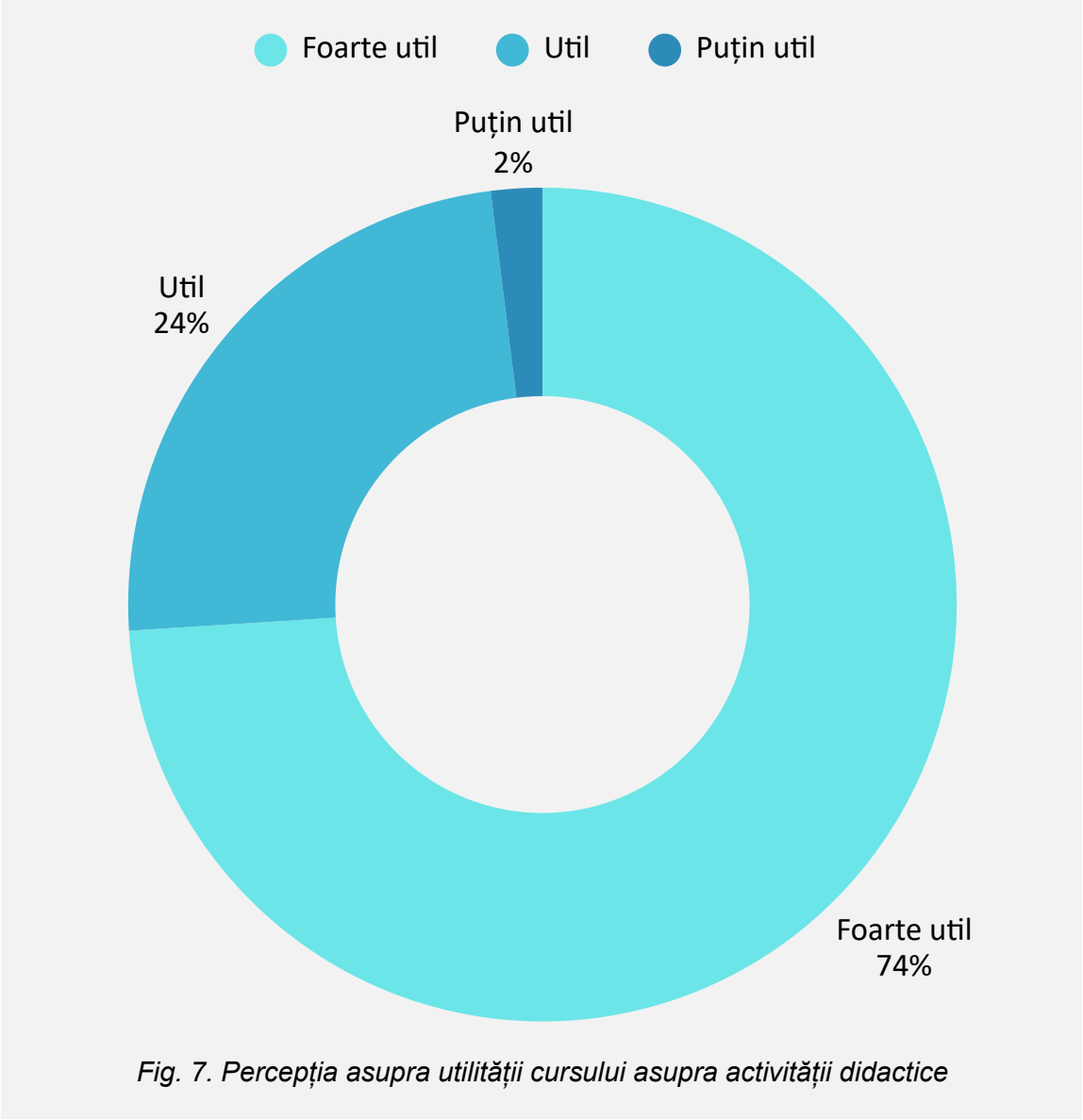

Fig. 7. Percepția asupra utilității cursului asupra activității didactice

Potrivit răspunsurilor cadrelor didactice la întrebarea „Cum apreciați utilitatea cursului pentru activitatea dumneavoastră didactică?”, 74% consideră cursul ca fiind foarte valoros pentru activitatea lor didactică.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Potrivit răspunsurilor cadrelor didactice la întrebarea „Cum apreciați utilitatea cursului pentru activitatea dumneavoastră didactică?”, 74% consideră cursul ca fiind foarte valoros pentru activitatea lor didactică. Acest lucru reflectă un impact practic semnificativ al cursului asupra modului de predare. De asemenea, pentru 24%, cursul a fost considerat util, ceea ce, cumulat cu cei care au ales „foarte util”, indică un răspuns pozitiv de 98%.

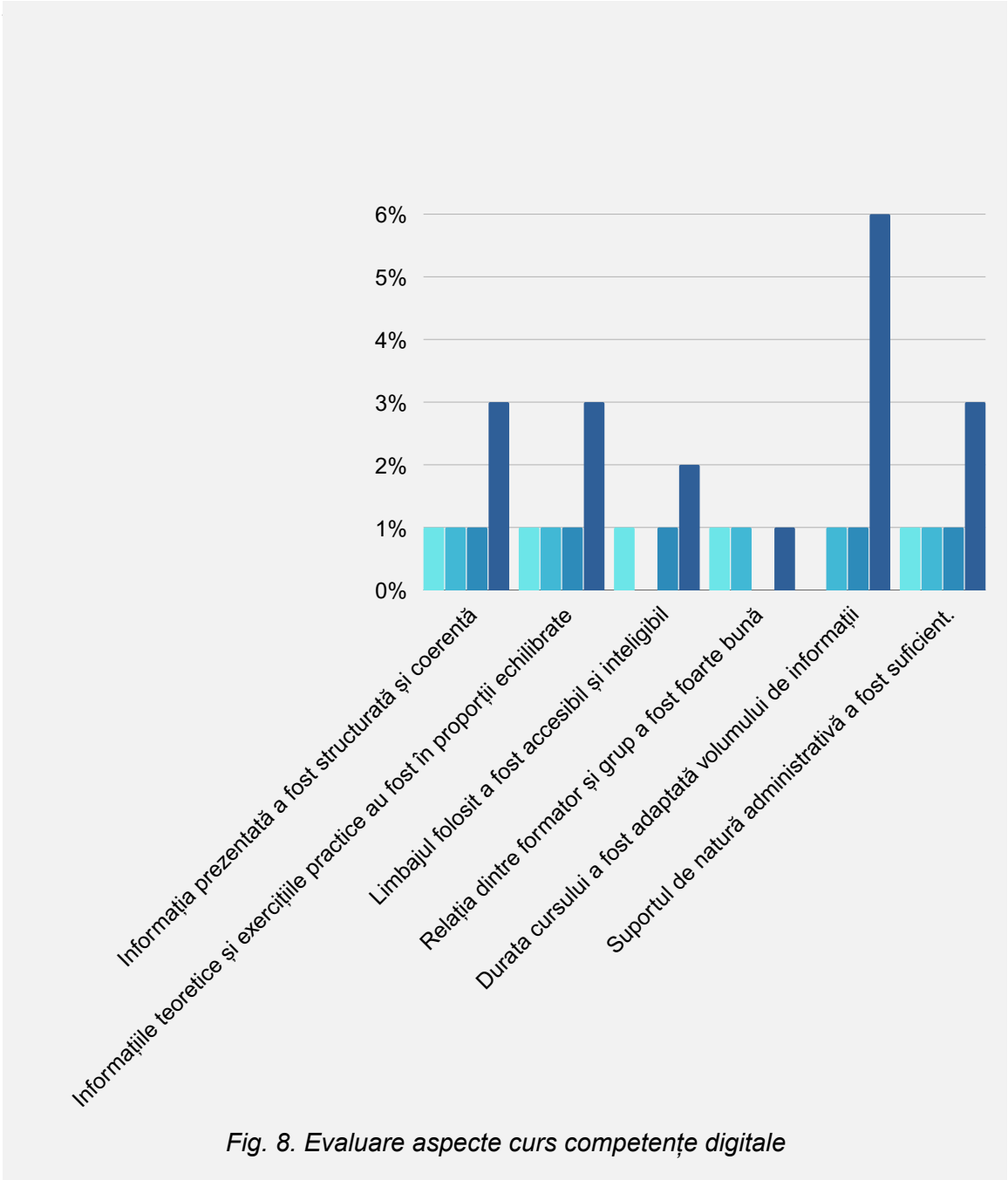

Fig. 8. Evaluare aspecte curs competențe digitale

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

În Fig. 8 se poate observa modul în care au evaluat cadrele didactice anumite aspecte ce țin de cursul de competențe digitale. Notele acordate de cadrele didactice evidențiază o percepție predominant pozitivă asupra cursului de competențe digitale. Majoritatea participanților au apreciat în mod deosebit calitatea și claritatea predării, limbajul utilizat, structura și coerența informației, precum și echilibrul dintre partea teoretică și exercițiile practice. Relația dintre formator și grup a fost considerată excelentă, aspect reflectat de numărul foarte mare de evaluări maxime. Punctul cel mai puternic al cursului este legat de informație, considerată structurată și coerentă.

Chiar dacă majoritatea a fost mulțumită, există o mică parte care a resimțit lipsuri administrative (organizare, materiale, comunicare).
În ansamblu, cursul a fost evaluat foarte favorabil, confirmând relevanța conținutului, calitatea formatorilor și buna structurare a activităților de învățare, cu recomandarea de a analiza și ajusta aspectele legate de organizare administrativă și de durata activităților.

În ceea ce privește competențele formatorului în livrarea conținutului și suportului oferit, 87% consideră că formatorul a avut o pregătire excelentă și a oferit suport consistent, ceea ce arată o apreciere solidă a calității umane și profesionale a acestuia.

Întrebați dacă în activitatea lor doresc să aplice vreuna dintre metodele prezentate la cursul de competențe digitale, peste 90% au răspuns afirmativ, ceea ce reprezintă o confirmare a impactului pozitiv a cursului asupra activității didactice.

Potrivit discuțiilor din cadrul focus-grupurilor și interviurilor, cursul de competențe digitale a fost perceput ca bine structurat, serios și util, dar și dens, cu foarte multe teme și aplicații într-un timp relativ scurt. În cadrul interviurilor, cadrele didactice au menționat că a existat o echilibrare între partea teoretică și practică, apreciată de participanți, însă mulți au solicitat mai multe exerciții practice și aprofundare pe un număr mai mic de platforme. Temele și sarcinile au fost considerate variate, iar atmosfera de curs descrisă ca fiind prietenoasă, colaborativă și motivantă. Suportul tehnic și pedagogic oferit de formatori a fost constant apreciat, fiind menționat drept unul dintre factorii decisivi pentru reușita cursului.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

„Cursul a fost foarte interesant. Am învățat lucruri noi.” (cadru didactic)
Unele cadre didactice și-au exprimat recunoștința că au făcut acest curs gratuit și că s-a înscris, întrucât în domeniul educației *„nu se mai poate la clasă fără laptop”.*
„Nu a fost un curs pe care doar să îl bifăm, ci unul aplicat pe nevoile grupului nostru”. (cadru didactic)
„La început așteptările erau să nu fie un curs neapărat foarte serios...” (Formator)
„Unii au pornit cu pași mai greoi... dar i-am împins ușor și au început să se implice.” (Formator)

Percepțiile cadrelor didactice asupra cursului de competențe digitale

„Cel mai valoros lucru pe care l-am învățat a fost să depășesc ‘Eu nu pot să fac’ și să încerc lucruri noi” . (cadru didactic)

La întrebarea deschisă „Care este cel mai valoros lucru învățat la curs?”, răspunsurile au arătat că principalele beneficii percepute se concentrează asupra integrării tehnologiei și a instrumentelor digitale în procesul de predare, precum și asupra îmbunătățirii competențelor digitale. Aproximativ 40% dintre respondenți au subliniat că au învățat să utilizeze tehnologia nu doar ca suport vizual, ci ca instrument activ de implicare a elevilor, pentru învățare activă, evaluare și colaborare online. Un participant sintetizează această perspectivă afirmând: *„Cel mai valoros lucru a fost cum să integrez eficient instrumentele digitale în activitățile de predare, astfel încât să captez mai ușor atenția elevilor”.*
Un alt rezultat major al cursului, menționat de aproximativ 35% dintre participanți, îl reprezintă descoperirea și utilizarea platformelor educaționale digitale. Cadrele didactice au apreciat diversitatea aplicațiilor prezentate și utilitatea lor practică în realizarea de lecții interactive, materiale vizuale și evaluări formative, fiind frecvent menționate platforme precum Canva, Genially, Kahoot, Edpuzzle, Quizizz sau Wordwall. Profesorii evidențiază faptul că aceste instrumente contribuie la economisirea timpului și la creșterea atractivității activităților didactice: *„Am descoperit platforme și aplicații utile care*

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

îmi economisesc timp și îmi fac activitatea didactică mai atractivă” sau *„Am aflat despre multe platforme educaționale pe care le pot folosi în activitatea didactică și am învățat să creez materiale în aceste platforme”.*

De asemenea, răspunsurile indică un impact semnificativ al cursului asupra încrederii în sine și deschiderii către inovare, precum și asupra integrării inteligenței artificiale și a resurselor educaționale deschise (RED). Aproximativ 19% dintre respondenți au menționat valoarea utilizării AI în educație, iar 16% au evidențiat capacitatea de a crea și adapta resurse educaționale digitale. Pentru mulți participanți, cursul a reprezentat un catalizator al schimbării de mentalitate și al asumării utilizării tehnologiei în mod responsabil și pedagogic: *„Acest curs m-a ajutat să am mai multă încredere în abilitățile mele digitale”, „Am descoperit un prieten de nădejde în ChatGPT”* sau *„Am învățat cum să transform lecțiile în experiențe vizuale, captivante și adaptate nevoilor elevilor”*.
De asemenea, cu referire la atmosfera de la curs, factorii apreciați de participanți au fost pe de o parte, atitudinea empatică, răbdătoare, bine pregătită a formatorilor și oportunitatea de a colabora cu colegii și de a învăța unii de la alții, precum și exercițiile practice și feedbackul constant, alături de libertatea de exprimare și încurajarea participării.
Atmosfera cursului a fost una favorabilă învățării, facilitând implicarea, deschiderea, colaborarea și formarea de noi competențe într-un cadru cald și profesionist.

Sugestii de îmbunătățire a cursului

Cele mai frecvente sugestii vizează creșterea accentului pe practică și aplicabilitate. Participanții solicită mai mult timp alocat aplicațiilor concrete, lucrului pas cu pas pe platforme și creării efective de resurse digitale în timpul cursului, precum și exemple adaptate pe discipline și niveluri de învățământ. Raportul dintre teorie și practică este perceput ca fiind necesar a fi reechilibrat în favoarea activităților practice, aspect surprins de opinii precum: *„Raportul dintre teorie și practică ar trebui să favorizeze practica, poate chiar 70%/30%” sau „Mai multă practică și mai puțină informație teoretică pe care o putem parcurge singuri”.*

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

O a doua direcție majoră de îmbunătățire se referă la durata, ritmul și organizarea cursului. Mulți respondenți consideră sesiunile prea lungi și solicită întâlniri mai scurte, mai bine distribuite în timp, precum și o planificare mai flexibilă, adaptată calendarului școlar. Sunt frecvent menționate propuneri de desfășurare a cursurilor în perioade mai puțin aglomerate sau în vacanțe, precum și extinderea duratei generale a programului pentru aprofundare și activități asincron. Aceste sugestii reflectă dificultatea concilierii activității didactice curente cu participarea la formări intensive: „Cursul să se desfășoare pe o perioadă mai lungă, dar cu sesiuni mai scurte" sau „Este imposibil să faci ore și să participi la cursuri solicitante în același timp".

De asemenea, cadrele didactice subliniază necesitatea unei personalizări mai accentuate a programului, prin adaptarea conținutului la nivelul de competență digitală și la specificul disciplinelor predate. Se evidențiază propuneri privind organizarea grupelor pe niveluri (începători/avansați), evaluarea inițială a competențelor digitale și dezvoltarea de resurse suplimentare accesibile ulterior, precum tutoriale video, biblioteci digitale și comunități de sprijin post-formare. În același timp, este relevant de menționat că o proporție semnificativă a respondenților consideră programul bine structurat și eficient, afirmând explicit că nu ar schimba nimic, ceea ce confirmă relevanța și utilitatea generală a programului: „Programul de formare a răspuns tuturor nevoilor noastre" sau „A fost perfect așa cum a fost conceput".

Pe parcursul interviurilor și focus grupurilor, a reieșit că sugestiile de îmbunătățire ale cadrelor didactice intervievate se referă la :

- Limitarea și aprofundarea unui număr mai mic de platforme. Astfel, să fie mai mult timp pentru exerciții practice direct în platformă;
- Posibilitatea unor cursuri hibride (online + față-în-față) și organizarea lor în vacanțe.
- Adaptarea grupelor după nivel și aria curriculară pentru a facilita aplicabilitatea.

„Cu o provocare cel puțin, aș putea spune pentru început, pentru că eu sunt profesor de informatică, de liceu, iar în grupă am avut personal de creșă și provocarea pentru mine a fost ce fel de resursă educațională să creez pentru creșă, pentru că acolo copiii sunt extrem. Au vârste extrem de mici." (Formator)

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României".

- Mai multe aplicații practice și ghiduri pas cu pas (manuale, prezentări clare pentru fiecare platformă), inclusiv pentru platforma din cadrul proiectului.
- Continuarea formării pe termen lung, inclusiv prin cursuri avansate pe Inteligență Artificială și pedagogie digitală.

„Nu cred că aș aduce îmbunătățiri cursului de competențe digitale. Este bine așa cum este gândit. Cursurile sunt binevenite pentru noi.” (cadru didactic)

„Nu am sugestii pentru îmbunătățirea cursului. Eu am fost foarte mulțumită. Mi-am dorit să fac acest curs. În grupa noastră, cadrele didactice au fost foarte entuziasmate.” (cadru didactic)

Referitor la provocări, și în cadrul interviurilor și focus grupurilor, ritmul alert al cursului și densitatea materialelor au fost percepute uneori ca o provocare. Cursul a fost încărcat, de aici și rezistența unor cursanți. Programul a fost foarte încărcat, au avut loc ore chiar înainte de Sărbătorile Pascale.
Numărul mare de platforme prezentate a generat senzația de supraîncărcare.
„Tema 3 li s-a părut foarte interesantă cursanților. Și atunci, deci acest modul 3 chiar a stârnit interesul cursanților și o altă problemă e că pentru acel RED final unii vor teste, alții vor o prezentare să facă alții se gândesc la un filmuleț și atunci trebuie să le arăt măcar una din fiecare pe fiecare.”(Formator)
Alte probleme menționate au fost: crearea conturilor pe platformă, gestionarea parolelor, limitările versiunilor gratuite ale aplicațiilor.
„După prima întâlnire, eu am fost foarte dezamăgită. Cunoșteam suportul de curs, densitatea temelor, atât teoretice, cât și multitudinea de aplicații practice. Am început cu ceva mai ușurel am urcat puțin în complexitate, deși au fost niște teme grele. La început s-a început tocmai cu recunoașterea RED-ului sau chiar modificarea RED-ului, după care am trecut da, deci cred că un pic o inversare a unor teme.”(Formator)

Potrivit formatorilor, unele cadre didactice au spus se lovesc de faptul că nu pot să lase copiii să stea foarte mult în fața tehnologiei. Părinții îi lasă acasă în fața ecranelor, dar la școală nu înțeleg că este învățare și joc cu ajutorul tehnologiei, de aici o temere să folosească tehnologia.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Cum a ajutat acest program cadrele didactice să își îmbunătățească competențele profesionale?

„Mi-ar plăcea să introduc experiențe scurte de realitate augmentată și virtuală.” (cadru didactic)

Participarea la program a avut un impact major asupra dezvoltării profesionale a cadrelor didactice, evidențiindu-se, conform răspunsurilor la itemul „Descrieți cum v-a ajutat acest program să vă îmbunătățiți competențele profesionale”, mai multe direcții. Fiind vorba de o întrebare deschisă, procentele prezentate sunt estimative. Cele mai multe aprecieri se referă la dezvoltarea competențelor digitale (aproximativ 30%), profesorii menționând că au învățat să creeze lecții interactive și atractive, să utilizeze aplicații și platforme moderne și să integreze resurse educaționale digitale (RED) în activitatea didactică.

„Am învățat să folosesc o serie de aplicații și instrumente digitale (precum Wordwall, Padlet, Canva, Genially, Adobe Express) care pot transforma o activitate didactică într-un moment interactiv, captivant și adaptat nevoilor copilului modern.” (cadru didactic)

Un alt rezultat important, semnalat de circa 20% dintre respondenți, este integrarea tehnologiei în procesul de predare, nu doar ca instrument tehnic, ci ca parte a unei strategii pedagogice moderne. Profesorii au afirmat că au dobândit o mai bună înțelegere a modului în care tehnologia poate susține învățarea activă și centrată pe elev.
Potrivit răspunsurilor, profesorii au reușit să personalizeze conținutul educațional și să creeze materiale vizuale și interactive adaptate nevoilor elevilor.
„Lecțiile au devenit mai atractive pentru copii, mai dinamice și eficiente.” (cadru didactic)
De asemenea, 10% dintre răspunsuri indică o îmbunătățire a metodelor de evaluare și a feedbackului oferit elevilor, prin utilizarea aplicațiilor digitale care permit monitorizarea progresului și oferirea de feedback imediat și personalizat.
Alte 10% dintre cadrele didactice au subliniat faptul că programul le-a crescut

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

încrederea și adaptabilitatea, trecând de la nesiguranța în utilizarea tehnologiei la o utilizare conștientă și cu scop clar.

„Am devenit mai curajoasă și mai încrezătoare în abilitățile mele digitale." (cadru didactic)

Un procent semnificativ (15%) a menționat descoperirea de resurse și instrumente noi, de care nu erau anterior conștienți, și care le vor îmbogăți repertoriul pedagogic. În plus, aproximativ 7% au evidențiat colaborarea și schimbul de bune practici ca element valoros al formării, iar alți 8% au pus accent pe impactul personal și motivațional, programul fiind perceput ca o provocare benefică, care a stimulat curajul, încrederea și deschiderea către inovație.

De asemenea, pentru viitor, majoritatea au spus că își propun să folosească platformele digitale mai des. Platformele Canva, Genially, Kahoot, Wordwall, Quizizz, Google Forms, Padlet, Edpuzzle, LearningApps, Mentimeter, Bookcreator, CapCut, Gamma App, MozaWeb, Khan Academy sunt cele mai frecvent menționate. Mulți profesori doresc să creeze propriile fișe, teste, prezentări și lecții digitale, adaptate elevilor, mai precis resurselor educaționale deschise digitale(RED).

În cadrul interviurilor și a focus grupurilor cu formatorii, a reieși că mulți profesori au menționat că au început imediat să folosească Canva, Kahoot, Wordwall, Padlet, Mentimeter, Edpuzzle, Genially etc. Aceștia au spus că au creat postere, prezentări interactive, chestionare, jocuri educaționale și resurse digitale deschise (RED-uri).

În grădinițe și creșe, persoanele intervievate au subliniat realizarea de jocuri interactive, filmulețe și resurse digitale pentru povești, activități ludice sau logopedie.

*„Eu eram surprinsă cum 27 de persoane la afișul digital, toate au fost diferite și erau colege de grădiniță și nu s-au inspirat una de la cealaltă."(*Formator)

În învățământul primar și gimnazial, respondenții au menționat folosirea platformelor pentru evaluări interactive, recapitulări, prezentarea lecțiilor într-un mod atractiv. Pentru învățământul liceal și tehnologic, profesorii participanți la

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României".

discuții au adaptat instrumentele digitale la discipline de nișă (ex. turism, muzică), folosindu-le pentru prezentări, teste, feedback rapid.
Pentru învățământul special, cadrele didactice au apreciat faptul că au putut adapta aplicațiile pentru nevoi specifice (logopedie, activități diferențiate).
„Am descoperit multe lucruri care mă pot ajuta în activitatea mea, mai ales pe partea de logopedie”.(cadru didactic)

În ceea ce privește impactul observat asupra elevilor/copililor, potrivit respondenților, copiii s-au arătat mai atenți, mai motivați și mai implicați atunci când au fost folosite resurse digitale. Elevii au apreciat interactivitatea și noutatea metodelor. La preșcolari, resursele digitale au captat rapid interesul și au sprijinit procesul de învățare prin joc.

„Fiecare cadru didactic și-a luat ce a fost specific pentru el.” (cadru didactic)
Cadrele didactice au spus că au căpătat încredere în utilizarea tehnologiei și o folosesc mai frecvent la clasă. Mulți au început să integreze resurse digitale în evaluare, apreciind feedbackul rapid și posibilitatea de personalizare a învățării. Profesorii au declarat că acum combină metodele tradiționale cu cele digitale, pentru a răspunde mai bine nevoilor elevilor.

Bariere majore în folosirea instrumentelor digitale la clasă

„Lipsa echipamentelor sau a infrastructurii tehnice, vârsta copiilor de grupă mică și atitudinea părinților privind folosirea tehnologiei.” (cadru didactic)

Cadrele didactice au punctat câteva bariere, pe care le-am regăsit și în analiza inițială a atitudinilor față de digitalizare, care reprezintă provocări în utilizarea instrumentelor digitale învățate la ore.

Cea mai frecvent menționată barieră o reprezintă accesul inegal la dispozitive (tablete, laptopuri, calculatoare) și lipsa internetului stabil, atât în școli, cât și în mediul familial.

„Nu toți elevii dispun de conexiune la internet sau de dispozitive pe care să le folosească acasă.” (cadru didactic)

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Multe cadre didactice au evidențiat că timpul necesar pregătirii lecțiilor digitale este un obstacol major, mai ales în contextul unui curriculum încărcat.

„Pregătirea activităților digitale necesită prea mult timp.” (cadru didactic)
„Timpul limitat din orar și ritmul diferit de lucru al copiilor pot face dificilă integrarea constantă a activităților digitale. Cu toate acestea, prin planificare atentă și selecția unor instrumente simple și intuitive, aceste bariere pot fi parțial depășite.” (cadru didactic)

Un alt obstacol îl constituie faptul că multe aplicații utile sunt contra cost, iar bugetele personale sau ale școlilor nu permit accesul constant. Problemele tehnice precum căderile de curent, internetul slab sau dispozitivele învechite îngreunează utilizarea eficientă a tehnologiei.

Diferențe de competențe digitale și reticență la schimbare. Unele cadre didactice și elevi au niveluri diferite de competențe digitale, iar unii părinți manifestă reticență față de folosirea tehnologiei, mai ales în rândul copiilor mici.

„Nu toți elevii au aceleași competențe digitale, ceea ce poate îngreuna procesul educativ.” (cadru didactic)

„Diferențele mari în ceea ce privește abilitățile digitale între elevi și profesori.” (cadru didactic)

De asemenea, în cazul unor discipline practice sau la grădiniță, adaptarea instrumentelor digitale este mai dificilă.

„În educația fizică și sport, timpul alocat acestor instrumente digitale este limitat.” (cadru didactic)

„Pentru copiii cu nevoi speciale, dificultățile de atenție și sensibilitatea senzorială pot limita folosirea tehnologiei.” (cadru didactic)

„La grădiniță, vârsta copiilor și capacitatea redusă de concentrare sunt provocări reale.” (cadru didactic)

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Atitudinea participanților din cadrul programului de formare

„Au fost foarte încântați să descopere aplicații noi, mai ales când au reușit singuri.”(Formator)

Din discuțiile cu formatorii și participanții la curs, inițial, la începutul cursului de competențe digitale mulți participanți au manifestat reticență, scepticism sau emoții (teama de a greși, lipsa deprinderilor digitale, jena față de colegi). Pe măsură ce cursul a progresat, atitudinea s-a schimbat către implicare, curiozitate și chiar entuziasm. Participanții mai tineri și cei din ciclurile preșcolar și primar s-au arătat mai deschiși și mai activi; cadrele didactice din mediul rural sau cele mai în vârstă au întâmpinat dificultăți suplimentare (dotări, ritm de lucru).

Interesul a fost deosebit de ridicat pentru Inteligența Artificială și aplicațiile de evaluare interactivă.

Motivațiile principale de a participa la cursul de competențe digitale au fost curiozitatea, nevoia de specializare și învățarea unor noi metode de predare, dar și creditele și faptul că programul de formare profesională a fost gratuit.
De asemenea, în corelație cu atmosfera de la curs, aprecierea pentru formatori a fost una unanim pozitivă. Aceștia au fost descriși ca *profesioniști, răbdători, implicați, disponibili și clari în explicații*. Conform cadrelor didactice, formatorii au știut să creeze o atmosferă relaxată și colaborativă, să explice pe înțelesul tuturor și să sprijine cursanții individual atunci când era nevoie.

Mulți participanți au spus că formatorul a făcut diferența în experiența lor la curs, reușind să transforme reticența inițială în implicare și entuziasm. La aceștia, au fost apreciate în special: claritatea explicațiilor și exemplele practice, adaptarea la nivelul grupelor (inclusiv la învățământul preșcolar și special), disponibilitatea și empatia – sprijin oferit inclusiv în afara sesiunilor, cât și stilul interactiv (jocuri de început, exerciții colaborative, activități aplicate).

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Evaluarea și impactul cursului

Cursul a avut un impact practic imediat. Din interviuri, cadrele didactice au început să folosească platformele și instrumentele digitale la clasă (ex. Canva, Kahoot, Wordwall, Padlet, Edpuzzle, Mentimeter). Profesorii au menționat creșterea încrederii în sine, descoperirea unor resurse noi și aplicarea lor direct în activitățile educaționale.

În învățământul preșcolar și special, participanții au integrat rapid resursele digitale, apreciind aplicabilitatea la jocuri, povești interactive, logopedie etc.
Un beneficiu major a fost stimularea colaborării și a schimbului de bune practici între cadre didactice din specializări diferite.
Impactul s-a resimțit și în modernizarea metodelor de evaluare și în creșterea motivației elevilor.

De asemenea, platforma utilizată la curs a fost percepută ca fiind accesibilă, intuitivă și bine structurată. Câțiva dintre intervievați au menționat că au existat la început câteva dificultăți tehnice (de conectare, accesare sau trimitere a temelor), dar acestea s-au rezolvat rapid și nu au afectat semnificativ parcursul cursului. Mulți participanți au apreciat faptul că platforma a funcționat bine pe telefonul mobil, ceea ce a facilitat participarea. Resursele și materialele încărcate au fost considerate clare, ușor de descărcat și reutilizat la clasă.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Analiză SWOT. Nevoia de formare în competențe digitale pentru cadre didactice și experiența evaluată a cursului[5]

Puncte tari	Puncte slabe
• Existența unei nevoi reale, confirmate diagnostic: majoritatea cadrelor didactice sunt la nivel A2–B1 și recunosc lipsuri în arii critice (securitate, colaborare, AI, evaluare digitală). • Atitudine pozitivă și deschidere declarată: peste 90% consideră disciplina compatibilă cu digitalizarea și 61% au intrat în program din motivație profesională. • Impact demonstrat prin aplicare imediată: peste 90% dintre cadrele didactice spun că intenționează să folosească instrumentele și au început deja să le aplice. • Nivel foarte ridicat de satisfacție: 96% percepție pozitivă; 98% utilitate declarată; obiective atinse. • Formatori bine evaluați, atmosferă colaborativă, suport tehnic și metodologic apreciat. • Transformare atitudinală observată: de la teamă și reticență la implicare, curaj și entuziasm.	• Nivel de competențe inițiale preponderent modest, cu dependență de suport și lipsă de autonomie. • Timpul limitat pentru pregătirea resurselor digitale raportat la volumul curricular. • Suprasolicitare percepută: densitate mare de platforme și ritm intens al sesiunilor. • Câteva diferențe de nivel între participanți (începători amestecați cu avansați). • Nevoie de suport post-formare (* Aceasta poate fi rezolvată și prin activități de mentorat, comunități, follow-up).

5 Elaborată pe baza experienței din cadrul proiectului ACTIV DIGITAL ÎN ȘCOALA TA!

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Oportunități	Amenințări
• Posibilitatea de scalare și replicare în alte județe și pe alte niveluri educaționale. • Formarea de persoane de sprijin interne la nivel de unitate școlară din cadrele didactice avansate (C1–C2) pentru multiplicare locală. • Integrarea AI, evaluării digitale și RED-urilor ca practici curente la clasă. • Formarea comunităților profesionale și a huburilor digitale pe discipline. • Implementarea mentoratului și a suportului asincron ca etapă post-formare. • Posibilitatea de a accesa alte fonduri europene pentru asigurarea continuității acestor activități.	• Infrastructură insuficientă: lipsă echipamente, internet slab, inegalitate la elevi. • Costuri ale platformelor și dependența de licențe premium. • Rezistența unor părinți/actori școlari, în special în nivelul antepreșcolar. Preșcolar și primar sau special. • Consum mare de timp care poate limita menținerea aplicării pe termen lung. • Diferențele de competențe digitale pot crea noi discrepanțe între cadrele didactice. • Risc de regres fără continuitate (dacă nu există follow-up, comunități, monitorizare pe termen lung).

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

VI. AȘTEPTĂRI ȘI TEMERI PRIVIND ACTIVITATEA DE MENTORAT

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

După participarea la cursurile de competențe digitale, cele 3005 cadre didactice au fost incluse în activități de mentorat și comunități de sprijin. La începutul activității, au primit un chestionar pentru a mapa așteptările lor de ala aceste activități și a vedea modul cum s-au schimbat sau modificat atitudinile lor față de digitalizare. Activitatea de mentorat a fost inițial privită cu reticență și rezistență de către cadrele didactice, barierele și provocările legate de timp și infrastructură fiind în continuare valabile în activitatea acestora.

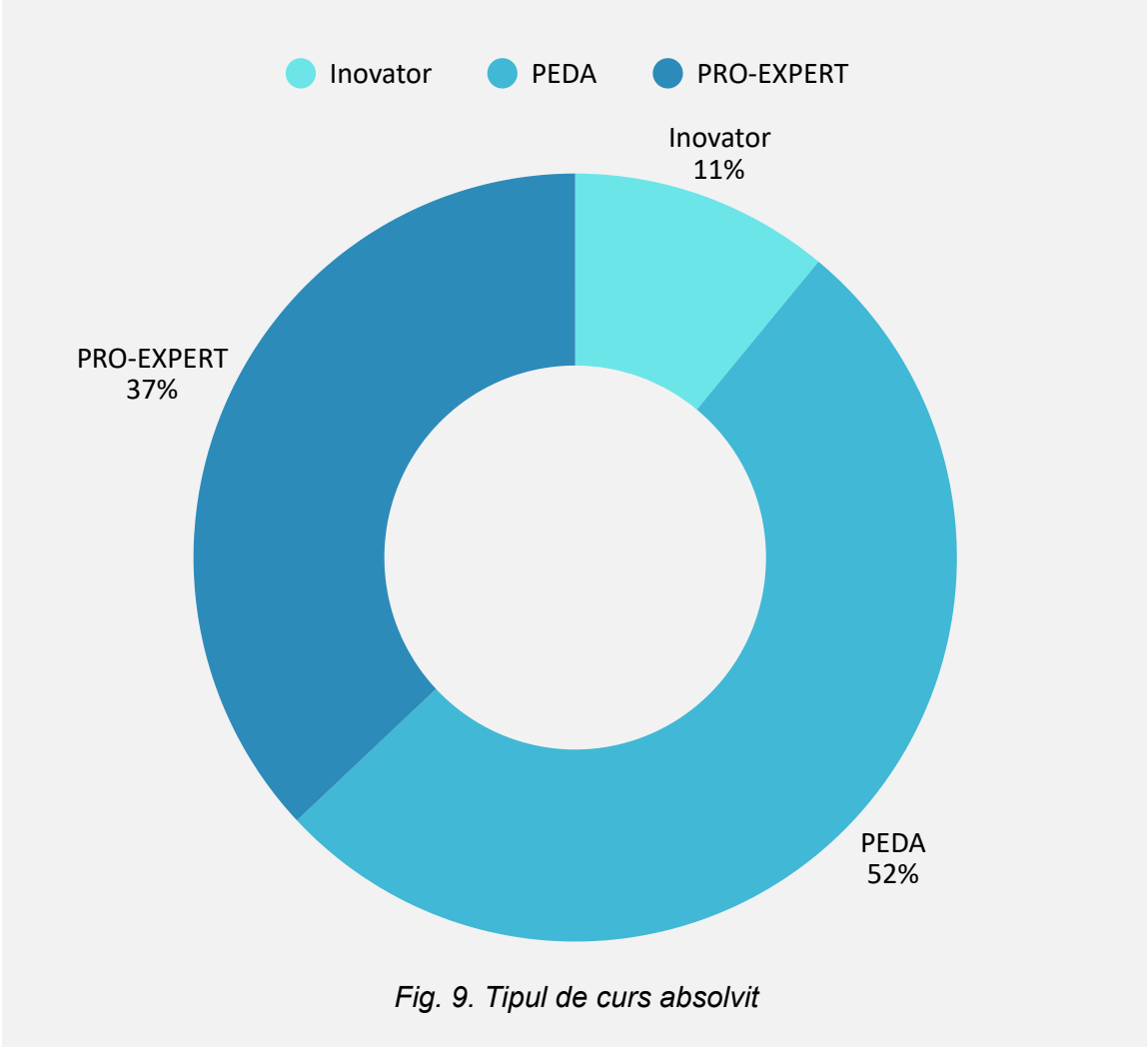

Fig. 9. Tipul de curs absolvit

Dintre respondenți, jumătate au absolvit cursul pentru nivel începător PeDA (Pedagogie Digitală Activă): Strategii și Instrumente pentru Educația Modernă", 37% cursul pentru nivel mediu „PRO-Expert: Profesorul EXPERT în era digitală - de la RED la AI" și 11% cursul pentru nivel avansat- „Inovator pentru viitor – Pedagogia Digitală și schimbarea în educație".

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României".

Motivația participării la programul de mentorat

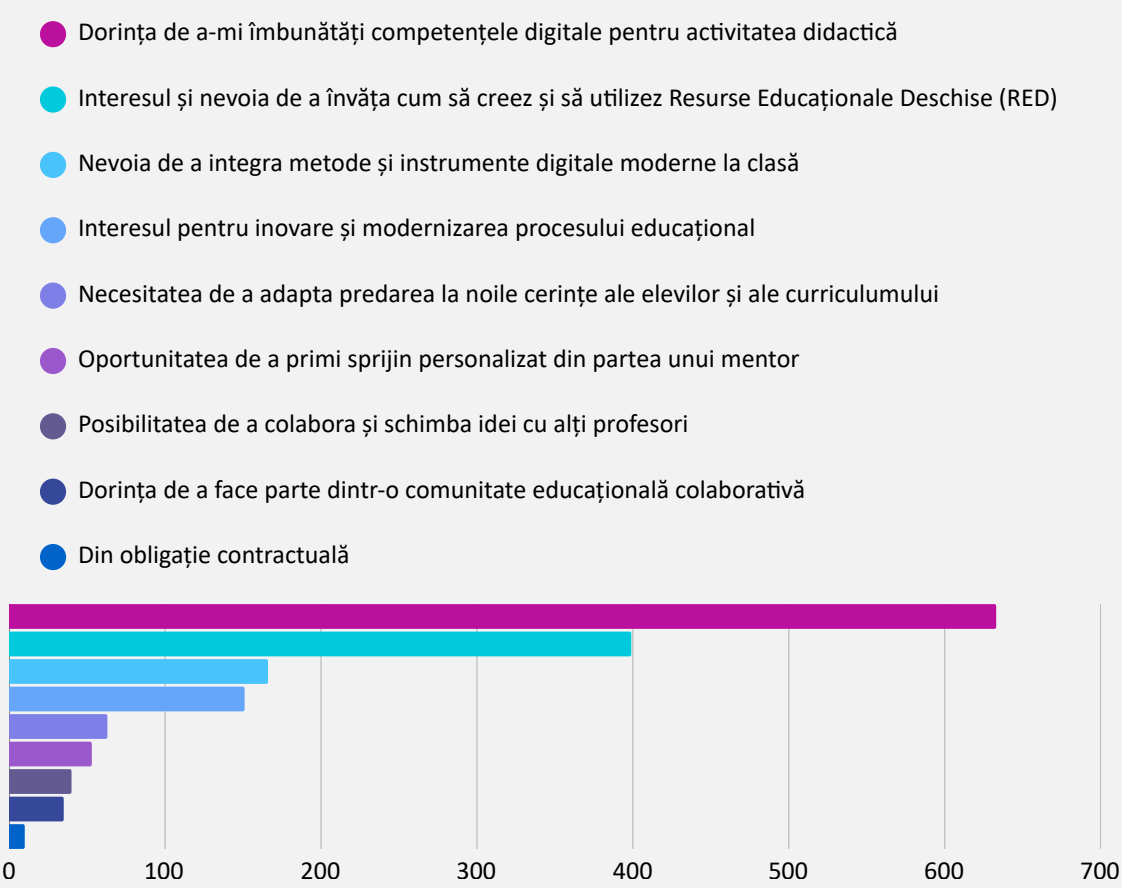

Fig. 10. Motivul principal pentru participare la programul de mentorat

Conform datelor, primul set de motive evidențiază orientarea cadrelor didactice către dezvoltarea competențelor digitale. 40,8% dintre respondenți au indicat ca principal motiv dorința de a-și îmbunătăți competențele digitale pentru activitatea didactică, iar 25,7% au menționat interesul și nevoia de a învăța cum să creeze și să utilizeze Resurse Educaționale Deschise (RED).

Un al doilea grup de motivații este legat de modernizarea procesului educațional și adaptarea la noile cerințe. 10,7% dintre respondenți au indicat nevoia de a integra metode și instrumente digitale moderne la clasă, iar 9,7% sunt motivați de interesul pentru inovare și modernizare.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

De asemenea, 4,1% dintre profesori menționează necesitatea de a adapta predarea la noile cerințe ale elevilor și ale curriculumului.

Al treilea grup de motivații privește sprijinul profesional, colaborarea și cerințele formale. 3,4% dintre respondenți apreciază oportunitatea de a primi sprijin personalizat din partea unui mentor, 2,6% sunt interesați de posibilitatea de a colabora și schimba idei cu alți profesori, iar 2,3% își doresc să facă parte dintr-o comunitate educațională colaborativă.

Obstacole în era digitală

Principalul obstacol întâmpinat este teama de a nu greși. (cadru didactic)

Întrebați care consideră că sunt principalele obstacole în integrarea competențelor digitale și/sau crearea RED-urilor, cea mai frecventă dificultate semnalată de cadrele didactice este lipsa timpului necesar pentru planificarea, testarea și adaptarea resurselor digitale la clasă. Peste jumătate dintre respondenți(aproximativ 60%) au menționat că volumul mare al activităților didactice și administrative nu le permite să dedice suficient timp explorării platformelor, creării RED-urilor și integrării instrumentelor digitale în lecțiile curente. Mulți profesori consideră procesul dificil de conciliat cu sarcinile zilnice.

Astfel, principalul obstacol întâlnit de majoritatea cadrelor didactice este lipsa timpului, atât pentru explorarea instrumentelor digitale, cât și pentru crearea resurselor educaționale deschise. Multe cadre didactice afirmă că volumul de muncă este prea mare pentru a integra constant tehnologia, spunând lucruri precum: *„timpul redus pentru planificare și crearea RED-urilor”, „realizarea lor necesită mult timp” sau „programul încărcat nu permite experimentarea și adaptarea materialelor”, timp limitat in planificarea, crearea si adaptarea resurselor digitale, incertitudini legate de drepturile de autor, suport tehnic insuficient în școală (cadru didactic), Lipsa timpului necesar pentru a explora și testa instrumentele digitale în activitățile zilnice, dificultatea în selectarea și adaptarea aplicațiilor digitale potrivite pentru fiecare conținut și vârstă. (cadru didactic).*

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Un al doilea obstacol major, menționat de aproximativ 30% dintre participanți, este insuficiența resurselor tehnice: echipamente învechite, lipsa tablelor interactive, conexiuni instabile la internet sau acces limitat la dispozitive. Această situație face ca aplicarea competențelor digitale să depindă în mare măsură de infrastructura școlii și de resursele personale ale profesorilor. În mediile rurale sau în grădinițe, aceste limitări sunt mai accentuate, împiedicând integrarea constantă a activităților digitale.

Un al doilea set major de dificultăți este legat de resursele tehnice insuficiente: lipsa echipamentelor, conexiunea slabă la internet, dispozitive depășite sau acces limitat la platforme. Profesorii menționează: „insuficienta dotare tehnologică a sălilor de clasă", „conexiune slabă la internet", „lipsa unei table smart", „lipsa dispozitivelor necesare". În plus, apar numeroase referiri la costurile platformelor digitale, de tipul „majoritatea platformelor oferă facilități premium contra cost" sau „costul ridicat al abonamentelor". Toate acestea creează un mediu în care integrarea digitală este posibilă, dar dificil de susținut constant.

Accesul inegal la echipamente, sprijinul instituțional și adaptarea practicilor pedagogice la cerințele unei lumi digitalizate. (cadru didactic)
De asemenea, un alt procent (circa 16%) de cadre didactice a subliniat dificultatea selectării și adaptării instrumentelor digitale potrivite pentru fiecare disciplină, vârstă sau conținut. Profesorii se confruntă cu o ofertă foarte diversă de aplicații, unele cu costuri ridicate, și cu nevoia de a adapta conținutul digital la particularitățile elevilor. În cazul preșcolarilor și elevilor cu cerințe educaționale speciale, problema devine și mai complexă, necesitând resurse vizuale și interactive specifice.

Astfel, al treilea grup important de obstacole se referă la nivelul competențelor digitale și la incertitudinea metodologică. Mulți profesori afirmă că nu se simt încă pregătiți: *„experiență foarte scăzută în utilizarea mijloacelor digitale"*, *„nu știu exact pașii pentru crearea RED-ului"*, *„teama de a nu greși"*, *„lipsa exercițiului"*. Există și situații specifice unor contexte educaționale – nivel preșcolar, învățământ special, clase simultane – unde adaptarea RED-urilor devine mai complexă: *„la nivel preșcolar este mai greu de explicat copiilor noțiunile abstracte"*, *„copiii cu CES necesită materiale complet adaptate"*.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României".

În plus, apar incertitudini legate de drepturile de autor: *„nu sunt sigură cum să folosesc materialele respectând licențele”.*

O altă provocare, menționată de aproximativ 10% dintre respondenți, se referă la nivelul inegal al competențelor digitale atât în rândul profesorilor, cât și al elevilor. Mulți recunosc că au nevoie de formare continuă pentru a ține pasul cu noile tehnologii și platforme, iar unii încă manifestă nesiguranță sau reticență în aplicarea practică a competențelor digitale. Lipsa unei comunități de sprijin sau a mentoratului tehnic amplifică aceste dificultăți.

Câteva cadre didactice au menționat obstacole legate de aspecte juridice, costuri și sprijin instituțional – precum necunoașterea drepturilor de autor în crearea RED-urilor, abonamentele contra cost ale platformelor educaționale și lipsa unei strategii coerente la nivel de școală pentru promovarea și validarea resurselor digitale.

Conform răspunsurilor la întrebarea deschisă „Dar care sunt obstacolele în elaborarea planurilor de lecție care includ instrumente digitale?”, un prim aspect evidențiat constant în răspunsuri este dificultatea de a selecta instrumentele digitale potrivite pentru obiectivele lecției. Mulți participanți menționează că există „*o gamă foarte variată de aplicații și platforme*”, ceea ce îngreunează alegerea celor mai eficiente. Unii afirmă explicit că „*este dificil să aleg aplicația sau platforma care se potrivește cel mai bine conținutului*” sau că alegerea instrumentului potrivit trebuie făcută cu grijă „*astfel încât să sprijine învățarea, nu doar să fie un element de decor*”

Un alt obstacol frecvent menționat de cadrele didactice este lipsa timpului necesar pentru planificarea, testarea și adaptarea activităților digitale. Respondenți au indicat că procesul de concepere a unei lecții interactive presupune un efort considerabil suplimentar față de lecțiile tradiționale – timp pentru documentare, alegerea platformelor, verificarea funcționării și adaptarea conținutului la nivelul elevilor. Numeroase răspunsuri subliniază că planificarea digitală este mult mai consumatoare de timp decât cea tradițională: „timpul suplimentar necesar pentru proiectare”, „consum mare de timp”, „necesită mult timp pentru pregătirea materialelor”. Unii participanți afirmă că „planurile de

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

lecție care includ instrumente digitale sunt mult mai elaborate de creat" și că timpul insuficient reprezintă principalul obstacol: *„Tot timpul… timpul limitat."*

Un al treilea element remarcat frecvent este legat de problemele tehnice și infrastructura insuficientă. Respondenții semnalează situații precum „internet nefuncțional", „tehnică învechită", „lipsa dispozitivelor media", „probleme de conectivitate" sau dificultăți cu tablele interactive care „nu rămân calibrate de la o zi la alta". Aceste limitări afectează aplicarea practică a lecțiilor planificate: „dacă resursele lipsesc, sunt nevoită să modific sau să adaptez activitatea", ceea ce duce adesea la pierderea componentei digitale a lecției.

Tipuri de sprijin din partea mentorilor

„Suport tehnic pentru realizarea RED-urilor" (cadru didactic)

La întrebarea „Ce tip de sprijin considerați că ar fi cel mai util din partea mentorului?", cadrele didactice au spus că cea mai frecventă nevoie exprimată este dorința de sprijin practic, prin exemple pas cu pas, modele de RED-uri și demonstrații reale. Aproape jumătate dintre respondenți doresc acest tip de suport.

Câteva mărturii ale cadrelor didactice:

- „Ghidare practică și personalizată – exemple concrete de activități și planuri de lecție"
- „Să ne arate pas cu pas cum lucrăm în Optim Builder"
- „Exemple de bune practici, modele de RED"
- „Realizarea unui RED model împreună cu mentorul, pas cu pas".

Un segment dintre respondenți subliniază nevoia de feedback constructiv, validare și orientare punctuală pentru materialele create.

- „Feedback concret asupra resurselor digitale pe care le-am creat"
- „Evaluarea RED-ului și sugestii clare de îmbunătățire"
- „Un feedback punctual și constructiv pe RED-urile elaborate".

Această categorie subliniază faptul că pentru mulți cursanți procesul de creare a resurselor digitale este încă nesigur, iar rolul mentorului este perceput ca fiind unul de corectare, validare și rafinare a produselor digitale.

Mulți respondenți au nevoie de ajutor tehnic, în special pentru utilizarea platformelor unde trebuie create RED-urile, pentru rezolvarea problemelor tehnice sau pentru înțelegerea anumitor funcționalități.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României".

- „Explicarea pașilor pentru realizarea RED-ului pe platformă”
- „Suport tehnic pentru realizarea RED-urilor”
- „Cum încărcăm o temă pe Classroom? Aș avea nevoie de un tutorial”
- „Sprijin tehnic la nevoie”.

Această nevoie arată că, pe lângă nevoia pedagogică, există și o componentă puternică de dezvoltare a competențelor digitale de bază, care încă reprezintă un obstacol pentru mulți profesori.

O altă categorie de răspunsuri se concentrează pe înțelegerea aspectelor pedagogice: unde se potrivește RED-ul în lecție, cum se corelează cu programa, cum se adaptează la nivelul elevilor sau la contexte speciale.

- „Îndrumare metodologică privind integrarea instrumentelor digitale în activități diferențiate”
- „Aș avea nevoie de clarificări despre cum se integrează RED-ul în lecție”
- „Ajutor în corelarea activităților digitale cu competențele-cheie și programa”.

Modificări de atitudine, comportament sau învățare ale elevilor

Elevii s-au arătat mai motivați și mai implicați, au colaborat mai bine în activitățile digitale și au manifestat o atitudine mai deschisă față de învățare. (cadru didactic)

Răspunsurile profesorilor la întrebarea „În urma aplicării la clasă a resurselor digitale studiate în cadrul cursului, ce modificări de atitudine, comportament sau învățare ați observat la elevii/preșcolarii dvs.?”, arată un impact pozitiv al utilizării resurselor digitale la clasă, observat în comportamentul, atitudinea și stilul de învățare al elevilor. Majoritatea cadrelor didactice au remarcat o creștere semnificativă a interesului și motivației pentru învățare, elevii devenind mai activi și mai dornici să participe la lecții.

Sunt încântați sa participe la activități, se înghesuie sa vina la tabla interactivă. (cadru didactic)
Lecțiile interactive, vizuale, cu multe elemente de joc au captat atenția și au stimulat plăcerea de a învăța, în special în rândul preșcolarilor și elevilor din ciclul primar.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Am observat o creștere semnificativă a motivației și a gradului de implicare. Elevii sunt mult mai entuziasmați să participe la activități, în special la cele care implică interactivitate și gamificare. Resursele vizuale și simulările i-au ajutat să înțeleagă mai ușor concepte abstracte, iar colaborarea în cadrul proiectelor digitale s-a îmbunătățit vizibil. (cadru didactic)

Un alt efect frecvent menționat este îmbunătățirea colaborării și a spiritului de echipă. Elevii au început să comunice mai eficient între ei, să lucreze în grupuri și să participe la activități comune bazate pe instrumente digitale.

Copiilor le plac activitățile interactive, iar folosirea unui quiz, spre exemplu, aduce interactivitate în cadrul grupei. (cadru didactic)

Profesorii au observat, de asemenea, dezvoltarea competențelor digitale de bază și a autonomiei elevilor. Mulți copii au învățat să folosească aplicații educaționale, să caute informații relevante și să gestioneze activități online în mod responsabil. Unele cadre didactice au remarcat că elevii au început să exploreze singuri conținuturi suplimentare, manifestând curiozitate și inițiativă în procesul de învățare. Elevii au arătat o mai bună reținere a informațiilor și o participare voluntară mai mare.

Totodată, multe cadre didactice au remarcat creșterea entuziasmului, a bucuriei și a deschiderii față de învățare.

Așteptările de la activitățile de mentorat

De la acest program de mentorat mă aștept să îmi ofer oportunități REALE, de dezvoltare profesională să îmi îmbunătățească abilitățile de predare și utilizare a resurselor digitale, precum și să faciliteze schimbul de experiență și bune practici între cadrele didactice. (cadru didactic)

Referitor la așteptările de la activitățile de mentorat, peste jumătate din cadrele didactice au răspuns că își doresc sprijin practic și ghidare personalizată pentru integrarea competențelor digitale în proiectarea și desfășurarea lecțiilor. Așteptarea principală este ca mentoratul să le ofere soluții clare și exemple concrete de bune practici, adaptate nivelului de competență și specificului disciplinei. Mulți menționează nevoia de a primi feedback constructiv asupra resurselor și planurilor create, precum și îndrumare în depășirea provocărilor tehnice sau metodologice.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Aștept ca acest program de mentorat să îmi ofere sprijin concret și îndrumare practică în utilizarea resurselor digitale la grupa de preșcolari, exemple de bune practici.(cadru didactic)
Ghidare practica, suport in aplicarea competentelor digitale, feedback constructiv, acces la resurse si exemple concrete pentru crearea si utilizarea RED-urilor. (cadru didactic)
Așteptările ar fi să însușesc și să folosesc numeroase resurse digitale pentru a crea exerciții și instrumente de predare - învățare - evaluare în online, altele decât cele clasice. (cadru didactic)

Un alt aspect major este dorința de perfecționare profesională continuă și de consolidare a competențelor digitale. Aproximativ o treime dintre cadrele didactice au declarat că își doresc mentoratul să contribuie la creșterea autonomiei lor în utilizarea platformelor și aplicațiilor educaționale, la dezvoltarea abilităților de creare a RED-urilor (Resurse Educaționale Deschise) și la învățarea unor metode moderne de predare digitalizată. Mulți profesori văd în mentorat o oportunitate de a-și crește încrederea în propriile abilități digitale și de a-și adapta stilul didactic la cerințele actuale ale elevilor.

De asemenea, o parte dintre profesori au subliniat importanța colaborării și schimbului de bune practici. Profesorii au subliniat utilitatea unui cadru de lucru în echipă, în care să poată împărtăși experiențe, resurse și idei inovatoare, considerând că învățarea colaborativă și sprijinul reciproc pot accelera procesul de digitalizare la nivelul școlilor. Această dimensiune comunitară este percepută ca o componentă esențială a mentoratului eficient.

O parte dintre cadrele didactice își doresc ca programul de mentorat să ofere motivație, încurajare și suport emoțional, pentru a depăși reticențele față de tehnologie și a transforma procesul de învățare digitală într-o experiență pozitivă.

Ca să se schimbe și modul de evaluare la evaluările naționale, competențe BAC și examene bac să se facă la fel...digitalizat chiar de către elevi, altfel facem cursuri doar pentru a ne crește nouă competențele digitale, devenim experți și pierdem ceea ce este esențial în predare-învățare-evaluare...iar elevii pierd lucrurile esențiale. (cadru didactic)

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Tipul de mentorat dorit de aceștia este mentorat practic, nu teoretic, cu feedback personalizat, aplicat pe materialele lor, dar soluții pentru provocările reale de la clasă și sprijin în încrederea digitală — mulți afirmă că vor să devină mai siguri pe ei. Un alt aspect care a apărut constant în răspunsuri este colaborarea cu colegii, schimb de idei, comunitate.

Avantajele integrării resurselor digitale în predare și evaluare

Integrarea resurselor educaționale digitale facilitează procesul de predare învățare și evaluare .(cadru didactic)

Majoritatea profesorilor respondenți consideră că principalul avantaj al integrării resurselor digitale este creșterea atractivității și interactivității lecțiilor. Elevii devin mai implicați, mai curioși și mai motivați să participe, iar procesul de predare devine mai dinamic și mai apropiat de universul lor digital. Activitățile interactive, jocurile educaționale și platformele online captează atenția copiilor și le transformă învățarea într-o experiență plăcută și relevantă.

Integrarea resurselor educaționale digitale în predare și evaluare aduce avantajul creșterii implicării și motivației elevilor. Lecțiile devin mai dinamice, mai atractive și centrate pe elev, iar procesul de învățare se personalizează mai ușor, în funcție de ritmul și nevoile fiecăruia.

Un al doilea avantaj major, menționat de cadrele didactice este personalizarea procesului de învățare. Prin utilizarea RED-urilor, profesorii pot adapta conținuturile la ritmul, nevoile și nivelul fiecărui elev, asigurând o învățare diferențiată și echitabilă. Elevii pot lucra individual, pot relua sarcini și pot primi explicații suplimentare, ceea ce duce la o mai bună înțelegere și consolidare a cunoștințelor.

De asemenea, o parte dintre cadrele didactice au evidențiat eficientizarea procesului de predare și evaluare. Resursele digitale simplifică pregătirea materialelor, permit acces rapid la conținuturi variate și oferă instrumente moderne pentru evaluare. Un alt beneficiu frecvent menționat este stimularea

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

competențelor digitale, a creativității și a colaborării. Activitățile bazate pe tehnologie încurajează elevii să exploreze și să lucreze în echipă. Profesorii remarcă faptul că, prin învățarea asistată digital, elevii își formează abilități esențiale pentru societatea actuală: utilizarea responsabilă a tehnologiei, comunicarea online și rezolvarea de probleme prin mijloace digitale.

Prin utilizarea RED-urilor interactive, vizuale și adaptate nivelului de vârstă, elevii devin mai curioși, mai activi și mai receptivi la conținutul predat. Activitățile digitale stimulează atenția, oferă feedback imediat și permit personalizarea învățării, ceea ce duce la o mai bună înțelegere și reținere a informațiilor. (cadru didactic)

În plus, unele cadre didactice apreciază accesibilitatea și flexibilitatea oferite de RED-uri. Elevii pot învăța oricând și de oriunde, pot reveni asupra materialelor, iar profesorii pot reutiliza conținuturile create. Acest aspect este perceput ca o soluție viabilă pentru învățarea hibridă sau pentru sprijinirea elevilor cu nevoi educaționale speciale.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

VII. MĂSURAREA NIVELULUI DE SATISFACȚIE A CADRELOR DIDACTICE CU REFERIRE LA ACTIVITĂȚILE DE MENTORAT

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Evaluarea programului de mentorat

Cadrele didactice au răspuns la o serie de întrebări închise în care au evaluat aspecte legate de desfășurarea activităților de mentorat.

Pentru 72% dintre cadrele didactice, activitatea de mentorat a răspuns într-o foarte mare măsură nevoilor lor, iar pentru 21% — într-o mare măsură. Rezultatele indică faptul că activitatea de mentorat a fost percepută ca fiind extrem de relevantă, doar 5% au considerat că activitatea de mentorat a răspuns parțial nevoilor lor, iar 2% sunt de părere că i-a sprijinit puțin sau deloc.

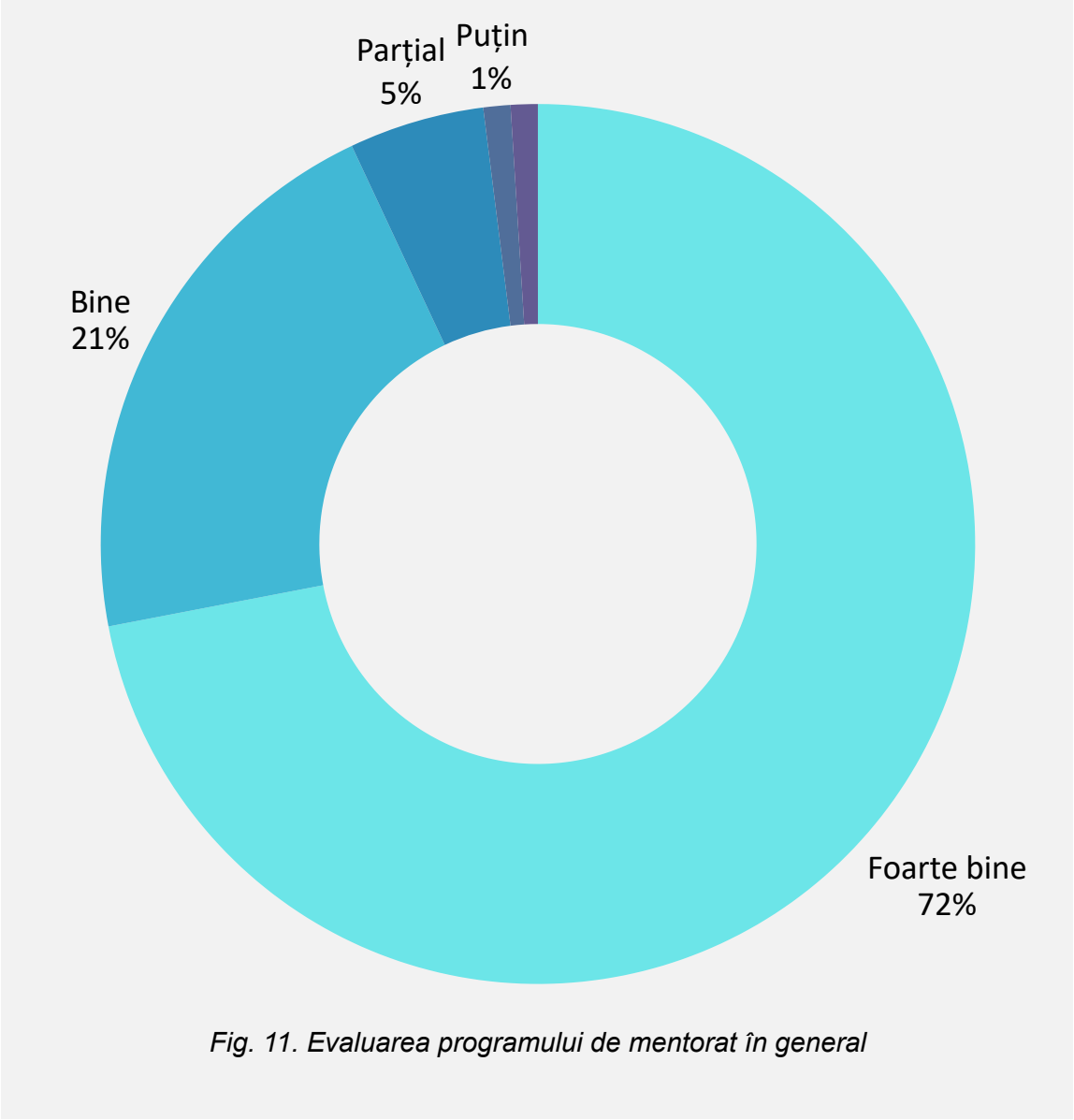

Fig. 11. Evaluarea programului de mentorat în general

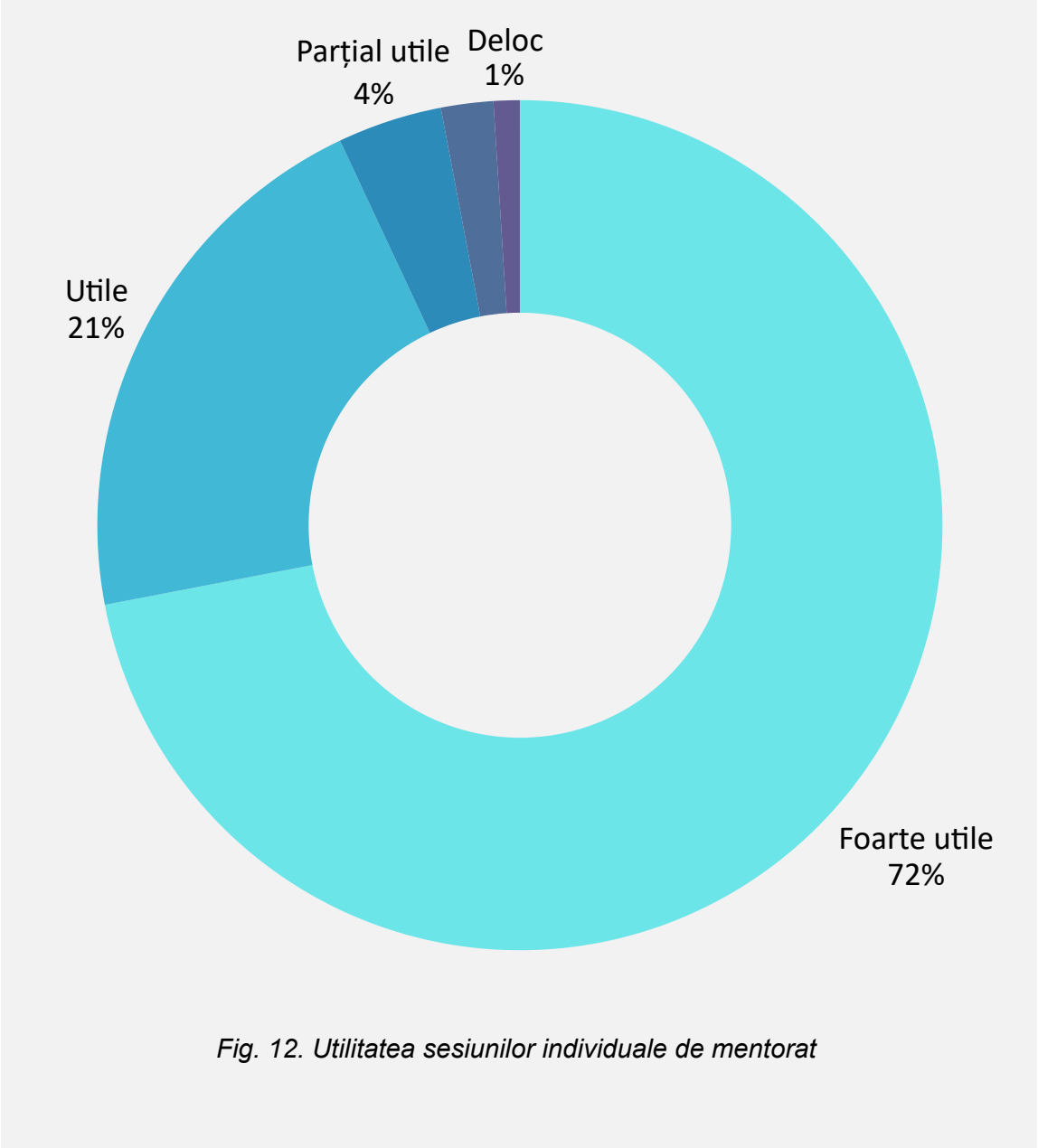

Fig. 12. Utilitatea sesiunilor individuale de mentorat

De asemenea, în opinia a 72% dintre profesorii respondenți sesiunile individuale de mentorat au fost foarte utile, în timp ce pentru 21% au fost utile, pentru 4%- parțial utile, 2%- puțin utile, iar pentru 1% nu au fost deloc utile.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

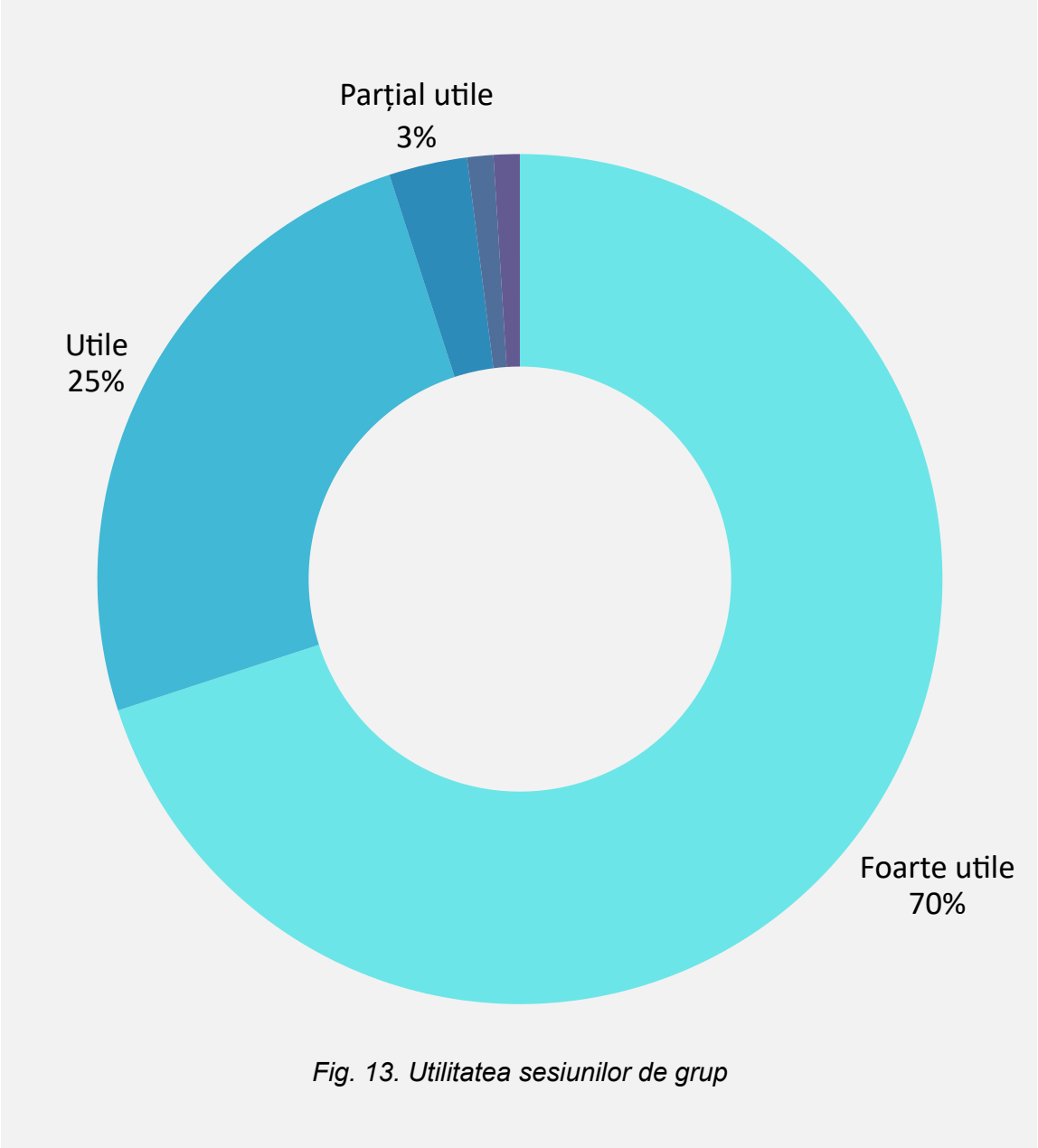

Fig. 13. Utilitatea sesiunilor de grup

Referitor la sesiunile de grup, acestea au fost percepute ca utile de 70% dintre cadrele didactice, iar utile de 25% dintre ei. Doar 5% dintre respondenți le-au considerat parțial utile sau puțin utile.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

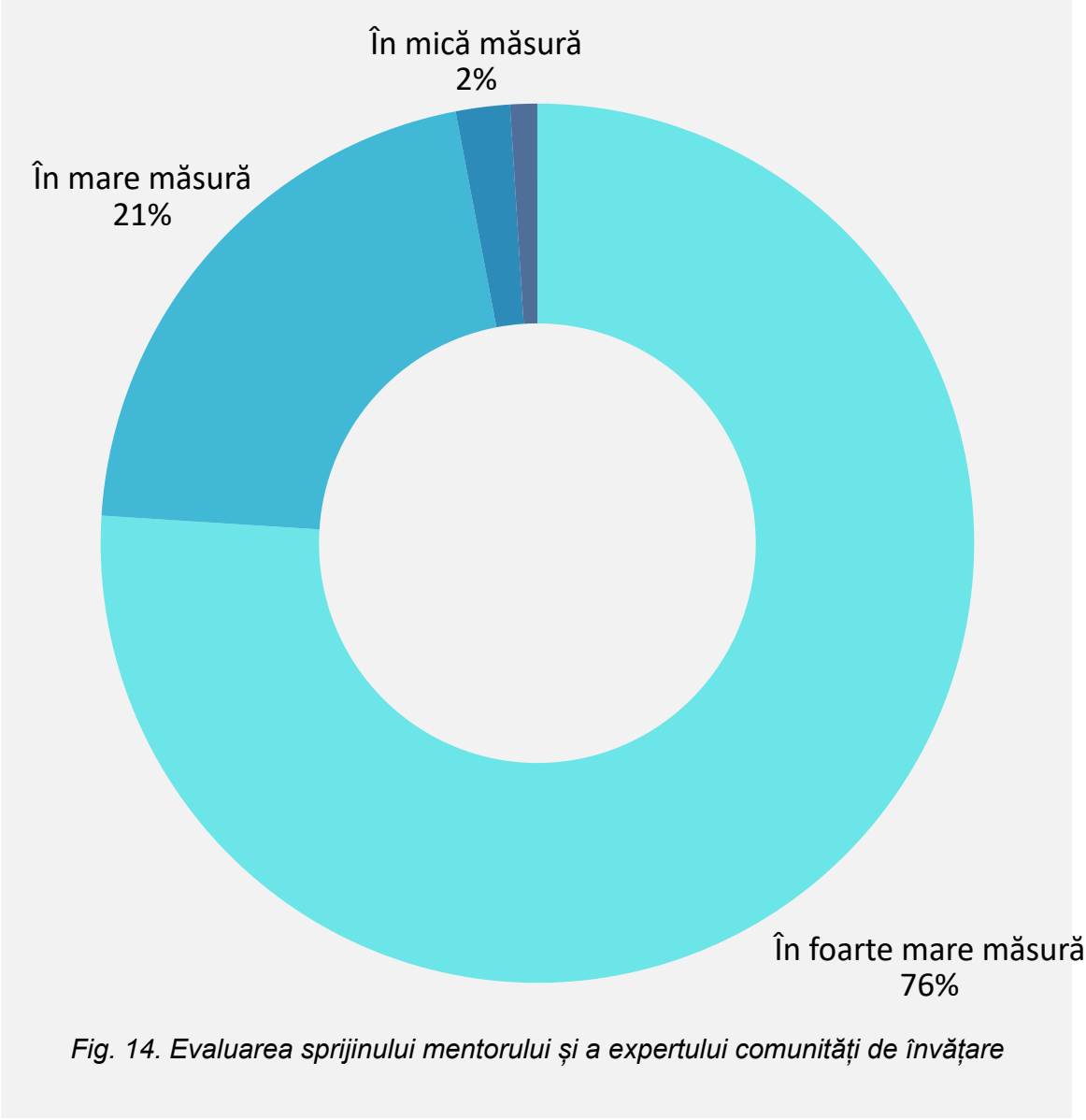

Fig. 14. Evaluarea sprijinului mentorului și a expertului comunități de învățare

Rezultatele indică un nivel foarte ridicat de satisfacție: 97% dintre respondenți apreciază că sprijinul oferit de expertul comunității de învățare și de mentor a fost clar, aplicat și adaptat nevoilor lor, dintre care 76% într-o foarte mare măsură. Foarte puțini (2%) simt că sprijinul a fost insuficient, iar absența răspunsurilor „deloc” este un semnal pozitiv.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

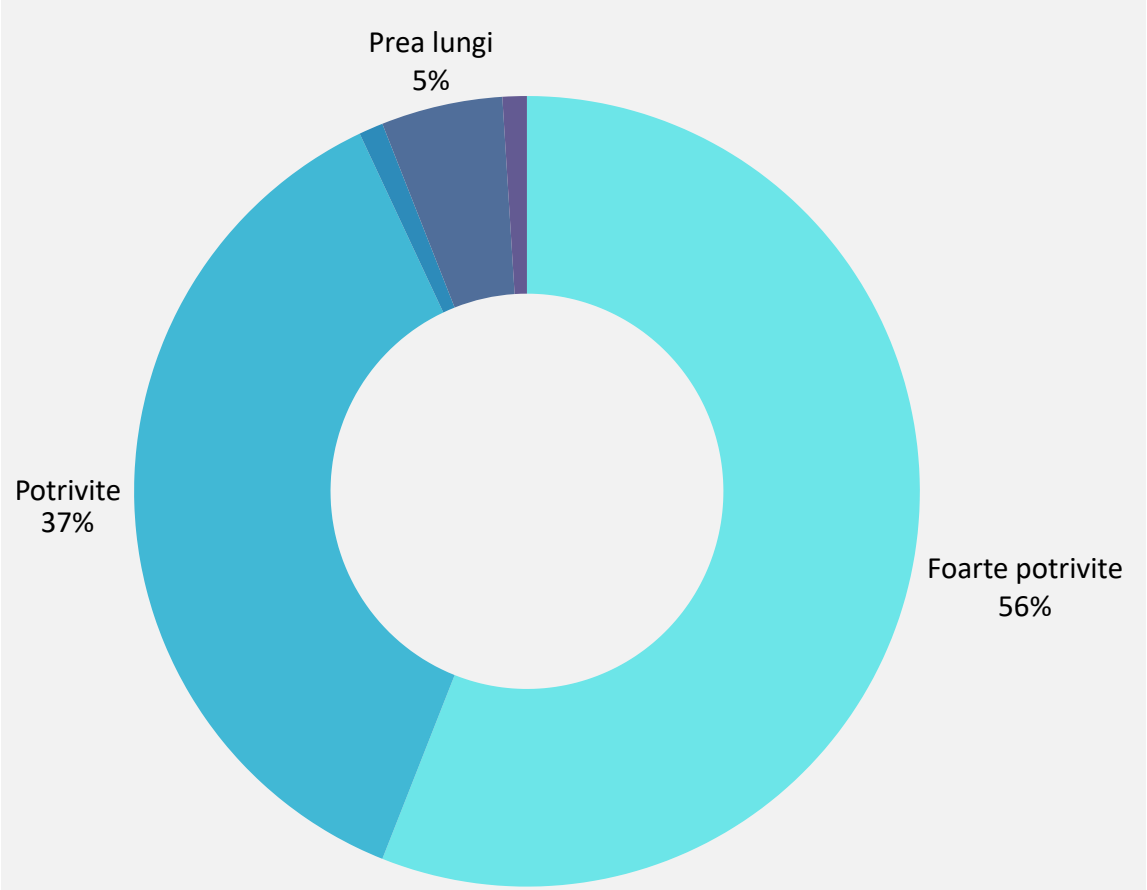

Fig. 15. Evaluarea structurii și duratei programului de mentorat

Figura 15 arată că majoritatea respondenților consideră structura și durata programului de mentorat adecvate: 56% dintre profesori le apreciază ca fiind foarte potrivite, iar 37% ca potrivite. Doar un procent redus (5%) consideră că durata a fost prea lungă, ceea ce sugerează că programul a fost destul de bine calibrat, cu ajustări minore posibile.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Rezultatele și impactul programului

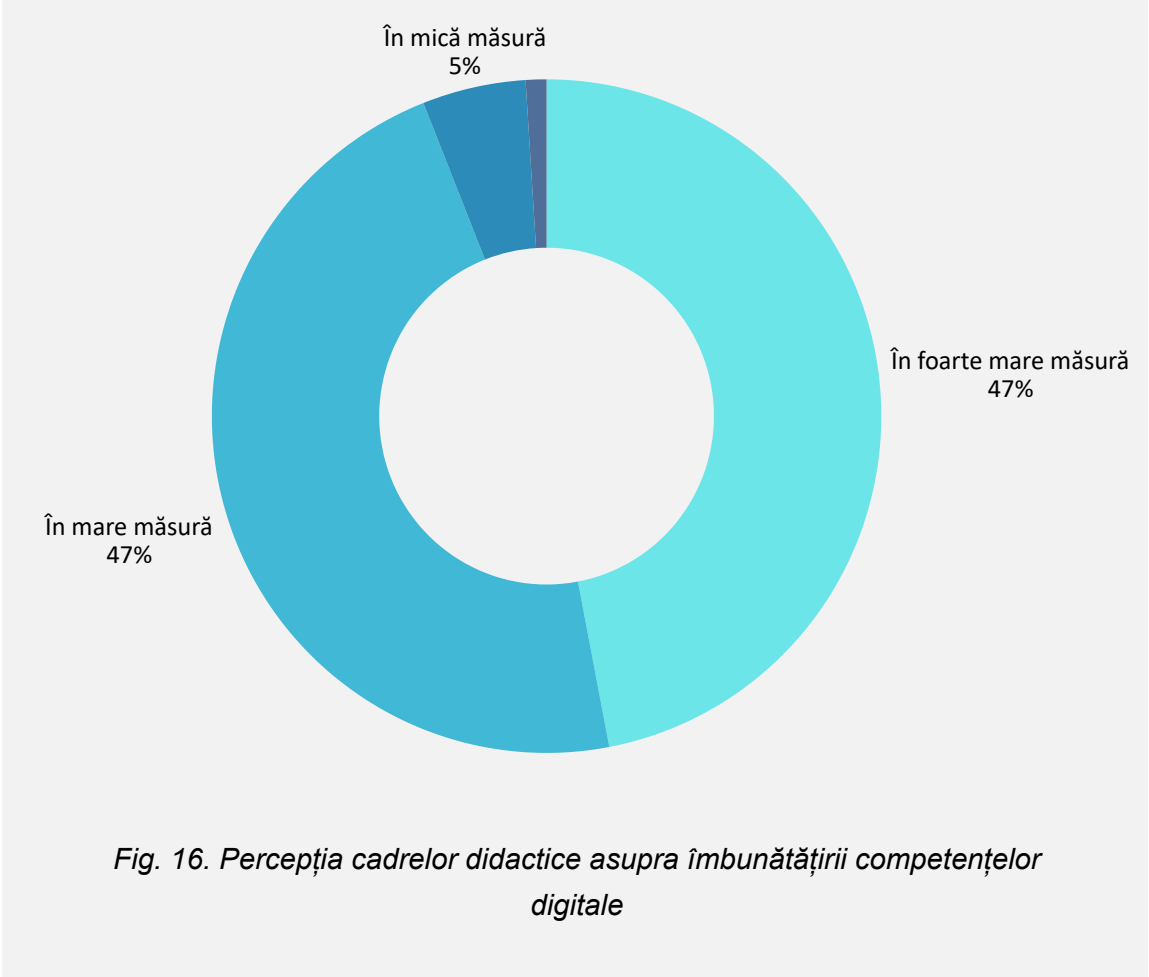

Fig. 16. Percepția cadrelor didactice asupra îmbunătățirii competențelor digitale

Majoritatea cadrelor didactice au perceput programul de mentorat ca un prilej de îmbunătățire a competențelor digitale. Aproape jumătate dintre ei- 47% sunt de părere că activitatea de mentorat le-a îmbunătățit în foarte mare măsură competențele digitale, în timp ce alți 47% au ales varianta – în mare măsură. Doar 5% dintre ei consideră că în urma activității de mentorat competențele digitale s-au îmbunătățit în mică măsură, iar 1%- deloc.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

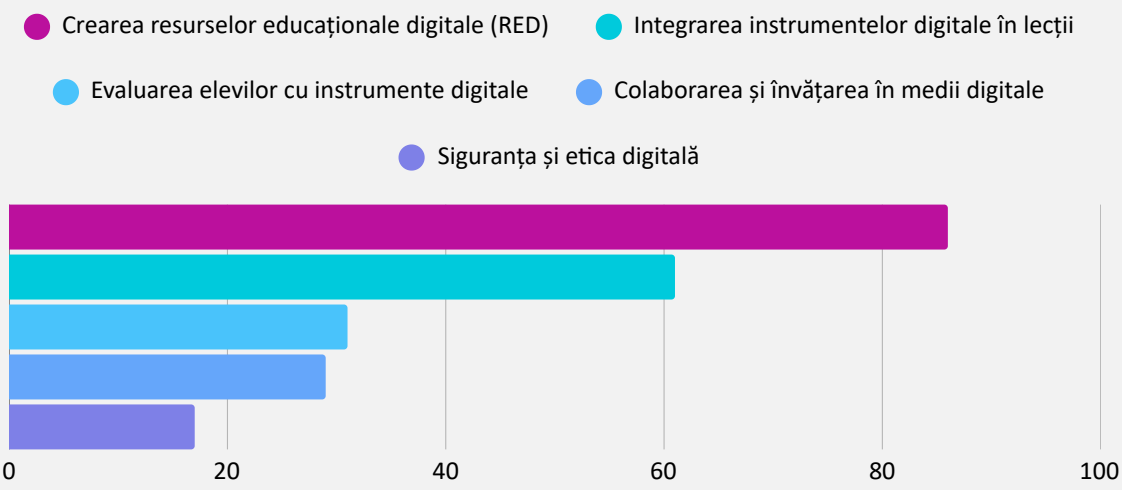

Fig. 17. Domeniile în care cadrele didactice au progresat cel mai mult în urma activității de mentorat

Primul domeniu în care cadrele didactice au raportat cel mai mare progres este crearea resurselor educaționale digitale (RED). Un procent de 86% dintre respondenți afirmă că și-au îmbunătățit semnificativ competențele în acest sens. Acest rezultat arată că activitatea de mentorat a oferit oportunități concrete de lucru practic, permițând profesorilor să proiecteze materiale atractive, adaptate nevoilor elevilor și compatibile cu mediile digitale utilizate la clasă.

Un alt domeniu important de progres îl reprezintă integrarea instrumentelor digitale în lecții, unde 61% dintre cadrele didactice declară că s-au simțit mai pregătite să utilizeze tehnologia în procesul de predare. În ceea ce privește utilizarea instrumentelor digitale pentru evaluarea elevilor, 31% dintre participanți au menționat progrese semnificative.

Progrese mai reduse au fost raportate în colaborarea și învățarea în medii digitale (29%), respectiv în siguranța și etica digitală (17%). Aceste procente arată că, deși activitatea de mentorat a creat bazele necesare, cadrele didactice au nevoie de sprijin suplimentar pentru a dezvolta competențe legate de munca în echipă online, gestionarea responsabilă a datelor și utilizarea conștientă a resurselor digitale.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

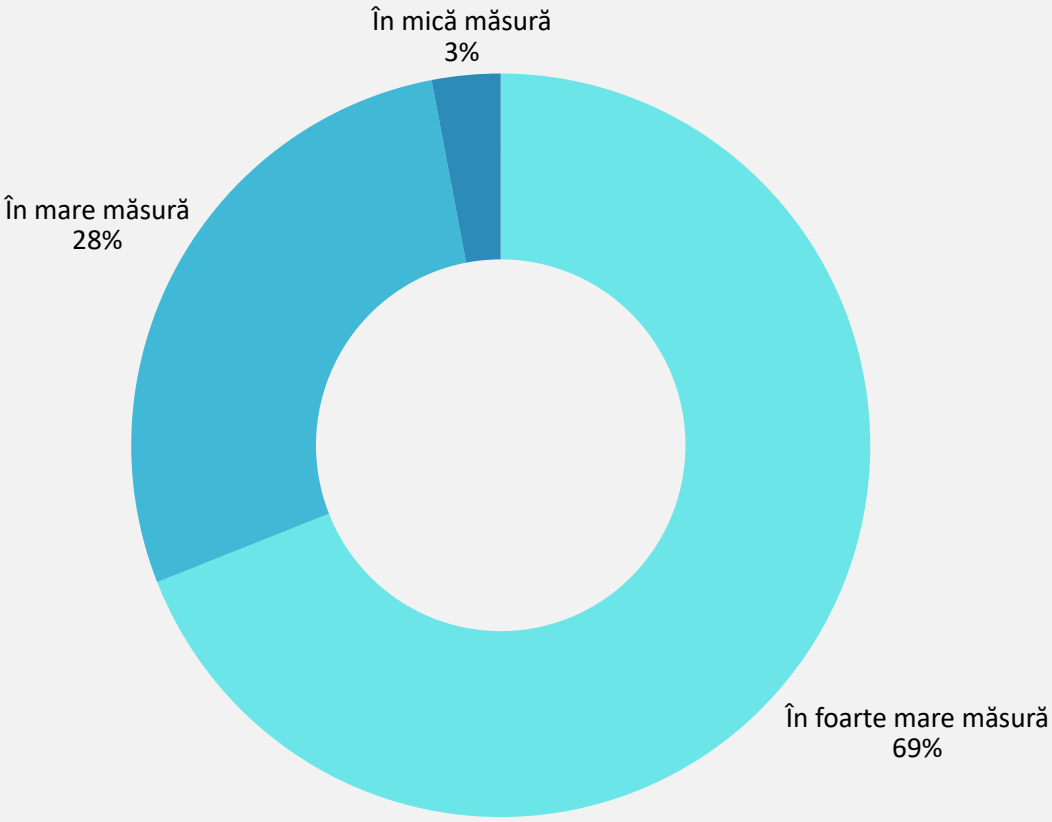

Fig. 18. Sprijin primit în elaborarea și publicarea RED-urilor

Totodată, referitor la sprijinul primit în elaborarea și publicarea RED-urilor, 69% dintre respondenți au considerat că mentoratul i-a sprijinit în elaborarea și publicarea RED-urilor în foarte mare măsură, în timp ce 28% au spus că acest lucru s-a întâmplat în mare măsură.

În ceea ce privește sprijinul primit de către cadrele didactice în elaborarea planurilor de lecție cu component digitală, 55% dintre respondenți au considerat că mentoratul i-a sprijinit în foarte mare măsură, în timp ce 38% au spus că acest lucru s-a întâmplat în mare măsură.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

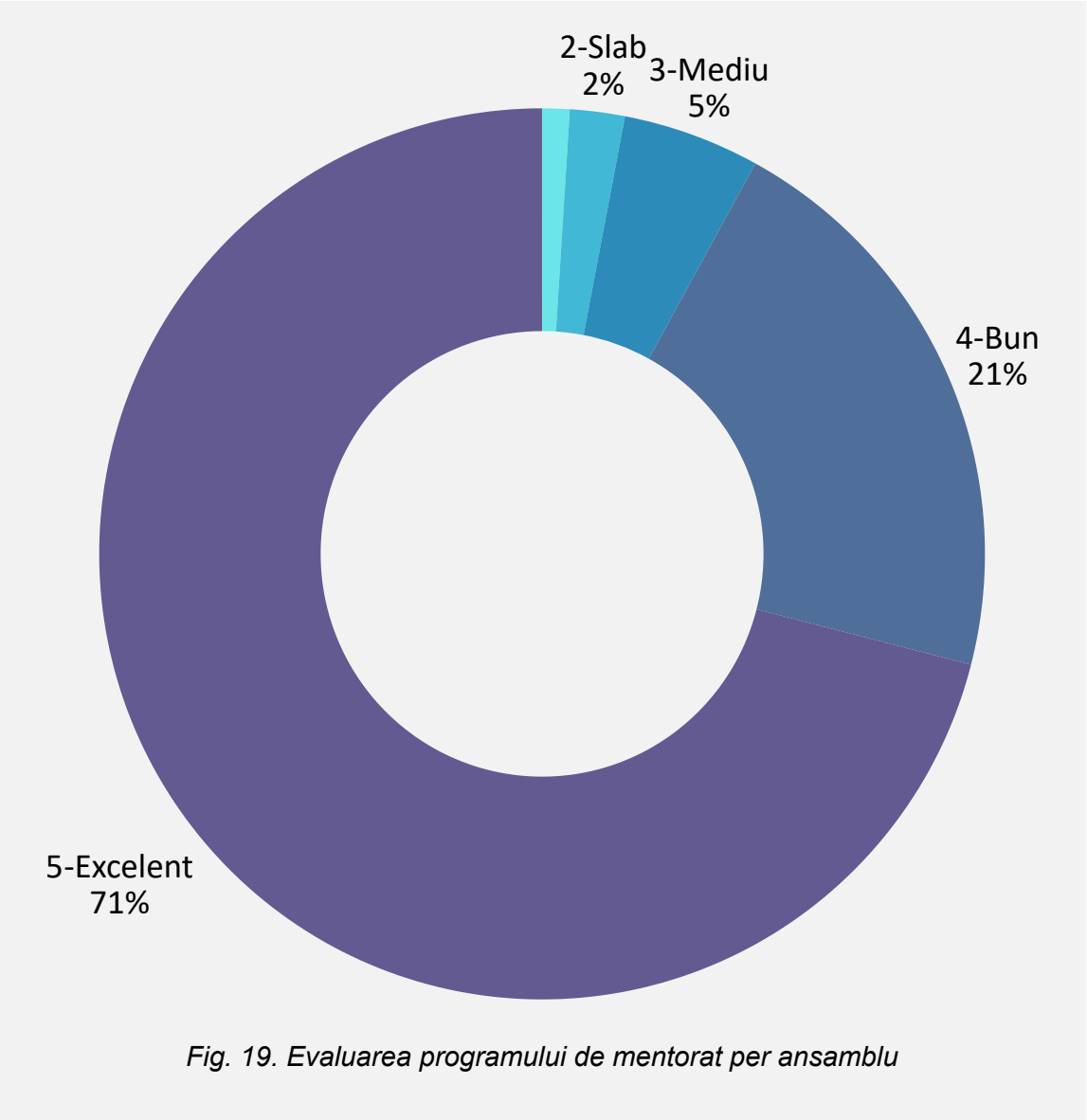

Fig. 19. Evaluarea programului de mentorat per ansamblu

Cadrele didactice au evaluat pozitiv per ansamblu programul de mentorat, astfel încât 71% au susținut că a fost „excelent”, oferind nota maximă- 5, 21% din ei consideră că programul de mentorat merită nota 4, iar doar 8% au oferit note de 3,2 și 1.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Cele mai utile aspecte din programul de mentorat

„Programul m-a ajutat să-mi dezvolt competențele digitale și să folosesc tehnologia cu mai multă siguranță.”(cadru didactic)

Din răspunsurile participanților la întrebarea deschisă – „Care considerați că au fost cele mai utile aspecte ale programului de mentorat pentru dumneavoastră?”, a reieșit că programul de mentorat a fost perceput în primul rând ca un sprijin practic și aplicat.

Aproape jumătate dintre răspunsuri au evidențiat ca principal câștig îndrumarea personalizată, explicațiile clare și feedbackul constant oferit de mentor, care au adus siguranță în proces și au ajutat la clarificarea pașilor de urmat.
„Cele mai utile aspecte ale programului de mentorat pentru mine au fost feedback-ul concret și personalizat oferit de mentor, exemplele și modelele de bună practică pentru integrarea resurselor digitale în lecții, precum și îndrumarea în elaborarea și adaptarea planurilor de lecție astfel încât să fie eficiente și atractive pentru elevi.”(cadru didactic)

Aproximativ o treime menționează drept element central crearea efectivă a RED-urilor, învățarea pas cu pas, publicarea lor și înțelegerea modului de integrare în lecții — un proces perceput ca fiind foarte valoros pentru practica de la clasă.

„Am învățat să creez un RED și am primit feedback pas cu pas, ceea ce mi-a dat încredere.”(cadru didactic)

O parte dintre cadrele didactice respondente subliniază dezvoltarea competențelor digitale: folosirea platformelor, aplicațiilor educaționale, instrumentelor interactive și a resurselor digitale moderne, inclusiv creșterea încrederii în utilizarea tehnologiei.
Unele cadre didactice au apreciat în mod deosebit schimbul de experiență, colaborarea și discuțiile în grup, care au permis învățarea din exemple reale, împărtășirea dificultăților și găsirea de soluții comune.
„Schimbul de experiență cu colegii și discuțiile pe exemple concrete au fost foarte valoroase.”

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

„Pe lângă aspectele tehnice, un aspect esențial și foarte util a fost suportul constant și încurajarea primită. Simțul de a face parte dintr-o comunitate și asigurarea că este normal să întâmpinăm obstacole a redus mult anxietatea legată de implementarea noilor metode.”(cadru didactic)

Per ansamblu, programul de mentorat a fost perceput ca fiind puternic orientat spre practică, axat pe ghidaj personalizat, dezvoltarea concretă a competențelor digitale și aplicarea imediată a resurselor în activitatea didactică.

Integrarea competențelor digitale dobândite în urma parcurgerii cursului și a mentoratului

„Programul m-a ajutat să-mi dezvolt competențele digitale și să folosesc tehnologia cu mai multă siguranță.”(cadru didactic)

Referitor la modalitățile de continuare a integrării competențelor digitale în activitatea didactică, răspunsurile cadrelor didactice arată, în ansamblu, o atitudine pozitivă și orientată spre aplicare practică. Majoritatea participanților spun că intenționează să folosească în mod constant competențele dobândite, adaptându-le specificului elevilor, ritmului școlar și resurselor disponibile.

Potrivit lor, integrarea resurselor digitale nu mai este percepută ca o activitate ocazională, ci ca parte firească a lecției. Majoritatea cadrelor didactice menționează dorința de a alterna metodele tradiționale cu cele digitale și de a crește gradul de interactivitate a orelor. *„Le voi integra la clasă în măsura în care îmi va permite timpul”, „Să le integrez în predare și evaluare”, „În cadrul tuturor lecțiilor, pe cât posibil”, respectiv „În mici secvențe ale lecției, acolo unde se potrivește”.* Tendința dominantă este normalizarea tehnologiei ca instrument pedagogic curent.

Un alt aspect major evidențiat de răspunsuri îl reprezintă crearea și utilizarea continuă a resurselor educaționale digitale. Mulți participanți afirmă că își propun să dezvolte noi RED-uri, să le îmbunătățească pe cele existente și să le integreze constant în activitatea didactică.

Afirmații precum „Voi continua să creez RED-uri”, „Realizarea de cât mai multe lecții atractive folosind instrumente digitale” sau „Prin crearea de noi resurse și

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

integrarea lor la clasă” sugerează formarea unei rutine productive, axate pe producerea de conținut educațional propriu și adaptat nevoilor elevilor.

De asemenea, cadrele didactice urmăresc creșterea interactivității și a motivației elevilor prin activități variate, jocuri educaționale și resurse multimedia. Multe răspunsuri pun accent pe implicarea elevilor și feedbackul rapid: *„Voi crea lecții interactive”, „Mai multe jocuri și activități digitale”*, „Integrarea RED-urilor în momente cheie ale lecției pentru captarea atenției”. Digitalizarea este astfel asociată cu lecții dinamice, atractive și centrate pe elev.

Un număr semnificativ de răspunsuri reflectă și intenția de modernizare a planificării didactice și a evaluării. Unii profesori afirmă că vor utiliza platforme digitale pentru organizarea activităților, comunicare și evaluare formativă: *„Voi utiliza platformele în planificarea lecțiilor și evaluare”, „Voi folosi evaluarea digitală mai des”, „Instrumente digitale pentru organizare și comunicare”.*

Totodată, se observă preocuparea pentru adaptarea instrumentelor digitale la nevoile reale ale elevilor și ale contextului școlar. Profesorii vorbesc despre diferențiere, sprijin pentru elevii cu CES și corelarea utilizării tehnologiei cu resursele disponibile*: „Le voi adapta nivelului elevilor”, „Este mai dificil la elevii cu CES, dar voi încerca”, „Voi integra atunci când există internet și echipamente”.*

Un alt element important este deschiderea către învățare continuă și colaborare profesională. Numeroși respondenți afirmă că doresc să exploreze noi platforme, să participe la cursuri și să împărtășească experiențe cu colegii. *„Voi continua să învăț și să explorez noi aplicații”, „Împărtășesc colegilor ce am învățat”, „Participare la cursuri și webinarii”.*

În același timp, există și răspunsuri care exprimă ezitare sau dificultate. Unele persoane menționează lipsa resurselor, reticența sau constrângerile de timp. *„Nu știu”, „Voi integra doar când se poate — lipsesc echipamentele”, „Timpul nu îmi permite”.* Aceste situații evidențiază necesitatea unui sprijin suplimentar, atât la nivel de infrastructură, cât și de acompaniere pedagogică.

În ansamblu, datele arată că integrarea digitală este percepută ca necesară și utilă, că profesorii intenționează să utilizeze frecvent RED-uri și instrumente

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

digitale și că accentul se mută tot mai mult spre lecții interactive, atractive și centrate pe elev. În același timp, implementarea depinde de condiții reale — timp, echipamente și suport — elemente care pot influența ritmul aplicării în practică.

Provocări în integrarea tot mai accentuată a tehnologiei digitale în educație și în viața socială

„Experiența RED arată că materialele digitale pot sprijini învățarea, dar nu pot substitui dialogul și colaborarea.”(cadru didactic)

Referitor la provocările în integrarea tehnologiei digitale în educație și în viața social, profesorii au subliniat, în primul rând, riscul creșterii inegalităților: nu toți elevii și adulții dispun de dispozitive, internet stabil sau competențe digitale suficiente. Diferențele de acces și alfabetizare digitală pot genera excludere, ritmuri de lucru inegale și șanse educaționale diferite. În același timp, mulți consideră că sistemul educațional are nevoie de adaptare continuă și de formare susținută pentru profesori, astfel încât tehnologia să fie utilizată eficient și nu doar ca un „decor” sau ca înlocuitor al metodelor clasice.

„Accesul inegal la tehnologie poate crea inegalități în procesul de învățare.”
O altă îngrijorare a cadrelor didactice se referă la echilibru. Tehnologia aduce beneficii evidente, dar utilizarea excesivă poate conduce la dependență, oboseală digitală, reducerea atenției și pierderea interesului pentru lectură, scris și activități practice. Numeroși respondenți menționează și diminuarea interacțiunilor umane autentice, riscul „dezumanizării” relației educaționale și nevoia de a proteja sănătatea mentală a elevilor și profesorilor.

„Tot ce e prea mult… strică.”
„Tehnologia digitală trebuie să aibă limite în educație și în viața socială.”
„O provocare cred că este utilizarea în exces și concentrarea elevilor la sarcini doar în cazul existenței stimulilor vizuali.”

Totodată, profesorii observă că integrarea digitală presupune timp suplimentar, efort și competențe noi: pregătirea materialelor, filtrarea informațiilor, adaptarea conținuturilor, siguranța datelor și respectarea eticii online. Ritmul rapid al schimbărilor tehnologice îi obligă să învețe permanent și să îmbine, strategic,

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

instrumentele digitale cu metodele tradiționale, evitând ca tehnologia să devină un scop în sine.
„Necesită foarte mult timp pentru a pregăti lecțiile și ne afectează psihic.”
„Suprasolicitare digitală — scăderea concentrării.”
„Tehnologia trebuie să fie un mijloc, nu un scop în sine.”

Mai multe răspunsuri atrag atenția asupra faptului că tehnologia poate fi un sprijin valoros — mai ales pentru motivarea elevilor și diversificarea lecțiilor — doar dacă este folosită cu măsură. Provocarea reală nu este dacă folosim sau nu tehnologia, ci cum o integrăm astfel încât să susțină învățarea profundă, relațiile umane și dezvoltarea responsabilă a competențelor digitale, fără a accentua decalajele existente.

Perspectivele cadrelor didactice asupra digitalizării după participarea la mentorat

Potrivit răspunsurilor la întrebare deschisă „În ce mod considerați că experiența mentoratului v-a influențat perspectiva asupra digitalizării și cum intenționați să valorificați această experiență în viitor?”, experiența mentoratului a influențat în mod pozitiv perspectiva cadrelor didactice asupra digitalizării, oferindu-le mai multă încredere și determinându-le să integreze mai des resurse și instrumente digitale în activitatea viitoare.

În primul rând, digitalizarea este percepută mai pozitiv și mai accesibilă. Majoritatea respondenților au menționat că mentoratul le-a schimbat perspectiva în sens pozitiv, crescând încrederea și reducând teama de tehnologie. Mulți afirmă că digitalizarea nu mai pare complicată sau *„doar tehnică”*, ci utilă și prietenoasă.
„Experiența mentoratului m-a ajutat să privesc tehnologia cu mai multă încredere și curiozitate.”
„Digitalizarea e bună, dar cu măsură.”
„Mentoratul m-a făcut să văd tehnologia ca pe un sprijin real, nu ca pe o obligație.”

Această schimbare de percepție indică faptul că mentoratul a avut efect nu doar informativ, ci și motivațional și atitudinal.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Un număr important de răspunsuri arată că participanții au înțeles diferența dintre „a folosi tehnologia” și a integra pedagogic tehnologia, acolo unde aduce valoare, ceea ce arată accentul pus pe integrarea pedagogică — nu doar pe folosirea instrumentelor

„Am învățat să nu mă concentrez pe ce poate face software-ul, ci pe cum poate rezolva o problemă de învățare.”
„Digitalizarea nu este doar despre instrumente, ci și despre schimbarea mentalităților.”
„Am înțeles că tehnologia sprijină învățarea, nu o înlocuiește.”

Aceasta abordare sugerează formarea unei perspective mai mature, critice și responsabile asupra digitalizării.
De asemenea, foarte multe răspunsuri menționează dorința de a elabora resurse educaționale digitale (RED), a le integra frecvent în lecții și a le adapta nevoilor elevilor.

„Voi crea mai multe materiale cu ajutorul tehnologiei.”
„Voi integra RED-urile în procesul de predare-învățare-evaluare.”
„Mentoratul m-a determinat să vreau să știu mai multe și să creez noi RED-uri.”
O parte dintre cadrele didactice își asumă deja un rol activ în sprijinirea colegilor, partajarea bunelor practici și implicarea în proiecte de transformare digitală.
„Voi împărtăși din experiența mea colegilor.”
„Intenționez să promovez o utilizare responsabilă a tehnologiei.”
Câteva cadre didactice au oferit și răspunsuri prudente, care subliniază nevoia de echilibru între tradițional și digital, lipsa timpului și faptul că nu toți au fost profund influențați.
„Digitalizarea este utilă, dar cu moderație.”
„Nu m-a influențat foarte mult.”
„Timpul nu îmi permite să valorific pe cât aș vrea.”

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

VIII. ANALIZA NIVELULUI DE SATISFACȚIE A ELEVILOR PRIVIND INSTRUMENTELE DIGITALE FOLOSITE LA CLASĂ DE CĂTRE CADRELE DIDACTICE IMPLICATE ÎN PROIECT

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Acest capitol reprezintă o analiză de feedback și de măsurare a nivelului de satisfacție a elevilor din clasele cadrelor didactice participante la cursurile de competențe profesionale, fiind important pentru a evalua impactul pe care îl are folosirea instrumentelor digitale la clasă de către cadrele didactice care și-au îmbunătățit competențe prin cursurile de formare, dar și prin activități de mentorat.

În cadrul cercetării, perspectiva elevilor constituie un indicator esențial pentru evaluarea impactului activităților proiectului asupra îmbunătățirii proceselor de predare, evaluare și învățare la nivelul clasei.

Analiza răspunsurilor la un chestionar final de feedback pentru măsurarea nivelului de satisfacție a elevilor cu privire la folosirea instrumentelor digitale la clasă de către cadrele didactice care au participat la curs și la activități de mentorat are în vedere două obiective.

- Evaluarea percepției elevilor asupra eficienței și utilității instrumentelor digitale utilizate de cadrele didactice formate prin curs și mentorat, în vederea determinării gradului în care acestea au contribuit la îmbunătățirea experienței lor de învățare, dar și de a analiza ce tip de instrumente preferă elevii, folosesc mai ușor și care sunt atitudinile lor față de digitalizare.
- Măsurarea nivelului de satisfacție al elevilor față de integrarea tehnologiilor digitale în activitățile didactice, pentru a identifica punctele forte și ariile care necesită îmbunătățiri în implementarea pedagogiilor digitale.

Pentru îndeplinirea celor două obiective, a fost transmis către elevi un chestionar cu 14 întrebări legate de utilizarea instrumentelor digitale de către profesor în cadrul lecțiilor și a evaluării, de modul cum a afectat această utilizare a instrumentelor interacțiunea cadrelor didactice cu elevii, dar și de cât de încrezători sunt în felul cum folosesc ei înșiși instrumentele digitale. Ultimele trei întrebări sunt deschise și s-au

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

referit la instrumentele și aplicațiile digitale pe care le folosesc cel mai des, dar și la recomandări și sugestii pentru aplicarea instrumentelor digitale la clasă.

Chestionarul a fost administrat în platforma ACTIV DIGITAL, elevii din învățământul primar, gimnazial și liceal, completându-l prin accesarea unui link sau a unui cod QR. Pentru elevii din ciclul primar a fost recomandată implicarea părinților, cu scopul de a facilita completarea instrumentului. Copiii de vârstă preșcolară nu au fost incluși în grupul-țintă, având în vedere vârsta și faptul că încă nu știu majoritatea să citească. Completarea chestionarului a fost opțională.

La chestionar au răspuns un număr de 4812 elevi din județele Brașov, Maramureș, Caraș-Severin și Prahova, Suceava, Mehedinți. Dintre respondenți, 17% sunt în clasele 0-IV, 40% în școala gimnazială, 41% la liceu și 2% în școala profesională.

Reprezentare claselor este eterogenă, cu o concentrare semnificativă în zona gimnazială și liceală. Dintre ei, cei mai mulți elevi sunt în clasele a IX-a, a X-a și a VII-a.

Utilizarea instrumentelor digitale de către profesor în cadrul lecțiilor

Elevii au primit patru întrebări cu privire la detalii despre modul în care au fost utilizate la instrumentele digitale în cadrul lecțiilor, în predare.

Referitor la folosirea instrumentelor digitale la clasă, 36% dintre elevi afirmă că profesorii au folosit des mijloace digitale în ultimele 6–8 luni, iar 37% consideră că acestea au fost folosite foarte des. Totodată, 22% spun că acestea au fost utilizate uneori, în timp ce doar 4% au indicat că a fost folosită rar, iar 1% susțin că nu a fost folosită deloc. Datele indică faptul că majoritatea elevilor (73%) percep o utilizare frecventă sau foarte frecventă a instrumentelor digitale la clasă în ultimele luni, ceea ce sugerează o integrare consistentă a acestora în practica didactică.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

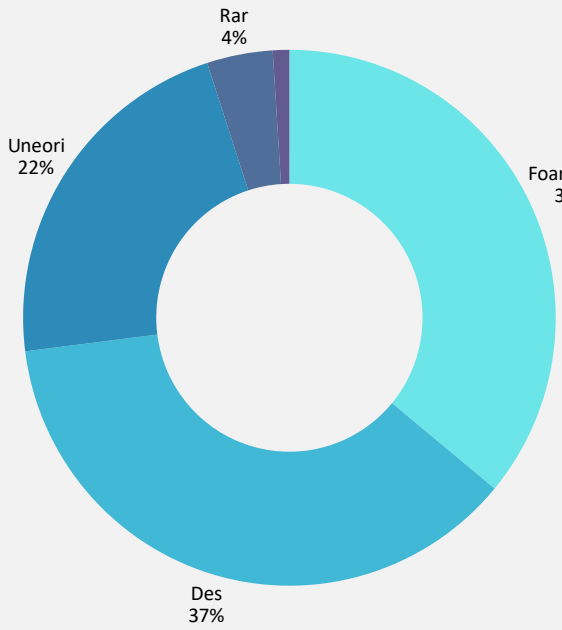

Fig. 20. Distribuția răspunsurilor la întrebarea: „În ultimele 6-8 luni, profesorul(oara)/ tău/ta a folosit în cadrul lecțiilor mijloace digitale (platforme online, aplicații, prezentări etc.) în timpul orelor?”

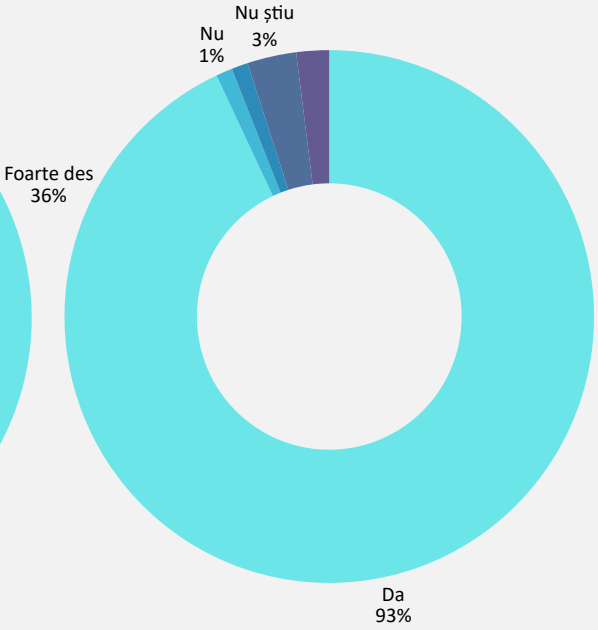

Fig. 21. Instrumentele digitale utilizate de cadru didactic au făcut lecțiile mai interesante

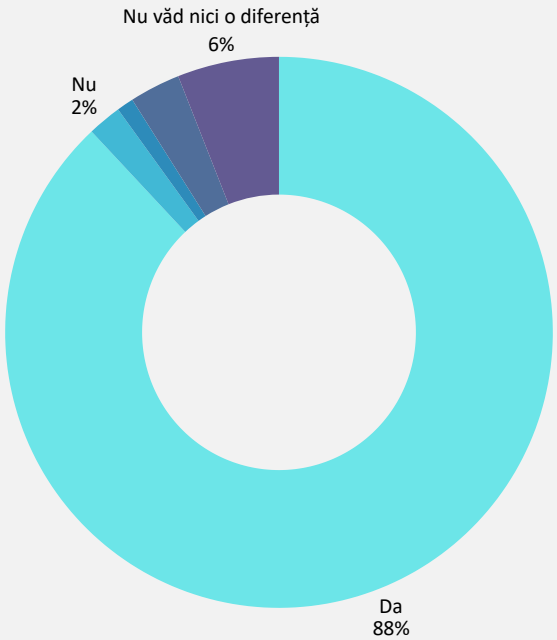

Fig. 22. Am înțeles mai bine lecțiile atunci când profesorul a folosit instrumente digitale

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Întrebați dacă instrumentele digitale utilizate de cadrul didactic au făcut lecțiile mai interesante, o majoritare de 93% dintre respondenți au răspuns afirmativ, ceea ce confirmă faptul că elevii percep modul în care instrumentele și resursele digitale îmbunătățesc calitatea lecțiilor și predării și confirmă impactul pozitiv al digitalizării asupra predării.

Pentru 88% dintre respondenți, utilizarea instrumentelor digitale i-a făcut să înțeleagă mai ușor lecția, ceea ce indică un impact educațional clar pozitiv al acestora, în timp ce 6% dintre ei nu văd nicio diferență, 3% au ales varianta „nu știu”, iar 2% dintre ei au dat un răspuns negativ.

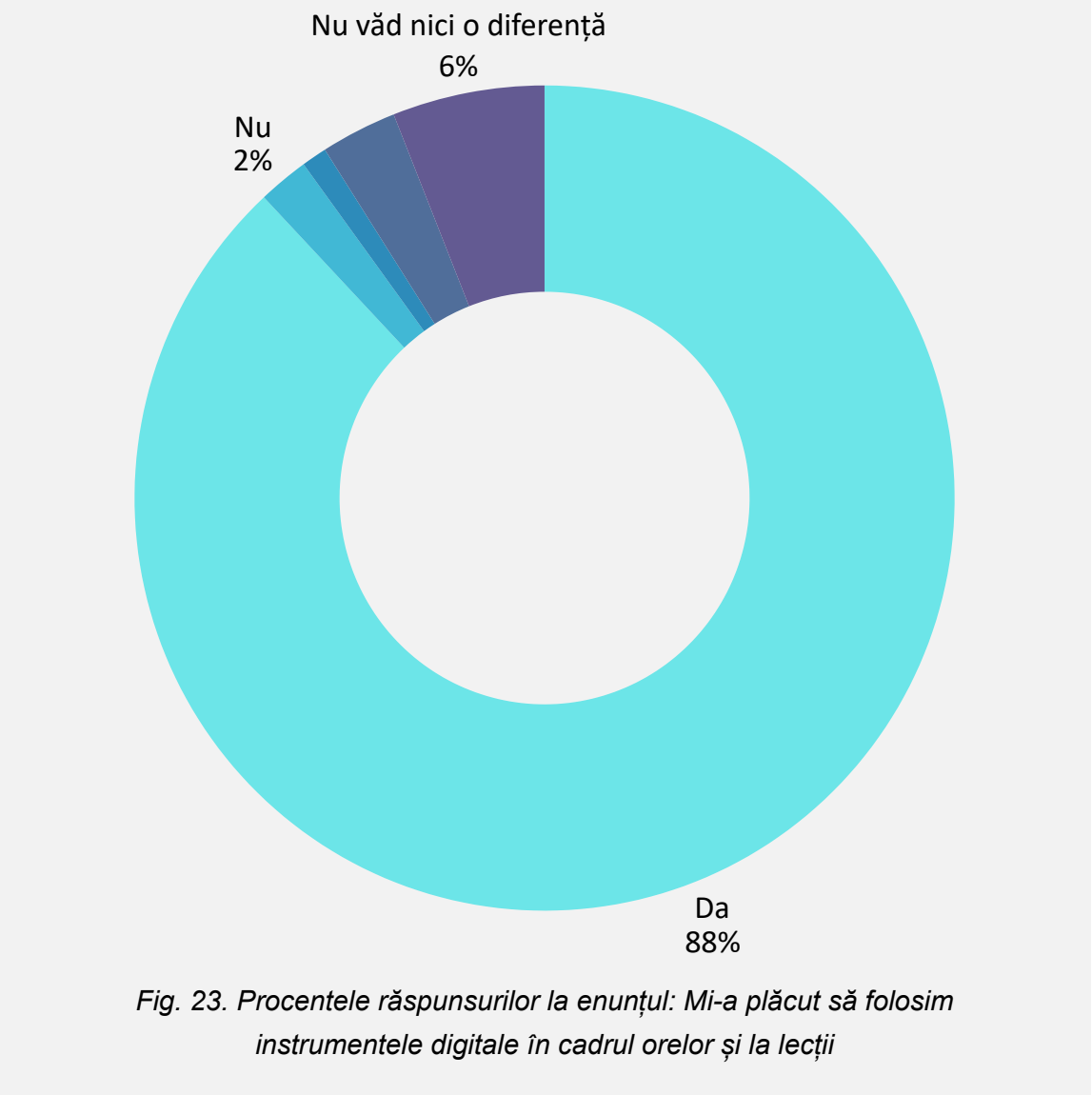

Fig. 23. Procentele răspunsurilor la enunțul: Mi-a plăcut să folosim instrumentele digitale în cadrul orelor și la lecții

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

În ceea ce privește felul cum elevii se raportează la digitalizarea la clasă, 95% dintre elevi au apreciat folosirea instrumentelor digitale în cadrul orelor de la clasă. Un nivel atât de ridicat de apreciere indică faptul de care și cadrele didactice sunt conștiente, că elevii percep digitalizarea ca pe un proces benefic și relevant pentru experiența lor de învățare. Această rată de acceptare confirmă nu doar deschiderea elevilor către tehnologie, ci și faptul că integrarea instrumentelor digitale răspunde așteptărilor lor cu privire la atractivitatea orelor de curs.

Utilizarea instrumentelor digitale de către profesor în cadrul evaluării

Elevii au primit și trei întrebări închise cu privire la modul cum percep utilizarea instrumentelor digitale la clasă în cadrul evaluării.

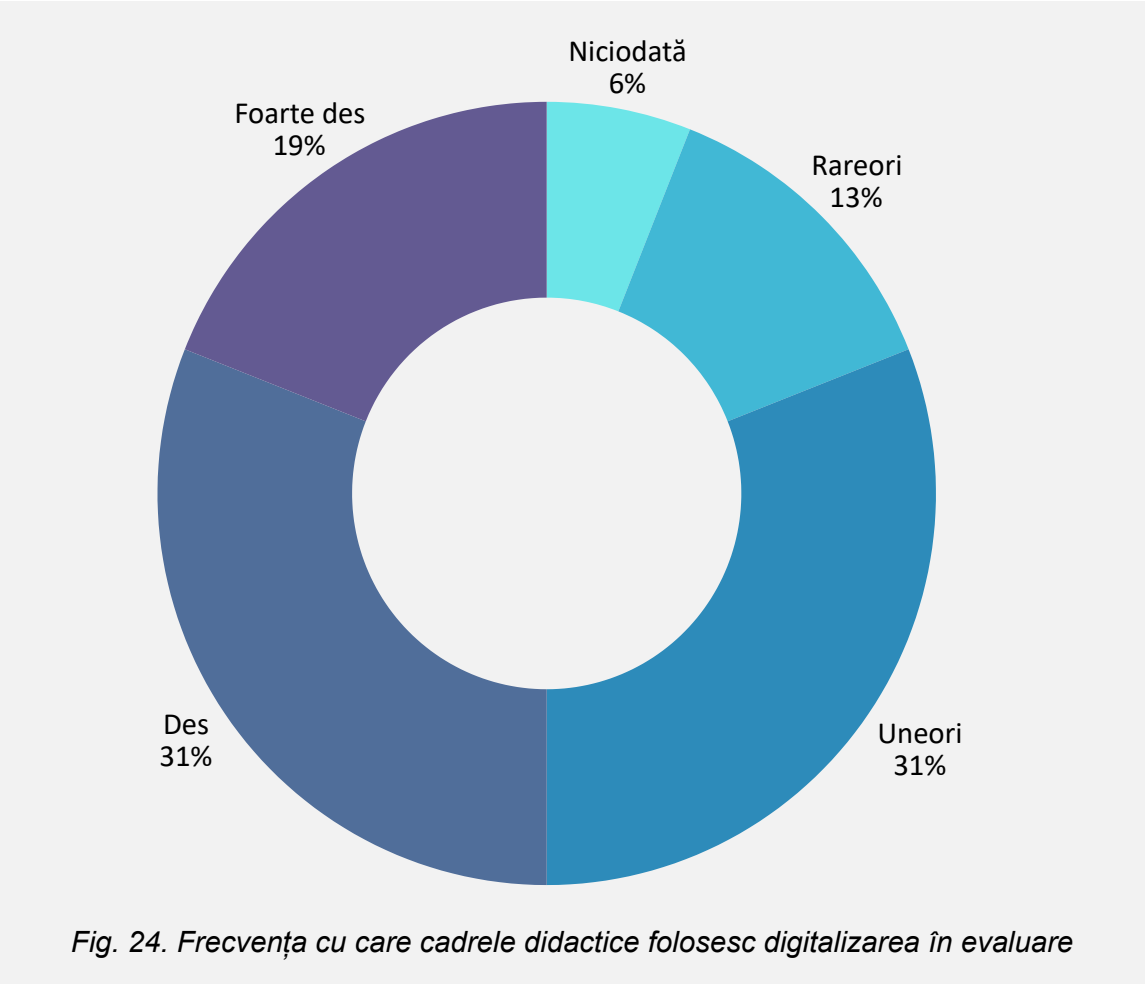

Fig. 24. Frecvența cu care cadrele didactice folosesc digitalizarea în evaluare

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

La întrebarea „Cât de des profesorul/profesoara folosește instrumente digitale (ex. platforme online, teste pe calculator/telefon, aplicații) pentru a vă evalua?”, majoritatea elevilor sunt evaluați cu ajutorul instrumentelor digitale.

Elevii au primit și trei întrebări închise cu privire la modul cum percep utilizarea instrumentelor digitale la clasă în cadrul evaluării. 31% dintre elevii chestionați au afirmat că profesorii folosesc des aceste instrumente, iar 19% dintre aceștia au spus că le folosesc foarte des, ceea ce înseamnă că peste jumătate dintre respondenți beneficiază constant de evaluări digitale.
În același timp, 31% dintre elevi au declarat că instrumentele digitale sunt folosite uneori, sugerând o aplicare moderată, în funcție de disciplină sau de profesor. Doar 13% dintre elevi indică o utilizare rară, iar 6% spun că nu sunt folosite niciodată.

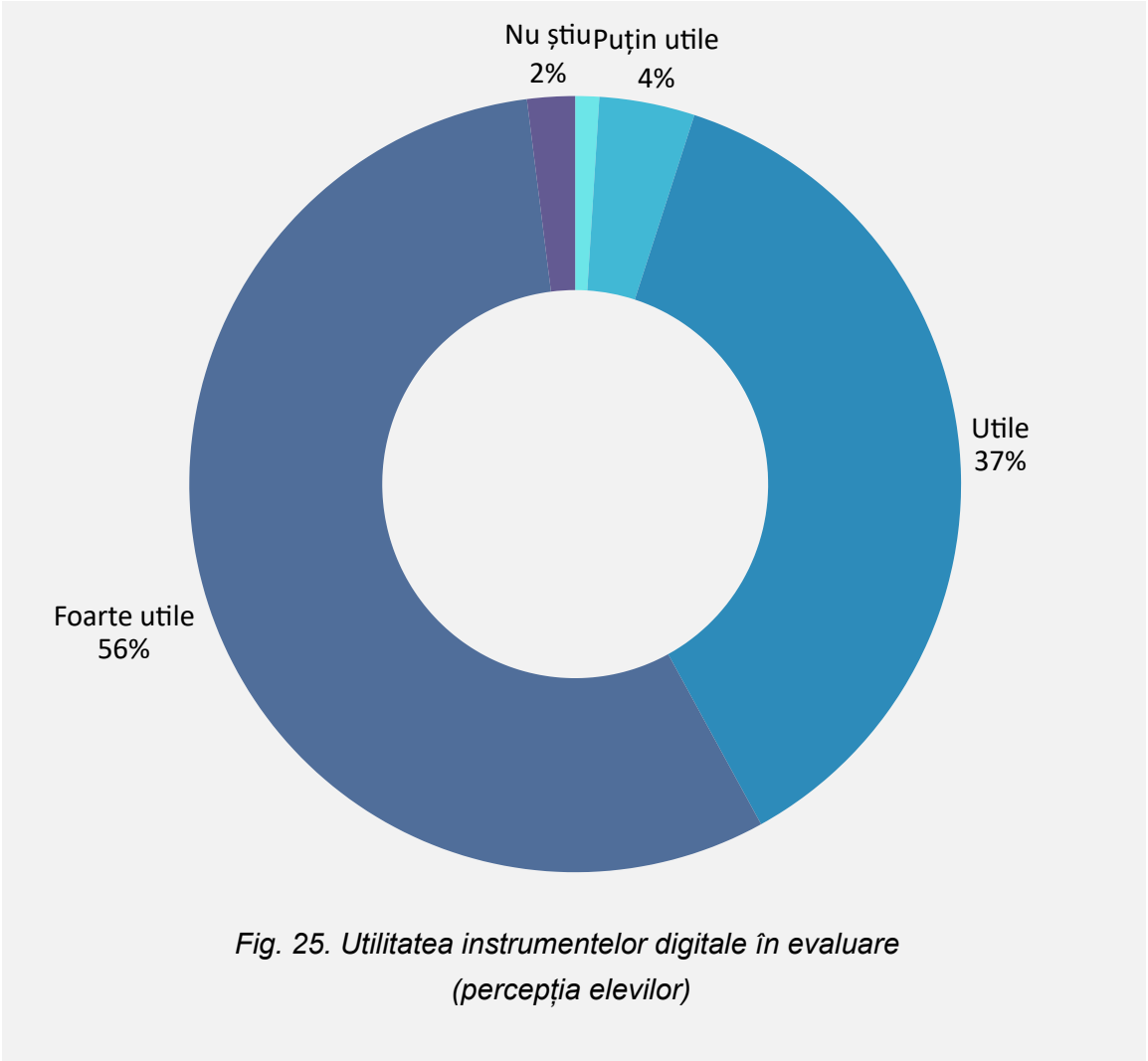

Fig. 25. Utilitatea instrumentelor digitale în evaluare (percepția elevilor)

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Conform răspunsurilor la întrebarea „Cât de utile vi se par aceste instrumente digitale pentru a înțelege mai bine ce ați învățat?”, 56% dintre elevi le consideră foarte utile, 37% le consideră utile, 2% dintre respondenți le consideră puțin sau deloc utile și 2% dintre elevi nu știu să le evalueze.

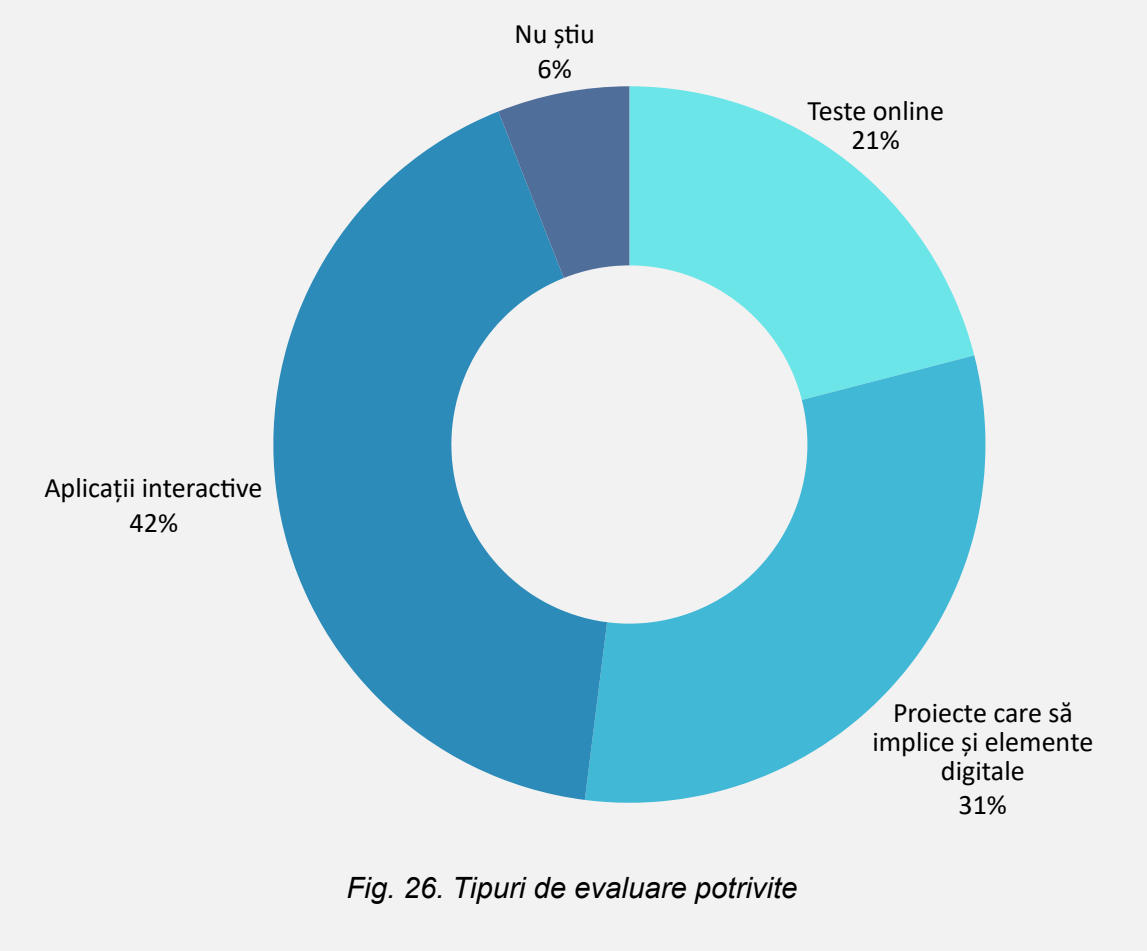

Fig. 26. Tipuri de evaluare potrivite

Întrebați ce tip de evaluare digitală li se pare cel mai potrivit, majoritatea elevilor (42%) preferă aplicațiile interactive pentru evaluare, în timp 31% consideră că proiectele cu elemente digitale sunt cele mai potrivite. Testele online sunt preferate de 21% dintre elevi, iar 6% nu au o preferință. Această întrebare a fost adresată și pentru ca profesorii să fi informați care sunt metodele de evaluare preferate de elevi.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Percepția elevilor asupra comunicării cu cadrele didactice

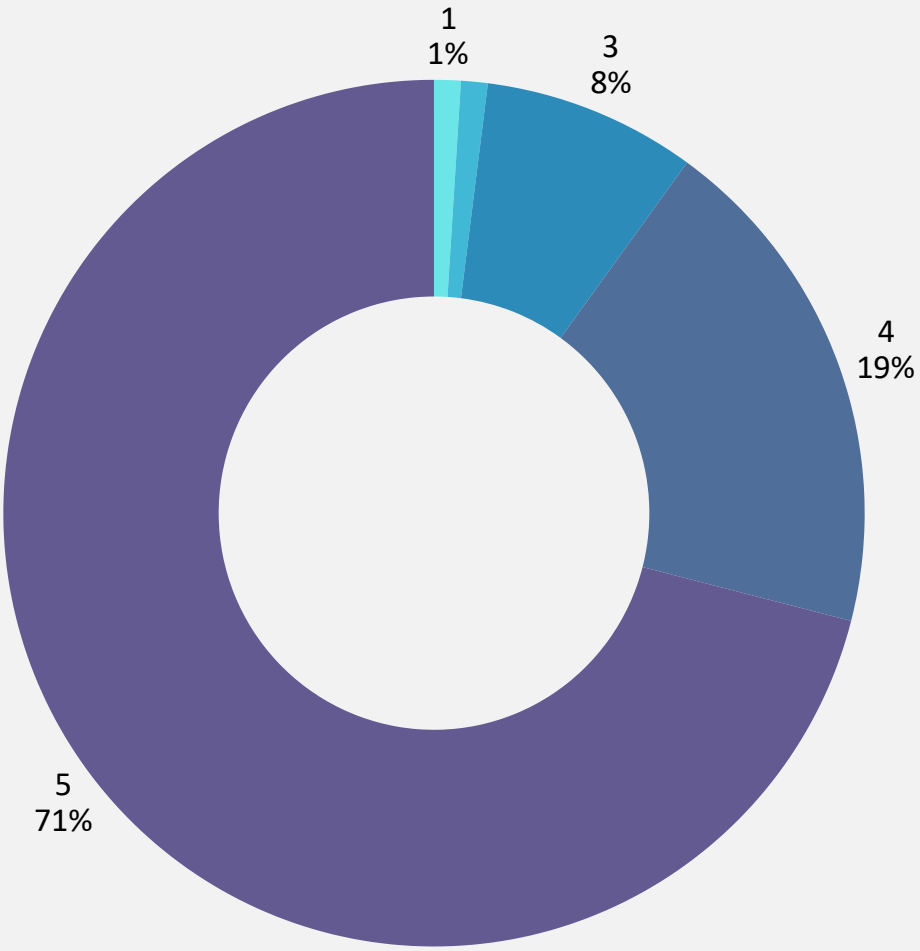

Fig. 27. Percepția elevilor asupra comunicării cu cadrele didactice

Majoritatea elevilor apreciază modul în care profesorii comunică în timpul orelor, 71% considerând că explicațiile sunt foarte ușor de înțeles, iar 19% acordă nota 4, ceea ce indică o comunicare bună.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Doar un procent redus, de aproximativ 2%, consideră că modul de comunicare este greu sau foarte greu de urmărit. Aceste rezultate arată că, în general, profesorii reușesc să transmită informațiile clar și eficient, facilitând înțelegerea lecțiilor pentru elevi.

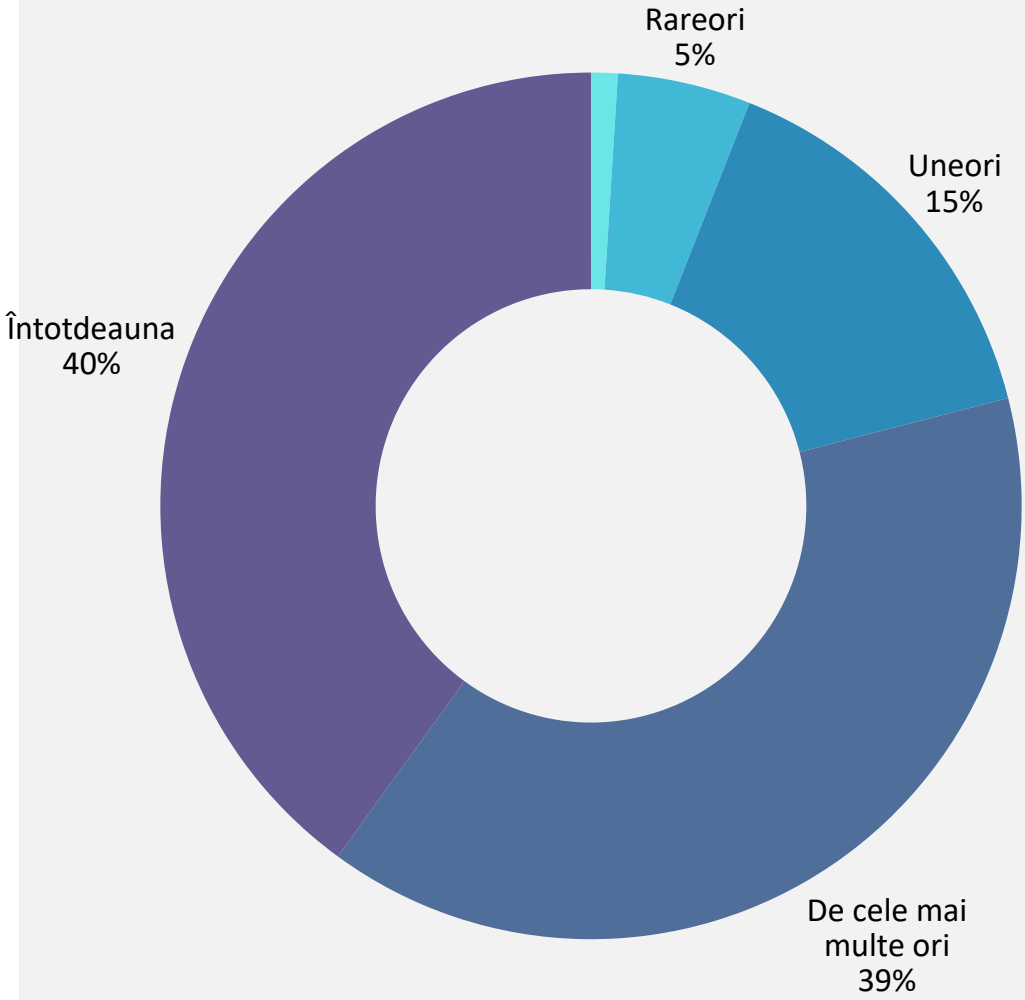

Fig. 28. Măsura în care profesorul ține cont de părerile elevilor privind instrumentele digitale (percepția elevilor)

La întrebarea „În ce măsură simți că profesorul/profesoara ține cont de părerile și întrebările voastre când vine vorba de instrumente și aplicații digitale?”, majoritatea elevilor spun că simt că profesorii lor țin cont de părerile și întrebările lor legate de instrumentele și aplicațiile digitale.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Astfel, 40% consideră că profesorul întotdeauna ia în considerare sugestiile elevilor, iar 39% apreciază că acest lucru se întâmplă de cele mai multe ori. Un procent mai mic, aproximativ 15%, consideră că se întâmplă doar uneori, iar doar 5% cred că profesorul rareori ține cont de opiniile lor. Aceste rezultate sugerează pe acest eșantion de elevi un grad ridicat de implicare a profesorilor în luarea în considerare a feedback-ului elevilor privind utilizarea tehnologiei.

Percepții asupra competențelor digitale

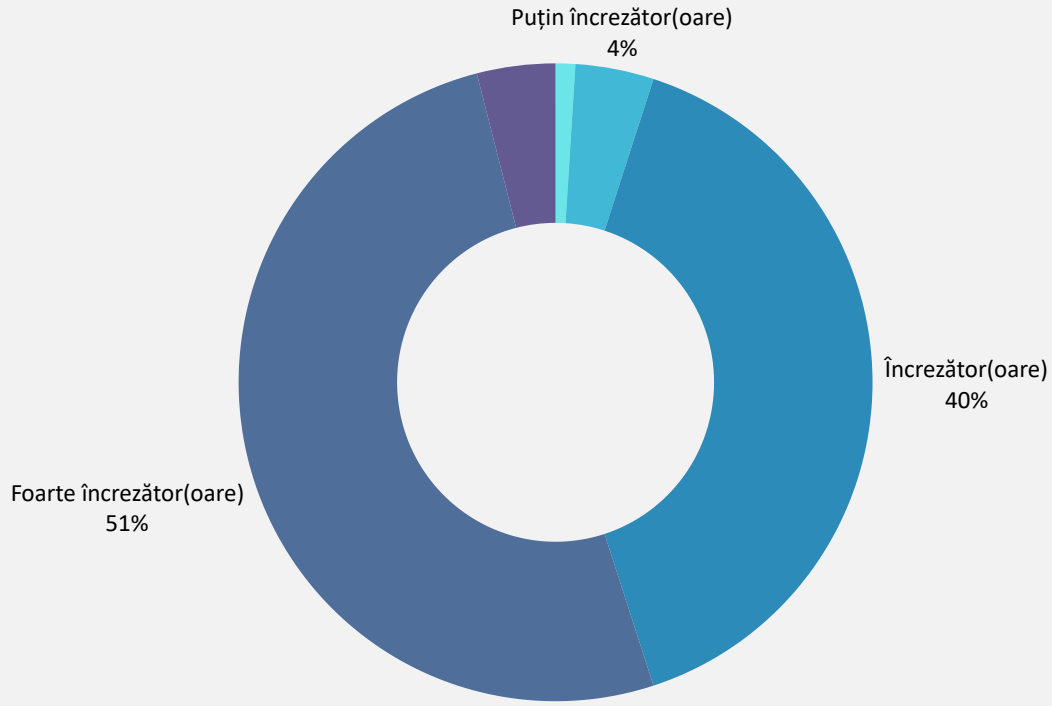

Fig. 29. Cât de încrezător(oare) ești în utilizarea instrumentelor digitale (calculator, tabletă, aplicații online) pentru școală?

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Aplicațiile cel mai des folosite de elevi

Majoritatea elevilor se simt siguri în utilizarea instrumentelor digitale pentru școală. Astfel, 51% dintre ei se consideră foarte încrezători, iar 40% încrezători în folosirea calculatorului, tabletei sau aplicațiilor online. Doar un procent mic, 4%, se simt puțin încrezători, iar 1% deloc încrezători, în timp ce 4% nu au o părere și au ales varianta „nu am nicio părere”. Aceste rezultate indică un nivel ridicat de încredere al elevilor în abilitățile lor digitale.

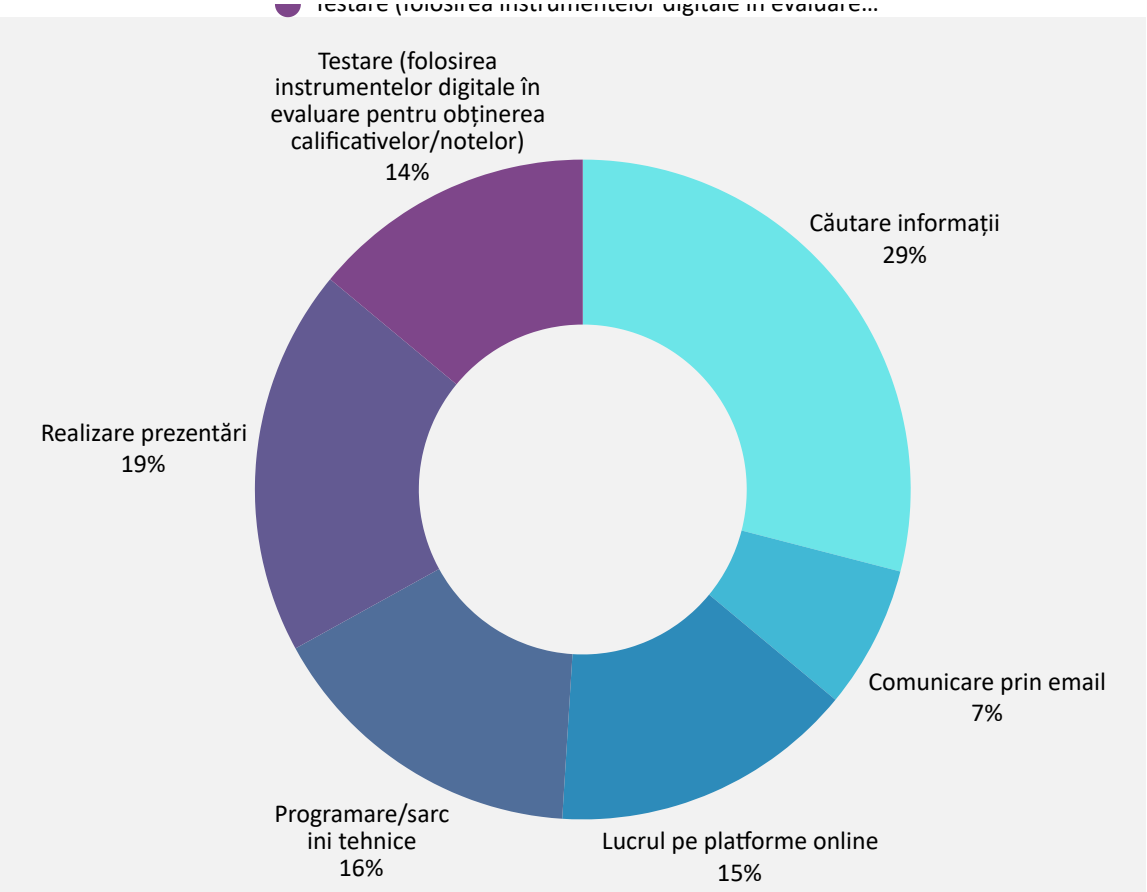

Fig. 30. Care dintre următoarele activități digitale ți se par cele mai dificile?

Elevii consideră că cea mai dificilă activitate digitală este căutarea informațiilor, cu 29% dintre respondenți care au menționat această opțiune. Următoarele cele mai dificile activități sunt realizarea prezentărilor (19%), sarcinile tehnice sau programarea (16%) și lucrul pe platforme online (15%).

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Testarea digitală pentru obținerea notelor este dificilă pentru 14% dintre elevi. Comunicarea prin e-mail este percepută ca fiind cea mai ușoară, doar 7% dintre elevi considerând-o dificilă.

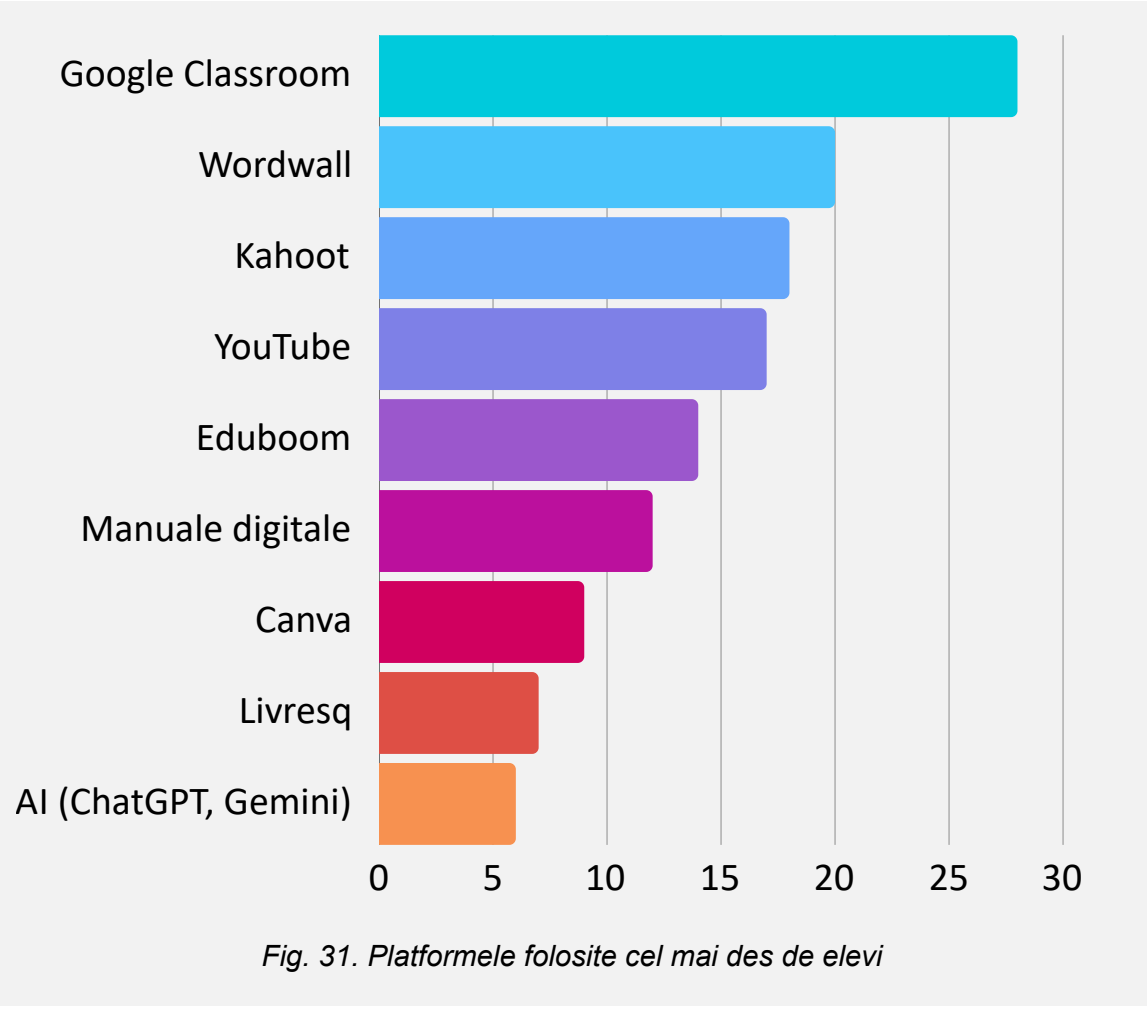

Fig. 31. Platformele folosite cel mai des de elevi

Elevii folosesc diverse platforme pentru școală, cele mai frecvente fiind Google Classroom, Wordwall, Kahoot, YouTube, Eduboom.

Aspectele apreciate de elevi în utilizarea tehnologiei la clasă

„Am scris mai puțin, dar am înțeles mai mult" (elev)

Pentru a putea să analizăm și care sunt elementele preferate ale elevilor din modul de utilizare a tehnologiei la clasă de către cadrele didactice, copiii au

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României".

răspuns la întrebarea „Ce ți-a plăcut cel mai mult din modul în care profesorul(oara) a folosit tehnologia la clasă?” .

Materialele vizuale sunt cele mai des menționate elemente digitale de la clasă. Elevii apreciază foarte mult faptul că tehnologia aduce imagini, videoclipuri, animații, prezentări care fac lecția mai clară și ușor de înțeles. Lecțiile devin mai ușor de înțeles și mai atractive. *„Accesul la imagini și videoclipuri care explică lecția.”, „Explicațiile au devenit mult mai vizuale și ușor de înțeles.”, „Videoclipurile fac învățarea mai ușoară.”*

De asemenea, foarte mulți elevi au apreciat interactivitatea orelor care au o componentă digitală, faptul că pot participa activ la ore, nu doar ascultă lecția, prin quiz-uri, jocuri, activități digitale, lucru la tablă inteligentă. *„Ora este mai interactivă.”, „Mi-a plăcut că am putut participa activ prin quiz-uri și jocuri educaționale.”, „Activitățile au fost dinamice și interesante.”*

Un aspect foarte apreciat de elevi legat de digitalizare îl reprezintă jocurile și platformele interactive. Elevii menționează aplicațiile Kahoot, Wordwall, RED, Eduboom, Liveworksheets. *„Mi-a plăcut când am făcut Kahoot.”, „Wordwall, quiz-uri interactive.”, „Jocuri educative, exerciții interactive.”, „Teste digitale pe platforme.”*

Unii elevi au subliniat faptul că înțeleg lecția mai ușor, cât și că apreciază că ora devine mai captivantă, mai atractivă, diferită de stilul clasic. *„Am înțeles mai bine lecția.”, „Explicațiile sunt mai ușor de înțeles cu ajutorul tehnologiei.” , „Ora este mai vie și mai colorată.”*

Câțiva elevi au făcut referire la infrastructura digitală, la utilizarea tablei inteligente și a dispozitivelor.

„Tabla inteligentă ajută mult la explicații.”
Un alt aspect important menționat de elevi este accesibilitatea și posibilitatea de a reveni asupra materialelor. Elevii au menționat și utilitatea promovată de resursele digitale. *„Am putut accesa materialele și după ore.”*

Îmi place cum profesorul folosește tehnologia la clasa pentru ca elevii învață mult mai ușor vizual prin prezentări, videoclipuri, animații, astfel ca informațiile greoaie au devenit mai ușor de învățat. De asemenea, platformele interactive

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

cum ar fi quiz-uri în timp real sau aplicații pentru colaborare au făcut ca elevii sa fie nu doar spectatori, ci participanți activi.

Aspecte de îmbunătățit

„Mai multă tehnologie, dar folosită inteligent și interactiv" (elev)

Ultima întrebare pentru elevi a fost „*Dacă ai putea schimba ceva la modul în care profesorii folosesc tehnologia la ore, ce ai schimba?"* Potrivit răspunsurilor, cei mai mulți dintre elevi nu ar schimba nimic, sunt mulțumiți de modul cum se folosește tehnologia la ore de către cadrele didactice.

"Mi-a plăcut modurile în care profesorii folosesc tehnologia și nu as schimba nimic."

Unii elevi au menționat că își doresc internet mai bun (Wi-Fi mai stabil și mai rapid). Alții vor ca tehnologia să fie folosită mai des la ore și ca profesorii să fie deschiși să primească sfaturi și de la elevi cu privire la folosirea ei.

"*As dori sa schimb faptul că ei de obicei nu primesc sfaturile de la noi(elevii), față de niște greșeli în căutarea sau folosirea tehnologiei, și mi-aș dori că dumnealor să primească sfaturile noastre și să nu le dea la o parte!*"

"*Aș vrea ca tehnologia să fie folosită mai mult pentru a ne implica activ (learning by doing), nu doar pentru prezentare. De exemplu, mi-ar plăcea să folosim telefoanele pentru a căuta informații în timp real, pentru a crea noi conținut digital sau pentru a rezolva probleme pe tablete, trecând de la rolul de spectatori la cel de participanți.*"

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României".

IX. CONCLUZII

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Datele cantitative și calitative arată transformări de atitudine pe parcursul parcurgerii cursului: de la reticență, teamă sau lipsă de încredere, la implicare și curiozitate. Sprijinul oferit de formatori, ritmul gradual de introducere a aplicațiilor și caracterul aplicativ al activităților au contribuit la depășirea barierelor inițiale, mai ales pentru cadrele cu experiență didactică avansată sau provenite din medii dezavantajate digital. Interesul ridicat pentru instrumente interactive și pentru utilizarea inteligenței artificiale a fost constant confirmat atât în chestionare, cât și în interviuri.

Potrivit răspunsurilor, în urma parcurgerii cursului de competențe digitale, peste 90% dintre participanți au declarat că au început deja să folosească instrumentele digitale în activitățile de predare, evaluare și feedback, observând creșterea motivației și implicării elevilor. În învățământul preșcolar, primar și special, cursul a facilitat integrarea resurselor digitale în activități ludice și formative, în timp ce în gimnaziu și liceu a contribuit la modernizarea evaluării și la diversificarea resurselor educaționale.

Sugestiile de îmbunătățire vizează câteva aspecte logistice: sesiuni mai scurte, mai multe exerciții practice pe un număr redus de platforme, adaptarea pe niveluri și arii curriculare, precum și asigurarea unui suport post-formare (tutoriale, comunități, cursuri avansate).

Cursul de competențe digitale a fost perceput ca un câștig necesar pentru cadrele didactice, cu aplicabilitate în clasă și cu impact pozitiv asupra metodelor de predare și evaluare. Deși densitatea și ritmul au fost uneori provocatoare, participanții au apreciat profesionalismul formatorilor, atmosfera colaborativă și resursele valoroase obținute.

Formarea profesională a consolidat încrederea profesorilor în digitalizare și a stimulat colaborarea între cadre didactice. Motivația principală a profesorilor pentru a participa la programul de formare și mentorat a fost dezvoltarea competențelor digitale, urmată de dorința de a învăța să creeze Resurse Educaționale Deschise – RED.

Principalele dificultăți identificate de ei pentru a aplica resursele digitale la clasă au fost: lipsa timpului, resurse tehnice insuficiente, dificultatea selectării instrumentelor potrivite și nivelul inegal al competențelor digitale.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Mulți participanți au menționat și nevoia unui cadru metodologic privind integrarea tehnologiei în proiectarea lecțiilor.

Profesorii au observat modificări pozitive în atitudinea și comportamentul elevilor, inclusiv o creștere a motivației, a atenției și a implicării active atunci când resurse digitale sunt utilizate la clasă. Activitățile digitale au favorizat învățarea, colaborarea și dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor.

Astfel, integrarea resurselor educaționale digitale aduce beneficii multiple:

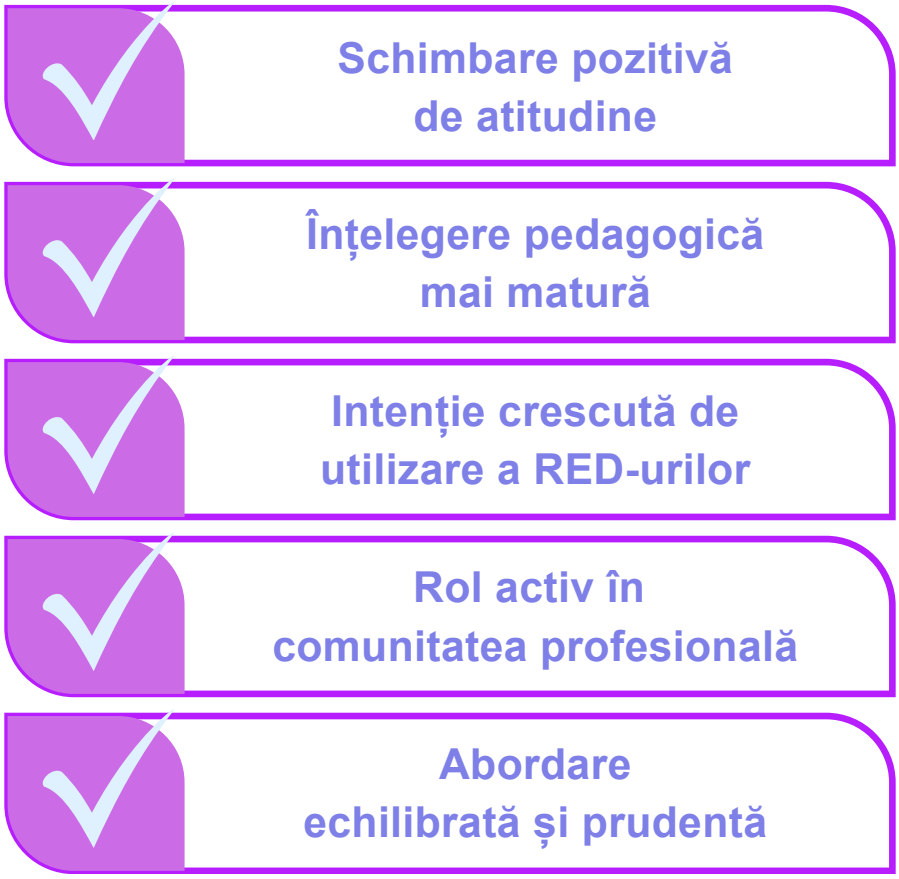
- creșterea atractivității și interactivității lecțiilor;
- personalizarea învățării;
- eficientizarea procesului de predare și evaluare;
- dezvoltarea competențelor digitale și a colaborării;
- flexibilitate și accesibilitate crescute.

De asemenea, mentoratul a crescut încrederea în utilizarea instrumentelor digitale, a clarificat rolul pedagogic al digitalizării, a stimulat crearea și utilizarea de RED-uri și a generat disponibilitate pentru învățare continuă și împărtășire. Acesta a avut un impact pozitiv și relevant pentru nevoile profesorilor. Procentele mari de satisfacție și numeroasele aprecieri calitative arată că sprijinul a fost perceput ca util, aplicat și adaptat realității de la clasă. Participanții au câștigat încredere și siguranță în utilizarea instrumentelor digitale.

Digitalizarea este tot mai văzută ca instrument pedagogic, nu doar ca tehnologie. Profesorii au menționat că digitalizarea nu înseamnă „mai multe aplicații”, ci integrare conștientă, echilibrată și orientată spre învățare, feedback și colaborare.

În opinia lor, în urma cursului de competențe digitale și a activității de mentorat, creșterea competențelor practice este evidentă, mai ales în crearea și utilizarea RED-urilor.
Mulți profesori au spus că intenționează să continue să creeze, să îmbunătățească și să folosească frecvent resurse educaționale digitale, ceea ce arată formarea unor rutine profesionale noi. Acest lucru poate fi susținut și de faptul că în cadrul proiectului a fost depășit indicatorul care presupunea publicarea a minim 1500 RED-uri. La momentul scrierii acestui raport, în catalogul proiectului fiind peste 2400 RED-uri aprobate și publicate.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Ca bariere, lipsa timpului, infrastructura inegală și reticențele punctuale pot limita aplicarea celor studiate. Cadrele didactice au subliniat în răspunsurile deschise la chestionare necesitatea sprijinului continuu, timpului alocat, schimbului de bune practici și accesului la echipamente.

Integrarea instrumentelor digitale în activitatea didactică este percepută de majoritatea elevilor ca fiind frecventă și firească. Elevii observă că profesorii utilizează des platforme online, aplicații și prezentări digitale, ceea ce indică o tendință de includere consistentă a tehnologiei în procesul educațional.

Potrivit răspunsurilor, elevii consideră că utilizarea tehnologiei contribuie la creșterea atractivității lecțiilor, care devin mai interesante și reușesc să capteze mai bine atenția acestora.

Un aspect subliniat constant este faptul că instrumentele digitale sprijină înțelegerea conținutului. Majoritatea elevilor afirmă că explicațiile devin mai

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

clare, structura informațiilor este mai ușor de urmărit, iar posibilitatea de a reveni asupra materialelor facilitează consolidarea cunoștințelor.

Interactivitatea reprezintă unul dintre elementele cel mai bine evaluate. Activități precum quiz-uri, jocuri educaționale, sarcini digitale și lucrul la tabla inteligentă creează contexte de participare activă, transformând elevul din simplu receptor al informației într-un participant implicat.

Elevii consideră, în mare măsură, că profesorii țin cont de opiniile și întrebările lor referitoare la instrumentele digitale.

În același timp, câțiva elevi sugerează câteva direcții de îmbunătățire, precum necesitatea unor conexiuni mai stabile la internet, extinderea utilizării tehnologiei la mai multe discipline și creșterea numărului de activități interactive, care să depășească rolul exclusiv demonstrativ al instrumentelor digitale.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Direcții de acțiune

Din analiza datelor calitative și cantitative și a concluziilor studiului, propunem câteva direcții de acțiune pentru îmbunătățirea compentențelor digitale ale cadrelor didactice, integrarea Resusrselor Educaționale Deschise în predare și evaluarea, creșterea nivelului de responsabilizare digitală a elevilor, susținerea mentoratului în educație.

1	Dezvoltarea unor programe de formare profesională în competențe digitale continue pentru cadrele didactice, pentru susținerea constantă a îmbunătățirii acestor competențe, dar și pentru actualizarea continuă a cunoștințelor.
2	Dezvoltarea de workshopuri și programe de formare profesională în competențe digitale pentru cadre didactice, pe cicluri de învățământ, cât și pe materii de studiu.
3	Sprijinirea cadrelor didactice în elaborarea Resurselor Educaționale Deschise (RED-uri), prin mecanisme de validare și prin valorificarea spațiilor instituționale virtuale unde acestea pot fi publicate (biblioteci virtuale ale școlilor și instituțiilor, platforme etc).
4	Instituționalizarea mentoratului în competențe digitale pe termen mediu și lung, cu întâlniri periodice și feedback aplicat la clasă, în vederea sprijinirii comunităților formate de cadre didactice în cadrul proiectului de față și a proiectelor de acest tip, cât și pentru construirea unor noi comunități de sprijin și schimb de bune practici.
5	Crearea în fiecare școală a unei rețele interne de cadre didactice care au competențe digitale avansate și comunități profesionale de practică.
6	Asigurarea unui timp dedicat explicit dezvoltării competențelor digitale și colaborării profesionale între cadrele didactice, în cadrul normei didactice.
7	Elaborarea și introducerea unor module obligatorii de etică, securitate cibernetică și responsabilitate digitală pentru profesori și elevi, care să susțină utilizarea responsabilă a tehnologiei și a inteligenței artificiale la nivel de unitate școlară.
8	Susținerea de către cadrele didactice a elevilor în utilizarea tehnologiei prin atribuirea de roluri concrete (creatori de conținut digital, evaluatori între colegi, designeri de quiz-uri, autori de mini-RED-uri), astfel încât aceștia să devină participanți activi și responsabili ai procesului de învățare, nu doar consumatori de resurse digitale.

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.

Apel PNRR/C15/Investiția 8 - Program de formare la locul de muncă pentru personalul didactic apelul „Pedagogie digitală pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar”
Numărul și dată contract de finanțare: 13365/21.10.2024
Solicitant: Asociația GO-AHEAD
Cod proiect: ID_23

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”.